

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

GRUDZIEŃ 2015

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Katarzyna Rola	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalea Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 240 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W listopadzie rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej poprawiły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Syntetyczny wskaźnik koniunktury rolniczej (SWKR) wzrósł o 0,8 pkt. proc. i powrócił do poziomu wrześniowego wynoszącego 100,3 punktu. Jednocześnie był on o 0,7 pkt. proc. wyższy niż przed rokiem o tej porze. Na poprawę koniunktury wpłynął przede wszystkim wzrost wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu, ale również zwiększenie wyrównanego wskaźnika nożyc cen. Znaczna poprawa wyrównanego współczynnika potencjalnego popytu (o 1,3 pkt. proc.) jaka nastąpiła po wyraźnym październikowym spadku spowodowała, że w bieżącym roku wskaźnik ten był o 0,3 pkt. proc. wyższy niż w analogicznym miesiącu przed rokiem i wyniósł 100,9 punktu. Wyrównany wskaźnik nożyc cen zyskał w tym czasie 0,4 pkt. proc. i osiągnął poziom 99,8 punktu. Wprawdzie poziom ten był najwyższy w ostatnich 6 miesiącach i wyższy niż przed rokiem o 0,3 pkt. proc., ale nadal nie osiągnął poziomu 100 punktów. Oznacza to, że ceny skupu podstawowych produktów rolnych mały szybciej niż ceny środków produkcji.

Na wzrost wyrównanego wskaźnika nożyc cen w listopadzie wpłynęło podwyższenie wskaźnika cen skupu podstawowych surowców rolniczych o 0,3 pkt. proc. do 99,7 punktu, przy stabilizacji wyrównanego wskaźnika zmian cen detalicznych środków produkcji na poziomie 99,9 punktu. Na zwiększenie wyrównanego wskaźnika zmian cen skupu w listopadzie, mimo spadku bieżącego wskaźnika w poprzednim miesiącu wpłynęło zmniejszenie dynamiki obniżek w dwóch poprzednich miesiącach oraz przeniesienia skutków czerwcowego wzrostu cen.

Na poprawę wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu w analizowanym miesiącu decydujący wpływ wywarło podniesienie wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego o 2,6 pkt. proc. oraz ożywienie indeksu obrotów handlowych z zagranicą (zwłaszcza po stronie eksportu). Poprawie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu służyła także niewielka poprawa indeksu wskaźnika zmian wynagrodzeń i cen żywności.

Zmiany cen skupu podstawowych surowców rolniczych oraz cen detalicznych środków produkcji, jakie dokonały się w ciągu 10 miesięcy 2015 r. (w porównaniu z grudniem 2014 r.) nie były korzystne dla rolnictwa. Skumulowany wskaźnik nożyc cen zmalał do 97,0 punktów, był jednak wyższy niż w październiku 2014 r., kiedy wynosił 90,4 punktu. Oznacza to, że podwyżki cen podstawowych surowców rolniczych nie skompensowały w pełni wzrostu cen środków produkcji, jakie dokonały się w tym czasie, choć w większym stopniu niż przed rokiem o tej porze.

W najbliższym czasie rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej mogą pogorszyć się ze względu na makroekonomiczne uwarunkowania oraz sytuację na rynkach światowych. Niskie ceny surowców (głównie energetycznych) oraz presja podaży na rynku światowym będą hamować wzrost cen zbóż na rynku krajowym, mimo sezonowego spadku podaży. Na rynku żywca sezonowy spadek cen

skupu trzody chlewnej i drobiu może być głębszy. Nie zrównoważą tego sezonowe podwyżki cen mleka i bydła. Sytuacji nie zmieni zasadniczo niska dynamika cen środków produkcji.

2. Przy mniejszych niż przed rokiem obrotach ceny zbóż w skupie powoli rosną, ale na targowiskach spadają. Niskie ceny żywca wieprzowego i drobiu hamują popyt, a ceny oferowane przez kupujących z trudem są akceptowane przez producentów zbóż. Do tego dochodzi mniejsze zapotrzebowanie importowe na polskie zboża, mimo konkurencyjnych cen. Przy rekordowo wysokich zapasach zbóż na świecie i niskich cenach surowców energetycznych trudno spodziewać się większych podwyżek cen zbóż także na rynku krajowym.

3. Pogarszająca się wraz z malejącymi cenami żywca wieprzowego i powoli rosnącymi cenami zbóż opłacalność chowu trzody chlewnej zapowiada głębszy niż dotychczas oczekiwano spadek pogłowia i produkcji żywca wieprzowego w 2016 r. Bez przebudowy struktur produkcyjnych i poprawy efektywności produkcji przełamanie kryzysu w sektorze trzodowym wydaje się niemożliwe, nawet przy poprawie relacji cenowych.

4. Produkcja drobiarska systematycznie rośnie pod wpływem rozwijającego się eksportu. Postęp technologiczny i wysoka efektywność produkcji fermowej sprawia, że polskie drobiarstwo utrzymuje przewagi kosztowo-cenowe. Słaba dynamika cen mieszanek przemysłowych umożliwi opłacalną produkcję, mimo niskich cen żywca drobiowego. Jednakże marże producenta stopniowo maleją.

5. Sezonowy spadek podaży mleka oraz wzrost cen trwałych przetworów mlecznych na świecie skutkowały wzrostem cen skupu. W listopadzie i grudniu wzrost cen skupu może przyspieszyć pod wpływem poprawiającej się koniunktury na światowym rynku, ale ceny nie osiągną poziomu z poprzedniego roku. Przekroczenia cen ubiegłorocznych można się spodziewać dopiero w drugiej połowie 2016 r.

6. Niskie ceny surowców na świecie oraz kończący się sezon produkcyjny skutkują obniżkami cen środków produkcji, w tym przede wszystkim nośników energii. Ożywienia popytu i wzrostu cen środków produkcji można spodziewać się nie wcześniej niż wiosną 2016 r.

7. W październiku ceny detaliczne żywności podniosły się po raz drugi z rzędu (o 0,4%) i po wielu miesiącach spadków praktycznie powróciły do poziomu sprzed 12 miesięcy. W październiku 2015 r. przeciętne ceny tylko o 0,4% przewyższały ceny z października 2014 r. Można więc sądzić, że spadkowa tendencja została odwrócona i w następnych miesiącach należy liczyć się z systematycznym wzrostem cen żywności. Jej dynamika nie będzie jednak zbyt wysoka.

Jadwiga
Seremak-Bulge

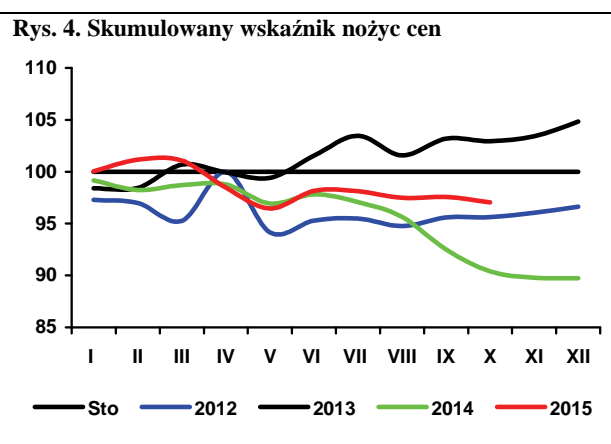
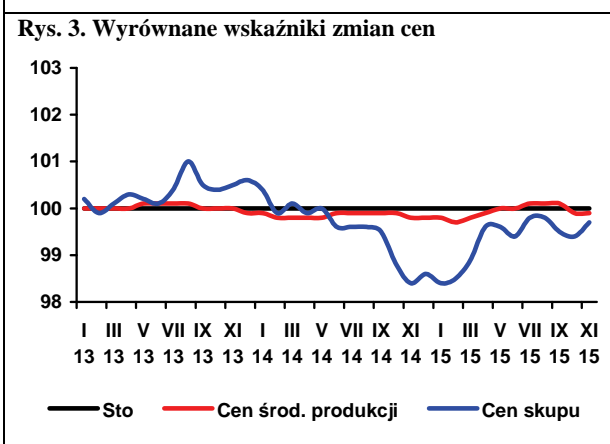
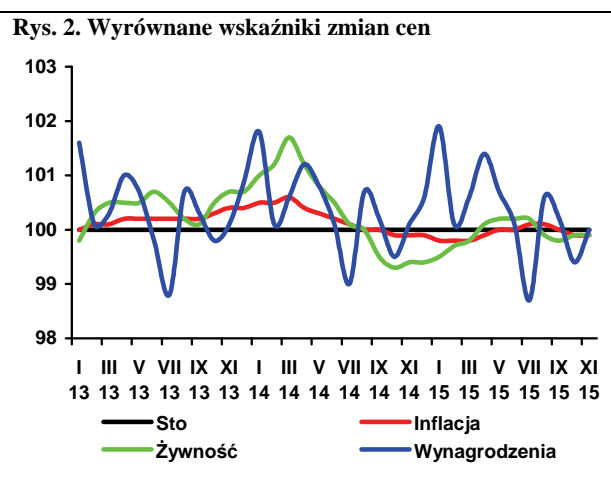
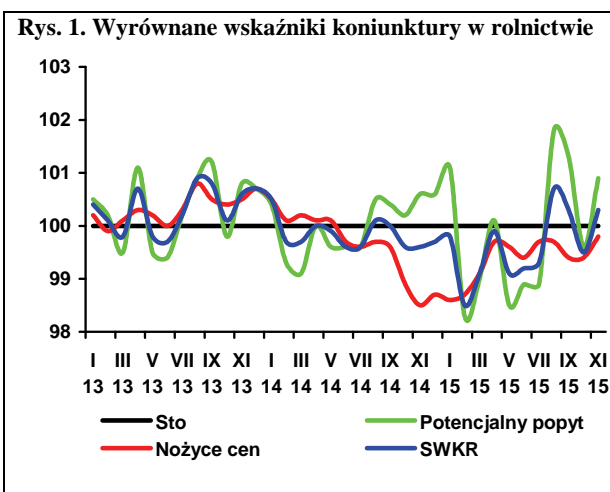
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	XI 15	X 15	IX 15	VIII 15	VII 15	VI 15	XI 14
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,3	99,5	100,3	100,7	99,3	99,2	99,6
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,9	99,6	101,3	101,8	98,9	98,9	100,6
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,8	99,4	99,4	99,7	99,7	99,4	98,5
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,7	99,4	99,5	99,8	99,8	99,4	98,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,9	99,9	100,1	100,1	100,1	100,0	99,8
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,0	100,1	100,3	100,2	99,8	99,8	100,5
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,1	99,5	100,4	100,7	98,5	99,9	100,7
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	102,0	99,4	102,3	101,9	100,6	100,2	100,0

^a Średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, drób oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Według ostatnich prognoz Międzynarodowej Rady Zbożowej (IGC)¹ zbiory zbóż (bez ryżu) w 2015 r. wyniosły 1,996 mld ton i były o 3 mln ton mniejsze niż prognozowano miesiąc wcześniej, i o 1,7% mniejsze od rekordowych zbiorów w 2014 r. Mniejszą podaż ze zbiorów zrekomensowały duże rekordowe zapasy początkowe (450 mln ton) i dlatego podaż całkowita w sezonie 2015/16 jest większa o 0,4% i wyniesie 2,446 mln ton. Światowe zużycie może się zwiększyć o 0,2% do 1,992 mld ton, a zapasy na koniec sezonu przewiduje się na poziomie najwyższym od 30 lat wynoszącym 454 mln ton.

Po dwóch miesiącach wzrostów, Indeks GOI² w listopadzie 2015 r., zmniejszył się o 2,6% w porównaniu z poprzednim miesiącem, w tym indeks cen pszenicy o 3,3%, a kukurydzy o 0,2%. W stosunku do listopada 2014 r., indeks ten był niższy o 18,9%. Spadek wartości wskaźnika odzwierciedlał korzystne relacje podaży do popytu.

W okresie czterech pierwszych miesięcy sezonu 2015/16 (lipiec-październik 2015 r.) do skupu trafiło 3,9 mln ton zbóż, tj. o 13% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 2,5 mln ton pszenicy (2,9 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 333 tys. ton żyta (401 tys. ton), 501 tys. ton jęczmienia (524 tys. ton) oraz 810 tys. ton kukurydzy (627 tys. ton).

W październiku 2015 r., w porównaniu z wrześniem 2015 r., w skupie więcej płacono za pszenicę (661,0 zł/t wobec 655,8 zł/t) i żyto (540,9 zł/t wobec 527,4 zł/t). Ceny pozostałych zbóż były niższe. Na targowiskach w październiku 2015 r. pszenica kosztowała 758,9 zł/t (768,2 zł/t we wrześniu 2015 r.) a żyto 603,5 zł/t (609,6 zł/t).

We wrześniu 2015 r. z Polski wyeksportowano 353,3 tys. ton ziarna zbóż wobec 659,5 tys. ton we wrześniu 2014 r., w tym 154,2 tys. ton pszenicy, 62,5 tys. ton żyta, 3,1 tys. ton jęczmienia i 44,6 tys. ton kukurydzy. Import ziarna wyniósł w tym czasie 93,5 tys. ton i w porównaniu z wrześniem 2014 r. był mniejszy o 13%. Mniej przywieziono żyta i kukurydzy. We wrześniu 2015 r., w porównaniu z sierpniem 2015 r., zwiększył się wywóz mąki pszennej, ziarna obrobionego inaczej, ciasta makaronowego, wyrobów spożywczych i pasz dla zwierząt domowych. W tym czasie więcej sprowadzono wszystkich przetworów zbożowych oraz pasz dla zwierząt gospodarskich i domowych.

**Wiesław
Łopaciuk**

**Katarzyna
Rola**

Ceny większości zbóż w krajach członkowskich UE w październiku 2015 r., w odniesieniu do poprzedniego miesiąca, wzrosły. W Niemczech za pszenicę płacono 180 EUR/t (o 4% więcej niż we wrześniu br.), we Francji 169 EUR/t (o 7% więcej). Przeciętna cena jęczmienia paszowego w UE-28 była wyższa o 4%, w tym we Francji o 5%, a Niemczech o 3%. Średnia cena kukurydzy wyniosła 160 EUR/t wobec 159 EUR/t w sierpniu br. W porównaniu z październikiem 2014 r. ceny większości zbóż w Unii Europejskiej były wyższe. Wyjątkiem była tylko pszenica.

W analizowanym okresie zmiany cen mieszanek przemysłowych były niewielkie. W porównaniu z październikiem 2014 r. ceny wszystkich monitorowanych pasz były niższe średnio o 2%.

1. Grain Market Report nr 461, 19.11.2015 r.

2. **Grains and Oilseeds Index** - indeks dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenvica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu
		Skup				Targowiska				
2012	I-XII	893,4	742,3	728,5	819,1	946,5	808,5	881,8	745,6	X
2013	I-XII	853,9	622,4	748,6	770,5	975,0	728,9	875,5	774,5	X
2014	I-XII	704,2	551,4	634,0	671,8	849,7	639,1	803,4	669,7	X
2014	IX	637,1	520,8	637,5	614,2	791,1	587,6	734,3	616,0	424,5
	X	623,0	513,3	462,1	614,9	775,4	587,4	716,2	608,7	426,0
	XI	645,2	531,2	443,3	602,9	759,9	587,1	713,5	603,5	426,7
	XII	672,3	523,6	509,9	603,1	759,5	570,9	713,5	600,8	427,9
2015	I	709,9	535,6	548,3	631,6	755,6	598,5	717,8	606,5	433,6
	II	706,8	520,0	558,6	618,7	763,8	573,2	713,3	601,7	423,2
	III	693,4	514,9	566,5	606,3	765,7	578,8	731,7	611,6	418,2
	IV	681,9	520,3	566,5	594,8	757,2	582,9	718,8	598,9	408,2
	V	647,2	497,1	551,6	566,4	755,8	573,5	709,1	585,0	413,2
	VI	650,9	525,4	553,1	561,0	729,7	562,0	682,5	571,1	421,4
	VII	666,8	505,5	595,1	608,5	747,0	575,3	693,5	587,8	420,8
	VIII	645,8	503,6	638	631,9	742,0	582,7	686,7	595,8	424,9
	IX	655,8	527,4	574,4	647,2	768,2	609,6	706,1	602,0	427,2
	X	661,0	540,9	541,6	628,0	758,9	603,5	705,8	608,0	430,2
Zmiana w %										
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>		0,8	2,6	-5,7	-3,0	-1,2	-1,0	0,0	1,0	X
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>		6,1	5,4	17,2	2,1	-2,1	2,7	-1,5	-0,1	X

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenvica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenvyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2012	I-XII	4799,2	1894,7	722,1	904,4	539,0	501,8	7013,7	3301,3	2220,4
2013	I-XII	4234,9	1305,1	941,1	758,6	404,4	553,2	6573,0	2952,9	2007,7
2014	I-XII	5919,2	2139,2	806,3	711,1	353,1	944,2	8465,4	3879,4	1952,4
2014	IX	723,9	244,5	71,1	52,7	21,7	107,6	966,4	417,9	45,7
	X	541,7	185,8	59,8	43,6	21,5	68,2	718,3	302,7	507,7
	XI	420,6	120,5	43,1	37,9	25,1	57,4	562,7	227,0	480,3
	XII	472,4	134,4	30,6	27,7	17,2	57,2	592,4	222,3	140,4
2015	I	421,3	132,3	32,4	22,8	14,3	57,6	537,4	212,3	81,2
	II	462,9	147,9	36,8	24,1	17,2	58,9	589,9	239,4	86,4
	III	357,6	129,5	33,1	27,6	22,2	57,6	484,6	227,4	125,7
	IV	370,6	124,6	41,5	32,4	24,6	67,8	517,1	246,6	118,6
	V	329,2	128,7	31,2	25,7	20,5	58,6	448,0	227,8	143,5
	VI	314,3	122,7	33,2	26,6	20,6	52,9	431,9	215,9	143,3
	VII	365,1	108,2	33,5	224,0	91,0	52,9	677,8	270,4	97,0
	VIII	1158,5	421,4	168,5	170,9	56,7	280,1	1805,9	821,9	54,5
	IX	493,2	149,2	72,2	59,8	20,8	106,9	740,6	325,4	178,4
	X	441,2	132,9	59,0	46,5	25,5	92,6	644,3	291,0	480,1
Zmiana w %										
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>		-10,5	-10,9	-18,2	-22,2	23,0	-13,4	-13,0	-10,6	169,1
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>		-10,5	-10,9	-18,2	-22,2	23,0	-13,4	-13,0	-10,6	169,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2013 ^b	I-XII	2769,1	2229,6	220,6	1744,6	175,8	8565,8
2014 ^b	I-XII	2741,0	2261,9	232,3	1613,3	167,7	8865,4
2014 ^a	IX	175,3	136,1	11,4	83,7	11,7	662,6
	X	180,6	141,6	12,2	85,9	12,8	679,1
	XI	157,3	124,1	10,3	78,3	9,0	565,8
	XII	164,8	130,4	11,8	83,2	11,2	599,4
	I	172,7	133,6	13,0	82,1	12,9	611,7
2015 ^a	II	159,6	123,5	11,4	74,5	11,6	549,5
	III	171,2	134,1	12,6	82,6	13,9	620,7
	IV	154,3	118,8	12,6	81,1	11,5	658,0
	V	154,2	120,2	11,3	81,5	12,1	627,2
	VI	157,4	121,9	11,7	83,8	12,6	641,6
	VII	175,8	137,7	12,3	86,0	13,0	646,7
	VIII	156,7	123,7	11,0	83,1	11,2	615,6
	IX	175,7	141,5	11,9	85,6	13,9	640,1
	Zmiana w %						
IX 2015 VIII 2015		12,2	14,4	8,5	3,0	23,5	4,0
IX 2015 IX 2014		0,3	4,0	4,7	2,3	18,9	-3,4

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2012	I-XII	1060,6	312,4	312,4	1047,8	2896,3	735,1	69,9	197,0	495,4	1524,0
2013	I-XII	1692,9	904,6	292,9	922,8	4094,9	581,8	6,5	159,8	286,6	1077,2
2014	I-XII	3199,8	825,9	151,6	788,9	5475,5	547,5	17,0	257,1	350,9	1232,5
2014	VIII	267,9	102,5	18,8	13,1	486,5	61,8	2,3	20,4	20,0	108,0
	IX	474,2	79,4	3,0	17,1	655,1	58,1	1,8	6,3	30,8	102,2
	X	319,4	73,0	1,7	73,0	523,4	43,7	0,1	11,6	47,9	110,7
	XI	469,0	82,5	30,4	99,6	734,9	33,4	3,7	5,9	29,1	78,7
	XII	317,2	41,0	29,2	56,1	517,3	34,1	0,7	6,7	35,2	83,6
2015	I	290,8	26,4	3,3	52,1	424,7	28,4	0,1	5,6	30,8	72,5
	II	628,2	28,2	8,1	47,4	768,3	35,7	0,2	12,1	20,5	73,5
	III	645,4	33,2	10,9	59,4	809,5	35,8	0,0	6,0	15,3	60,5
	IV	531,9	40,7	3,4	47,7	696,8	55,9	0,03	9,6	12,5	80,9
	V	276,0	27,2	8,4	57,4	409,0	22,1	0,0	13,2	30,3	67,7
	VI	156,1	35,3	13,0	62,7	303,9	23,3	0,2	17,9	8,8	53,6
	VII	255,9	27,2	84,2	65,5	456,7	54,9	0,1	10,6	7,9	75,7
	VIII	137,3	103,7	32,5	64,8	447,8	45,5	2,0	7,0	27,9	85,3
	IX	154,2	62,5	3,1	44,6	353,3	64,1	1,1	8,6	9,9	93,5
Zmiana w %											
IX 2015 VIII 2015		12,3	-39,7	-90,3	-31,2	-21,1	41,0	-45,9	22,1	-64,6	9,6
IX 2015 IX 2014		-67,2	-25,6	5,2	159,4	-46,4	3,3	-41,3	40,3	-69,0	-12,8

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód
2012	I-XII	75,1	12,3	30,0	19,1	49,8	56,0	20,4	30,2	30,1	211,6
2013	I-XII	80,0	18,8	57,6	22,7	28,0	55,1	13,0	25,4	36,9	122,8
2014	I-XII	90,4	20,5	45,4	27,6	61,1	44,5	12,0	27,4	30,2	114,9
2014	VIII	6,8	1,8	2,7	2,9	5,1	3,9	1,0	2,1	2,7	11,1
	IX	9,5	1,6	2,4	3,0	6,7	3,6	1,1	2,5	3,7	9,2
	X	7,4	1,5	4,2	4,2	6,8	3,9	1,3	3,2	3,6	9,1
	XI	8,7	1,7	3,7	3,3	7,2	4,2	1,0	2,3	2,6	9,1
	XII	8,7	1,3	4,4	2,1	3,9	3,7	0,7	1,9	2,8	3,5
2015	I	7,2	1,5	3,9	2,9	4,5	4,3	1,2	1,8	2,7	9,8
	II	7,6	1,8	3,6	2,1	4,6	4,2	1,0	2,2	4,1	9,4
	III	8,6	1,7	3,9	2,3	6,4	4,3	1,0	2,9	3,7	12,4
	IV	8,3	1,2	3,3	2,5	4,0	4,3	1,2	2,2	3,4	19,6
	V	7,4	1,4	3,3	1,9	4,7	3,7	1,2	2,3	2,7	19,0
	VI	8,8	1,5	3,3	2,4	4,8	4,6	1,2	2,3	2,8	18,8
	VII	9,1	1,6	3,5	2,1	5,3	4,2	1,2	2,6	3,0	22,3
	VIII	8,3	1,5	3,3	1,8	6,2	4,2	0,9	2,1	3,4	16,5
	IX	9,5	1,4	3,0	2,2	4,2	4,7	1,2	2,6	4,1	16,6
Zmiana w %											
	IX 2015 VIII 2015	14,2	-3,1	-7,7	20,4	-32,3	11,5	45,8	23,9	20,3	0,8
	IX 2015 IX 2014	-0,6	-19,0	20,5	-35,9	-37,3	30,4	-6,9	3,3	10,4	80,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2012	I-XII	31,5	82,8	287,5	128,3	191,1	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
2013	I-XII	27,4	87,5	329,7	148,5	226,6	70,7	20,2	141,3	401,8	168,1
2014	I-XII	27,0	93,9	344,1	166,6	247,9	64,7	21,6	134,7	430,5	169,6
2014	VIII	2,2	7,9	29,2	15,0	18,8	4,7	1,7	11,4	34,5	13,1
	IX	2,4	9,0	33,5	15,8	20,8	5,4	2,0	13,2	39,8	15,9
	X	2,5	8,8	33,9	17,4	23,0	6,4	2,0	12,3	29,4	15,1
	XI	2,1	8,1	32,5	13,4	21,3	6,7	1,9	11,8	30,6	14,8
	XII	2,3	7,0	30,0	12,5	20,7	5,2	1,8	10,9	31,4	15,1
2015	I	2,7	7,8	31,5	10,9	23,1	4,3	1,6	10,0	26,8	14,8
	II	2,4	8,5	31,5	11,3	21,0	5,3	1,7	11,2	24,7	15,0
	III	2,9	9,3	36,0	11,1	22,9	6,0	2,3	11,2	30,1	14,9
	IV	2,4	8,9	32,4	12,8	20,5	5,8	2,3	10,8	28,2	13,5
	V	2,2	8,8	31,4	13,7	18,7	4,5	1,8	10,2	25,9	12,9
	VI	2,5	9,4	35,4	13,8	20,0	5,4	2,1	10,8	27,1	13,7
	VII	2,6	10,1	35,3	17,3	23,6	6,0	2,1	11,3	29,5	14,1
	VIII	2,2	8,6	35,3	17,3	20,8	4,7	1,9	11,7	26,7	13,5
	IX	2,4	9,7	35,2	16,3	23,4	5,9	2,1	12,4	31,4	15,4
Zmiana w %											
	IX 2015 VIII 2015	11,6	12,5	-0,2	-6,2	12,9	27,0	12,0	5,7	17,7	14,0
	IX 2015 IX 2014	-1,5	8,1	-2,3	1,1	12,7	9,0	0,8	-9,1	-21,8	-4,2

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2013	I-XII	1,30	2,49	2,06	4,49	3,89	4,48	5,00	5,86
2014	I-XII	1,10	2,45	2,13	4,48	3,92	4,41	5,01	5,83
2014	VIII	1,08	2,46	2,14	4,46	3,92	4,40	5,03	5,82
	IX	1,05	2,45	2,15	4,44	3,91	4,40	5,00	5,80
	X	1,06	2,44	2,11	4,46	3,92	4,40	5,01	5,82
	XI	1,04	2,41	2,12	4,44	3,92	4,40	5,01	5,82
	XII	1,05	2,39	2,17	4,40	3,92	4,40	5,01	5,85
2015	I	1,08	2,45	2,11	4,36	3,98	4,42	4,99	5,85
	II	1,11	2,45	2,08	4,38	3,97	4,42	4,98	5,81
	III	1,08	2,41	2,14	4,38	3,97	4,40	4,98	5,80
	IV	1,07	2,42	2,11	4,36	3,97	4,42	4,97	5,80
	V	1,08	2,44	2,12	4,36	3,97	4,42	4,97	5,80
	VI	1,07	2,43	2,10	4,38	3,98	4,40	4,94	5,79
	VII	1,08	2,38	2,11	4,40	3,97	4,40	4,95	5,81
	VIII	1,09	2,43	2,07	4,42	3,98	4,40	4,95	5,82
	IX	1,43	2,43	2,09	4,40	3,99	4,38	4,96	5,78
Zmiana w %									
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>		31,2	0,0	1,0	-0,5	0,3	-0,5	0,2	-0,7
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>		36,2	-0,8	-2,8	-0,9	2,0	-0,5	-0,8	-0,3

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2013	I-XII	1734,1	1816,8	2450,8	1520,3	1981,6	1748,2	2744,6
2014	I-XII	1712,3	1797,2	2392,4	1422,2	1919,4	1668,3	2697,3
2014	VIII	1719,4	1813,2	2410,4	1426,3	1920,5	1673,0	2699,5
	IX	1718,7	1810,2	2382,4	1402,8	1906,7	1661,2	2674,4
	X	1704,6	1785,7	2356,9	1390,3	1893,3	1647,9	2661,9
	XI	1700,8	1769,6	2344,3	1382,3	1884,2	1636,7	2651,3
	XII	1692,4	1767,0	2336,6	1379,3	1880,4	1630,5	2649,8
2015	I	1671,1	1755,4	2326,3	1374,6	1886,0	1627,3	2642,4
	II	1665,3	1762,7	2323,5	1371,2	1878,2	1618,7	2641,3
	III	1671,0	1759,5	2327,3	1369,5	1868,2	1613,4	2641,9
	IV	1666,0	1756,8	2347,2	1364,9	1866,6	1612,9	2645,7
	V	1665,8	1778,6	2336,4	1361,4	1861,8	1611,2	2638,5
	VI	1609,0	1793,1	2327,8	1359,6	1865,4	1609,0	2633,4
	VII	1653,3	1784,8	2318,1	1351,8	1865,4	1609,0	2630,0
	VIII	1652,8	1783,2	2308,3	1349,1	1863,1	1611,9	2627,6
	IX	1649,4	1777,9	2314,1	1354,1	1866,1	1612,6	2626,4
	X	1654,9	1766,1	2312,6	1357,1	1865,4	1608,9	2618,4
Zmiana w %								
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>		0,3	-0,7	-0,1	0,2	0,0	-0,2	-0,3
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>		-2,9	-1,1	-1,9	-2,4	-1,5	-2,4	-1,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2014	VI	2,164	2,159	4,067	0,790	1,957	3,677	2,164
	VII	2,165	2,166	4,075	0,781	1,967	3,702	2,267
	VIII	2,359	2,361	4,464	0,745	1,923	3,640	2,318
	IX	2,387	2,410	4,551	0,725	1,849	3,525	2,223
	X	2,367	2,442	4,532	0,730	1,732	3,316	2,171
	XI	2,354	2,480	4,516	0,732	1,663	3,190	2,134
	XII	2,416	2,476	4,641	0,779	1,570	3,016	2,122
2015	I	2,297	2,496	4,415	0,731	1,533	2,946	2,073
	II	2,392	2,459	4,608	0,725	1,681	3,238	2,076
	III	2,366	2,440	4,564	0,724	1,658	3,198	2,130
	IV	2,342	2,465	4,539	0,699	1,663	3,224	2,052
	V	2,374	2,463	4,601	0,675	1,603	3,107	2,079
	VI	2,419	2,556	4,686	0,686	1,682	3,258	2,171
	VII	2,350	2,497	4,572	0,656	1,677	3,262	2,252
	VIII	2,315	2,511	4,509	0,652	1,666	3,245	2,255
	IX	2,221	2,429	4,308	0,660	1,756	3,405	2,166
	X	2,249	2,458	4,339	0,677	1,673	3,227	2,134

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

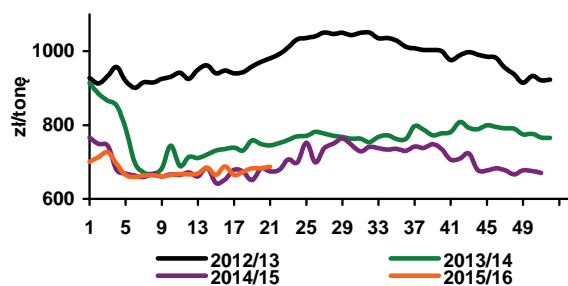
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy	
2014	VI	184	180	160	155	161	154	160	154	166
	VII	170	164	150	147	144	144	.	148	164
	VIII	165	157	153	149	144	134	110	139	152
	IX	157	158	158	146	138	124	.	121	142
	X	159	152	160	159	139	119	108	115	129
	XI	177	154	161	169	155	120	108	123	131
	XII	202	159	168	177	173	126	98	133	128
2015	I	198	165	175	181	174	126	109	133	127
	II	194	172	180	178	172	133	113	132	129
	III	193	172	178	181	169	128	115	136	132
	IV	184	174	171	175	164	.	118	138	130
	V	179	171	155	171	160	129	121	133	129
	VI	190	166	157	185	168	125	127	136	135
	VII	191	168	163	166	166	130	128	147	137
	VIII	178	165	161	156	158	131	125	147	140
	IX	173	164	153	155	157	130	135	142	146
	X	180	159	159	162	163	128	147	150	159
Zmiana w %										
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>		4,0	-3,0	3,9	4,5	3,8	-1,5	8,9	5,6	8,9
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>		13,2	4,8	-0,3	2,2	17,1	8,0	36,1	30,2	23,3

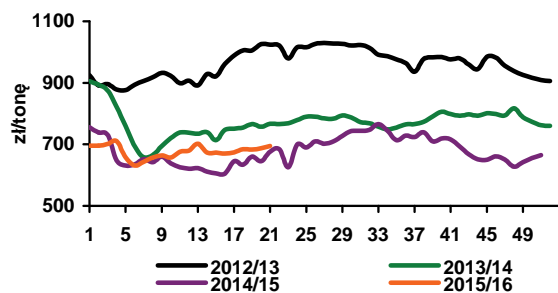
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

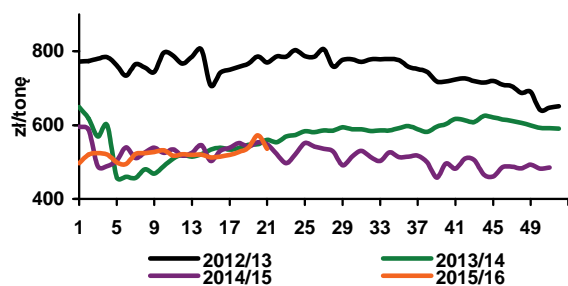
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

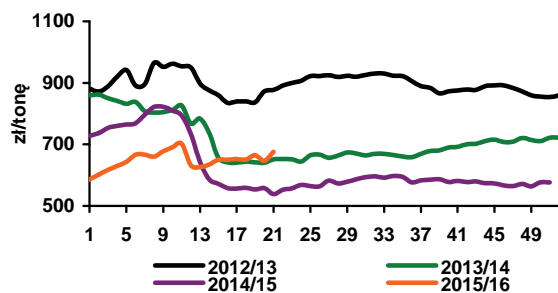
Rys. 2. Pszenica paszowa

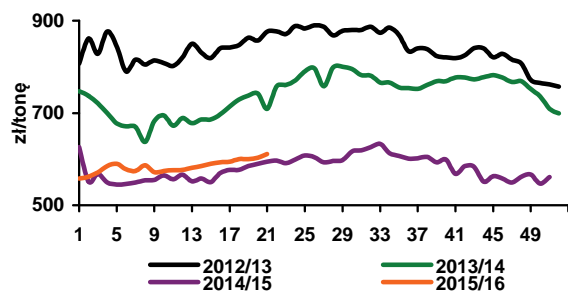
Rys. 3. Żyto paszowe

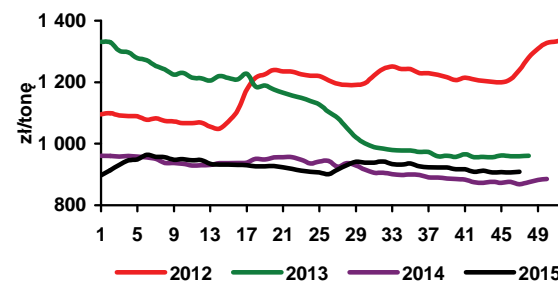
Rys. 4. Kukurydza paszowa

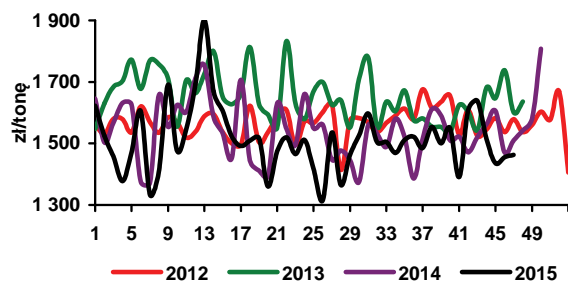
Rys. 5. Jęczmień paszowy

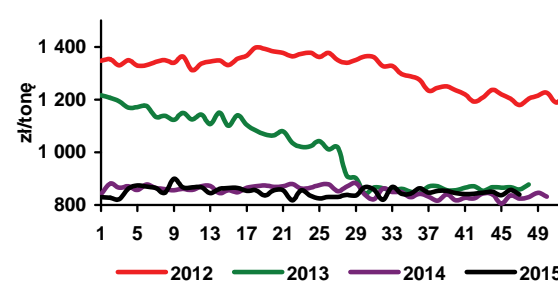
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750) w workach

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500) poznańska

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 580) w workach

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

W listopadzie zakończono zbiory buraków cukrowych, a kampania cukrownicza 2015/2016 zostanie zakończona w grudniu. Buraki cukrowe zebrano z powierzchni ok. 170 tys. ha, tj. o 26 tys. ha mniejszej niż przed rokiem. Średni plon korzeni jest szacowany na ok. 520 dt/ha, wobec 689 dt/ha przed rokiem. W rezultacie zbiory wyniosły ok. 8,9 mln ton. Korzystne warunki pogodowe w okresie zbiorów i przetwórstwa spowodowały, że polaryzacja cukru była wysoka.

Produkcja cukru może wynieść więc ok. 1350 tys. ton i po raz pierwszy od lat będzie mniejsza od kwoty produkcyjnej (1405 tys. ton). W pierwszych dwóch miesiącach obecnej kampanii (IX-X) br. produkcja cukru wyniosła 430 tys. ton i była o 40% mniejsza niż przed rokiem. Produkcję bieżącą należy jednak powiększyć o 321 tys. ton pozakwotowego cukru z kampanii 2014/2015, który producenci zaliczyli na poczet produkcji kwotowej w sezonie 2015/2016.

Na krajowym rynku utrwaliła się wzrostowa tendencja cen cukru, a decyduje o tym mniejsza produkcja w bieżącej kampanii oraz wzrost cen na światowym rynku. W handlu detalicznym średnia cena wyniosła 2,43 zł/kg i była o 1,6% wyższa niż przed miesiącem oraz o 11% wyższa niż przed rokiem.

Wzrost cen detalicznych cukru spowodował, że spadło spożycie cukru w gospodarstwach domowych. W pierwszym półroczu 2015 r. przeciętne miesięczne spożycie wyniosło 1 kg/osobę i było o 10% mniejsze niż przed rokiem. Utrzymały się duże różnice konsumpcji w poszczególnych grupach gospodarstw domowych.

W gospodarstwach domowych rolników spożycie spadło o 8,2% do 1,53 kg/osobę, a w rodzinach emerytów i rencistów o 11% do 1,28 kg/osobę. W gospodarstwach domowych pracowników spożycie spadło o 9,4% do 0,87 kg/osobę, a w rodzinach osób utrzymujących się z pracy na własny rachunek o 11% do 0,73 kg/osobę.

W okresie pierwszych trzech kwartałów 2015 r. eksport cukru wyniósł 315 tys. ton, w tym 220 tys. ton do UE. Na unijnym rynku jego największymi odbiorcami były: Niemcy (90 tys. ton), Grecja (18 tys. t), Węgry i Łotwa (po 15 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnią cenę ok. 470 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (44 tys. ton), Kazachstanu (23 tys. ton) i Rosji (11 tys. ton). Ceny eksportowe na rynkach państw trzecich były niższe (ok. 375 EUR/tonę). Import wyniósł 105 tys. ton cukru, w tym 49 tys. ton z krajów UE. Spośród krajów członkowskich głównymi dostawcami były Niemcy (8 tys. ton), Dania (7 tys. ton) oraz Francja (5 tys. ton), a średnia cena importowa wyniosła 490 EUR/tonę. Cukier do rafinacji importowano tylko w kwietniu br. z Mozambiku (25 tys. ton) oraz w sierpniu br. z Zimbabwe (25 tys. ton) po średniej cenie 360 EUR/t.

Spadek podaży na światowym rynku cukru powoduje, że w listopadzie br. utrwaliła się rozpoczęta we wrześniu wzrostowa tendencja cen. Światowe ceny cukru białego podniosły się do ok. 410 USD/tonę, a ceny cukru surowego do 350 USD/t, a więc do poziomu z listopada 2014 r. W kontraktach terminowych na pierwszą połowę 2016 r. ceny cukru białego wynoszą ok. 410 USD/t.

T ab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie	
2013	IX	656,55	701,89	401,21	647,78	640,80	668,86
	X	606,47	677,23	386,58	588,59	609,36	467,37
	XI	554,23	684,72	377,35	635,26	635,71	632,82
	XII	504,66	686,98	375,09	595,07	593,72	613,49
2014	I	512,33	635,66	339,30	646,75	647,59	642,80
	II	466,18	624,52	324,75	649,05	634,39	736,22
	III	514,79	634,26	339,30	648,66	650,70	639,44
	IV	468,53	621,06	325,62	648,48	634,58	734,05
	V	505,65	594,74	324,40	578,60	632,15	569,77
	VI	479,49	558,53	332,62	634,52	459,74	725,24
	VII	487,05	535,07	345,12	492,43	521,74	480,69
	VIII	486,75	518,16	340,64	513,07	497,95	1021,08
	IX	467,23	516,43	351,80	516,85	477,55	819,24
	X	430,62	511,35	348,47	529,83	489,77	822,48
	XI	402,76	468,45	420,67	494,64	478,84	809,97
	XII	407,79	481,26	345,79	534,23	520,71	591,49
2015	I	418,23	449,93	363,18	497,83	481,41	690,99
	II	432,52	458,84	377,32	558,15	580,54	498,67
	III	418,88	448,83	377,79	587,24	579,84	624,72
	IV	418,65	447,31	357,69	402,81	463,29	394,23
	V	431,56	467,14	369,83	562,91	537,05	873,91
	VI	456,64	487,82	384,08	539,13	499,07	796,0,
	VII	467,22	492,98	398,91	399,14	468,33	370,65
	VIII	489,97	506,89	371,80	526,93	510,64	796,97
	IX	507,03	510,43	360,53	518,72	498,14	720,85

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

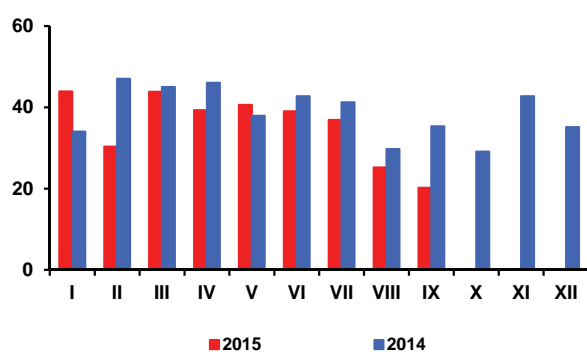
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowany			
2013	IX	3,00	2,86	1,70	3,41
	X	2,94	2,74	1,71	3,35
	XI	2,82	2,70	1,69	3,28
	XII	2,72	2,53	1,69	3,17
2014	I	2,54	2,36	1,69	3,11
	II	2,44	2,33	1,69	2,99
	III	2,32	2,15	1,70	2,87
	IV	2,13	1,94	1,69	2,65
	V	2,08	1,98	1,69	2,58
	VI	2,05	1,95	1,68	2,48
	VII	2,02	1,85	1,70	2,39
	VIII	1,97	1,85	1,70	2,30
	IX	1,94	1,83	1,69	2,23
	X	1,88	1,76	1,70	2,19
	XI	1,80	1,68	1,71	2,12
	XII	1,78	1,67	1,71	2,07
2015	I	1,81	1,74	1,69	2,04
	II	1,83	1,86	1,67	2,06
	III	1,81	1,88	1,67	2,10
	IV	1,81	1,84	1,63	2,12
	V	1,80	1,81	1,70	2,13
	VI	1,85	1,88	1,68	2,10
	VII	1,91	2,04	1,71	2,19
	VIII	1,97	2,14	1,71	2,29
	IX	1,99	2,16	1,72	2,39
	X	-	-	1,73	2,43

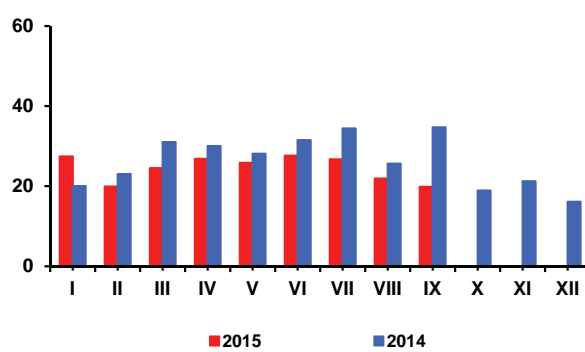
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

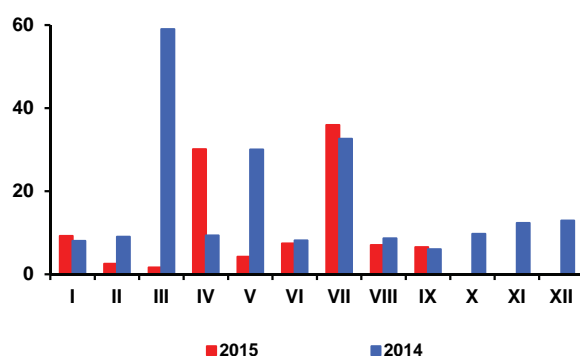
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

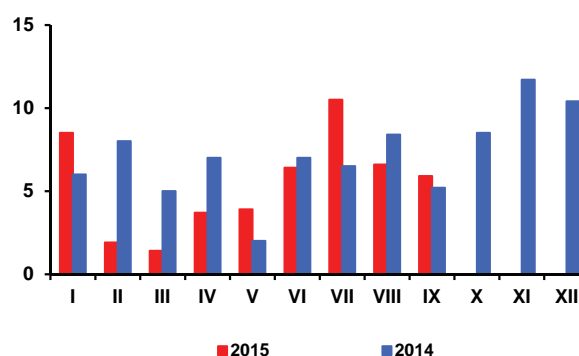
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

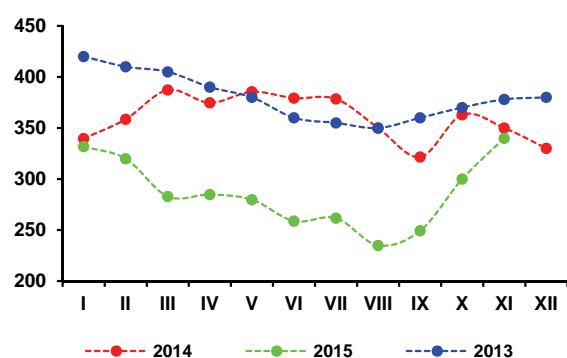
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

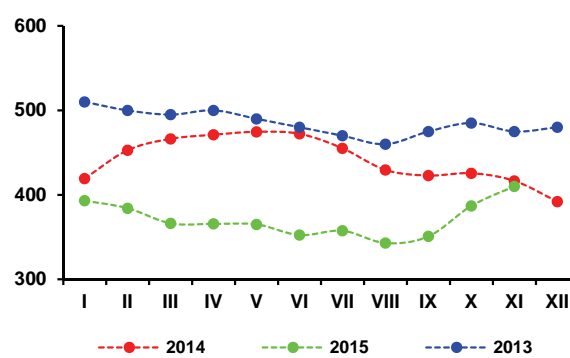
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

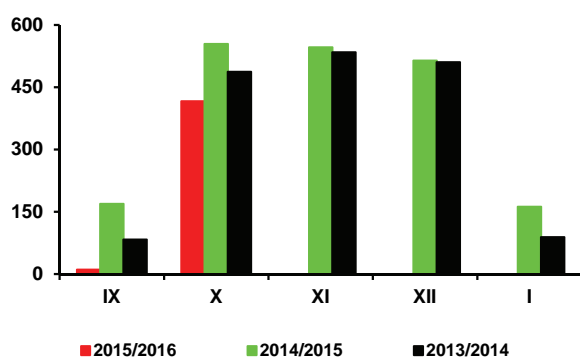
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's, ERS USDA, CAAC, GUS.

Oil World podwyższył szacunki światowych zbiorów nasion 7 najważniejszych roślin oleistych w sezonie 2015/16 do 511,6 mln ton (o 2,7 mln ton wobec października). Najbardziej podniesiono szacunki zbiorów soi (o 2,6 mln ton), głównie w wyniku poprawy prognoz zbiorów u kluczowego jej producenta na świecie, tj. USA (o 2,5 mln ton). Według aktualnych ocen w sezonie 2015/16 światowe zbiory soi mogą wynieść 318,7 mln ton i być tylko o 0,3% mniejsze w porównaniu z rekordowymi zbiorami w sezonie poprzednim. Bardziej mogą natomiast obniżyć się zbiory rzepaku (o 6,2% do 63,4 mln ton), bawełny (o 11,0% do 39,8 mln ton) i kopry (o 4,1% do 4,7 mln ton). Jednocześnie spodziewany jest wzrost zbiorów nasion słonecznika (o 2,2% do 41,6 mln ton) i orzeszków ziemnych (o 3,7% do 28,0 mln ton) oraz stabilizacja zbiorów orzechów palmowych (15,5 mln ton).

Mimo mniejszych zbiorów, ale z uwagi na wysokie zapasy na początku sezonu (98,5 mln ton), światowe zasoby nasion oleistych w sezonie 2015/16 wzrosną do 610,1 mln ton (o 1,8%). Zużycie nasion oleistych zwiększy się do 509,2 mln ton (o 1,7%), ale będzie o 2,4 mln ton (o 0,4%) mniejsze od produkcji. W tej sytuacji zapasy nasion oleistych na koniec sezonu zwiększą się do 100,9 mln ton, z 98,5 mln ton przed rokiem, a relacja zapasów do zużycia pozostanie wysoka, wyniesie 19,8%, wobec 19,7% przed rokiem.

Mimo mniejszych zbiorów rzepaku w Europie i na świecie, cena rzepaku i jego przetworów w portach europejskich w listopadzie była niższa niż przed rokiem. Za rzepak płacono 406 USD/tonę (cif Hamburg), tj. o 20 USD/tonę (o 5%) mniej niż przed miesiącem i o 12 USD/tonę (o 3%) mniej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 790 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 12 USD/tonę (o 1%) tańszy niż przed miesiącem i o 46 USD/tonę (o 6%) tańszy niż przed rokiem. Cena śrutu rzepakowego wyniosła 231 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 27 USD/tonę (o 10%) niższa niż przed miesiącem i o 32 USD/tonę (o 12%) niższa niż przed rokiem.

Na rynku krajowym od stycznia do października br. skupiono 1260,6 tys. ton rzepaku (47% zbiorów). Przeciętna cena skupu rzepaku wyniosła 1593,7 zł/t i była o 20% wyższa niż w analogicznym okresie przed rokiem. Relacje cen rzepak : pszenica pozostały korzystne dla producentów rzepaku.

We wrześniu krajowy przerób rzepaku i produkcja surowego oleju rzepakowego (118 tys. ton) była niewiele mniejsza niż przed miesiącem (spadek o 0,5%). W pierwszych dziewięciu miesiącach br. duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 926 tys. ton surowego oleju

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

rzepakowego (o 6,8% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), z tego rafinowały 518 tys. ton (o 0,8% więcej). Produkcja margaryn wyniosła 284 tys. ton i była o 3,4% mniejsza.

Ekspert i import surowców i produktów oleistych w pierwszych dziewięciu miesiącach br. był większy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Mniejszy był tylko wywóz i przywóz olejów roślinnych. Wywieziono: 826 tys. ton nasion oleistych, w tym 804 tys. ton rzepaku (o 32% więcej niż w analogicznym okresie 2014 r.), 390 tys. ton olejów roślinnych, w tym 380 tys. ton oleju rzepakowego (o 0,4% mniej), 545 tys. ton śrut oleistych, w tym 507 tys. ton śrutu rzepakowego (o 13% więcej) i 93 tys. ton margaryn (o 9% więcej). Przywieziono: 2245 tys. ton śrut oleistych (o 7% więcej niż w pierwszych dziewięciu miesiącach 2014 r.), 386 tys. ton olejów roślinnych (o 14% mniej), w tym 79 tys. ton oleju rzepakowego (o 31% mniej), 351 tys. ton nasion oleistych (o 19% więcej), w tym 192 tys. ton rzepaku (o 14% więcej) oraz 61 tys. ton margaryn (o 7% więcej).

Na rynku tłuszczów roślinnych w pierwszych dziesięciu miesiącach br. przeważały spadki cen. Taniały zarówno margaryny, jak i oleje roślinne. Kontynuowane były też spadki cen tłuszczów zwierzęcych i wielu innych grup artykułów żywnościowych. Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w pierwszych dziesięciu miesiącach br. był o 3,4% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Margaryny potaniały średnio o 3,7%, a oleje roślinne o 3,5%. W porównywanym okresie ceny tłuszczów zwierzęcych zmniejszyły się przeciętnie o 10,1%, z tego ceny masła spadły o 10,2%, a „pozostałych tłuszczów zwierzęcych o 8,9%. Spadki cen tłuszczów roślinnych i zwierzęcych były głębsze niż stopa inflacji.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	541 841	408 663	1 135 514	29,49	40,8	88,3
2014 I-XII	1 258 133	584 890	531 584	1 311 439	34,06	42,3	95,9
2014 IX	126 357	56 897	50 675	132 579	3,44	40,1	95,3
X	127 726	51 838	54 376	125 188	3,25	42,6	102,0
XI	117 028	45 905	44 899	118 034	3,06	38,4	99,1
XII	107 329	39 068	37 348	109 049	2,83	34,8	98,4
2015 I	113 641	37 466	41 089	110 018	2,86	36,2	103,3
II	106 160	36 828	46 602	96 386	2,50	43,9	110,1
III	119 880	41 828	50 845	110 863	2,88	42,4	108,1
IV	110 359	37 601	50 673	97 287	2,52	45,9	113,4
V	104 168	45 180	49 547	99 801	2,59	47,6	104,4
VI	89 473	47 669	48 594	88 548	2,30	54,3	101,0
VII	45 894	50 301	32 895	63 300	1,64	71,7	72,5
VIII	118 543	42 087	31 180	129 450	3,36	26,3	91,6
IX	117 991	47 001	38 177	126 815	3,29	32,4	93,0
Zmiany w %							
IX 2015 VIII 2015	-0,5	11,7	22,4	-2,0	-2,1	x	x
IX 2015 IX 2014	-6,6	-17,4	-24,7	-4,3	-4,4	x	x
IX 2015 XII 2014	9,9	20,3	2,2	16,3	16,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	1 002 336	97 638	390 971	709 003	18,41	39,0	141,4
2014 I-XII	1 258 133	138 549	515 708	880 974	22,88	41,0	142,8
2014 IX	126 357	16 473	49 945	92 885	2,41	39,5	136,0
X	127 726	11 740	53 586	85 880	2,23	42,0	148,7
XI	117 028	747	44 121	82 654	2,15	37,7	141,6
XII	107 329	4 053	36 158	75 224	1,95	33,7	142,7
2015 I	113 641	3 471	40 155	76 957	2,00	35,3	147,7
II	106 160	4 384	45 984	64 560	1,68	43,3	164,4
III	119 880	6 140	49 776	76 244	1,98	41,5	157,2
IV	110 359	5 506	49 863	66 002	1,71	45,2	167,2
V	104 168	13 158	48 484	68 842	1,79	46,5	151,3
VI	89 473	12 610	47 413	54 670	1,42	53,0	163,7
VII	45 894	14 973	31 530	29 337	0,76	68,7	156,4
VIII	118 543	8 877	30 385	97 035	2,52	25,6	122,2
IX	117 991	9 423	36 763	90 651	2,35	31,2	130,2
Zmiany w %							
IX 2015 VIII 2015	-0,5	6,2	21,0	-6,6	-6,7	x	x
IX 2015 IX 2014	-6,6	-42,8	-26,4	-2,4	-2,5	x	x
IX 2015 XII 2014	9,9	132,5	1,7	20,5	20,5	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	2 718 692	714 420	3 507 776	47,5	42,9
2014 I-XII	1 887 200	3 173 980	674 634	4 386 546	35,7	43,0
2014 IX	189 536	287 138	54 781	421 893	28,9	44,9
X	191 589	214 792	71 440	334 941	37,3	57,2
XI	175 542	374 185	68 023	481 704	38,8	36,4
XII	160 994	300 405	62 700	398 699	38,9	40,4
2015 I	170 462	331 454	75 266	426 650	44,2	40,0
II	159 240	205 533	66 558	298 215	41,8	53,4
III	179 820	202 426	75 478	306 768	42,0	58,6
IV	165 539	263 550	82 887	346 202	50,1	47,8
V	156 252	270 554	51 744	375 062	33,1	41,7
VI	134 210	259 787	49 610	344 387	37,0	39,0
VII	68 841	367 450	22 813	413 478	33,1	16,6
VIII	177 815	264 992	63 381	379 426	35,6	46,9
IX	176 987	279 460	57 166	399 281	32,3	44,3
Zmiany w %						
<u>IX 2015</u> VIII 2015	-0,5	5,5	-9,8	5,2	x	x
<u>IX 2015</u> IX 2014	-6,6	-2,7	4,4	-5,4	x	x
<u>IX 2015</u> XII 2014	9,9	-7,0	-8,8	0,1	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2013 I-XII	1 503 504	61 051	602 377	962 178	40,1	156,3
2014 I-XII	1 887 200	71 267	351 836	1 606 631	18,6	117,5
2014 IX	189 536	9 148	53 311	145 373	28,1	130,4
X	191 589	6 509	68 968	129 130	36,0	148,4
XI	175 542	4 327	63 449	116 420	36,1	150,8
XII	160 994	3 709	61 292	103 411	38,1	155,7
2015 I	170 462	5 053	67 292	108 223	39,5	157,5
II	159 240	5 675	62 532	102 383	39,3	155,5
III	179 820	5 221	71 280	113 761	39,6	158,1
IV	165 539	3 345	78 757	90 127	47,6	183,7
V	156 252	3 473	49 418	110 307	31,6	141,7
VI	134 210	3 096	45 644	91 662	34,0	146,4
VII	68 841	5 061	18 878	55 024	27,4	125,1
VIII	177 815	7 835	59 963	125 687	33,7	141,5
IX	176 987	5 890	53 650	129 227	30,3	137,0
Zmiany w %						
<u>IX 2015</u> VIII 2015	-0,5	-24,8	-10,5	2,8	x	x
<u>IX 2015</u> IX 2014	-6,6	-35,6	0,6	-11,1	x	x
<u>IX 2015</u> XII 2014	9,9	58,8	-12,5	25,0	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2013 I-XII	429 975	91 726	130 143	391 558	10,17	30,3	109,8
2014 I-XII	421 390	84 537	121 851	384 076	9,98	28,9	109,7
2014 IX	38 819	7 705	10 129	36 395	0,94	26,1	106,7
X	41 462	8 983	15 173	35 272	0,92	36,6	117,5
XI	40 016	10 463	11 275	39 204	1,02	28,2	102,1
XII	25 828	7 744	9 705	23 867	0,62	37,6	108,2
2015 I	31 664	6 542	9 719	28 487	0,74	30,7	111,2
II	31 639	7 179	9 855	28 963	0,75	31,1	109,2
III	36 441	8 616	11 772	33 285	0,86	32,3	109,5
IV	28 599	6 398	10 674	24 323	0,63	37,3	117,6
V	32 576	6 516	11 523	27 569	0,72	35,4	118,2
VI	33 729	6 632	10 929	29 432	0,76	32,4	114,6
VII	26 727	6 196	9 540	23 383	0,61	35,7	114,3
VIII	30 117	6 460	8 719	27 858	0,72	29,0	108,1
IX	32 284	6 745	10 524	28 505	0,74	32,6	113,3
Zmiany w %							
<u>IX 2015</u> VIII 2015	7,2	4,4	20,7	2,3	2,8	x	x
<u>IX 2015</u> IX 2014	-16,8	-12,5	3,9	-21,7	-21,3	x	x
<u>IX 2015</u> XII 2014	25,0	-12,9	8,4	19,4	19,4	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2013 I-XII	1473,4	796,7	1,85
2014 I-XII	1319,9	683,6	1,93
2014 X	1327,6	623,0	2,13
XI	1376,0	645,2	2,13
XII	1404,0	672,3	2,09
2015 I	1501,0	709,9	2,11
II	1512,0	706,8	2,14
III	1544,0	693,4	2,23
IV	1536,0	681,9	2,25
V	1552,0	647,2	2,40
VI	1618,0	650,9	2,49
VII	1459,2	666,8	2,19
VIII	1462,3	645,8	2,26
IX	1526,0	655,8	2,33
X	1593,7	661,0	2,41
Zmiany w %			
<u>X 2015</u> IX 2015	4,4	0,8	x
<u>X 2015</u> X 2014	18,0	6,1	x
<u>X 2015</u> XII 2014	13,5	-1,7	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII, IX dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

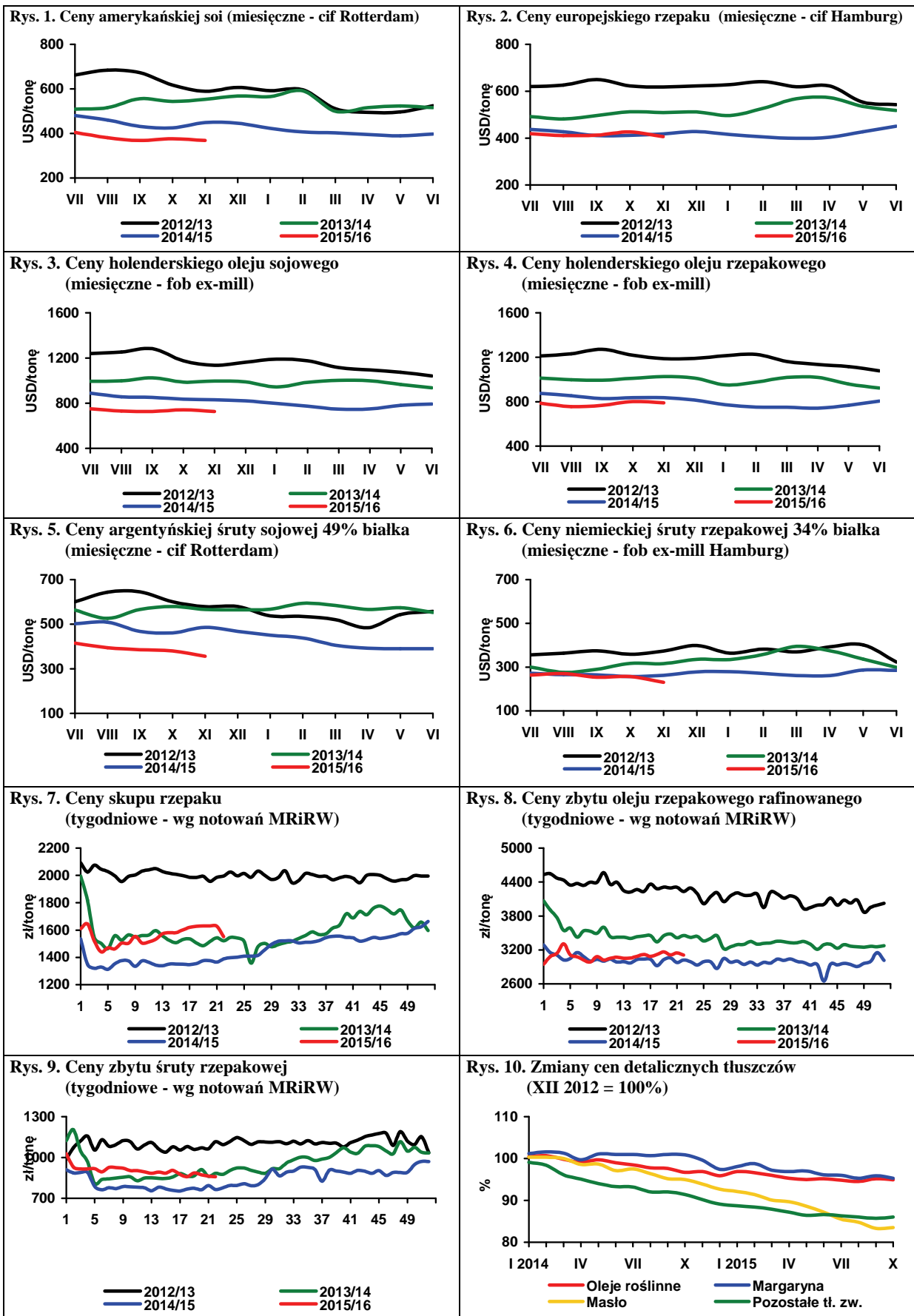
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2013 I-XII	5,21	7,16	17,23	6,35	6,87	14,03	22,40	7,92
2014 I-XII	5,24	6,65	17,05	6,15	6,33	13,80	23,00	7,44
X	5,07	6,48	16,07	6,11	6,11	13,75	22,45	7,32
XI	5,19	6,47	16,09	6,08	6,14	13,73	22,10	7,24
XII	5,22	6,33	15,90	5,97	5,94	13,53	21,95	7,08
2015 I	5,23	6,40	15,59	5,86	6,07	13,65	21,75	7,12
II	5,09	6,49	15,53	5,84	6,06	13,63	21,60	6,96
III	5,48	6,37	15,71	5,81	6,02	13,53	21,40	6,96
IV	5,48	6,24	15,44	5,75	5,96	13,48	21,30	6,92
V	5,65	6,33	14,86	5,75	5,85	13,40	21,05	6,92
VI	5,56	6,44	14,85	5,73	8,91	13,05	20,75	6,84
VII	5,48	6,33	14,80	5,69	5,86	12,95	20,35	6,88
VIII	5,51	6,35	14,65	5,7	5,76	12,95	20,15	6,84
IX	5,50	6,41	14,84	5,68	5,86	12,98	19,80	6,84
X	5,52	6,43	15,05	5,65	5,83	12,90	19,85	6,84
Zmiany w %								
<u>X 2015</u> IX 2015	0,4	0,3	1,4	-0,5	-0,5	-0,6	0,3	0,0
<u>X 2015</u> X 2014	8,9	-0,8	-6,3	-7,5	-4,6	-6,2	-11,6	-6,6
<u>X 2015</u> XII 2014	5,7	1,6	-5,3	-5,4	-1,9	-4,6	-9,0	-3,4

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Zbiory ziemniaków w Polsce w 2015 r., według szacunków IHAR-PIB i IERiGŻ PIB wyniosły ok. 6,7 mln ton i były o blisko 1 mln ton mniejsze niż w 2014 r. Głównym powodem spadku zbiorów były niskie plony wywołane długotrwałą suszą oraz upałami w okresie wegetacji. Uwzględniając dodatkowo powierzchnię uprawy ziemniaków w ogrodach przydomowych szacowaną na ok. 8 tys. ha, całkowity areal wyniósł prawdopodobnie 308 tys. ha, a więc o ok. 30 tys. ha więcej niż w roku poprzednim. Wzrost powierzchni uprawy prawdopodobnie spowodowany był wprowadzeniem do PROW dopłat obszarowych w przewidywanej wysokości 400 Euro do 1 ha¹ uprawy ziemniaków skrobiowych kontraktowanych przez zakłady krochmalnicze, a także, choć w mniejszym stopniu, wprowadzeniem w PROW 2015-2020 systemu premii motywacyjnych w formie dopłat obszarowych dla gospodarstw z tytułu dywersyfikacji zasiewów roślin rolniczych. Ponadto zwiększone zainteresowanie uprawą ziemniaków mogła spowodować także obniżona opłacalność produkcji zbóż czy rzepaku.

Plony ziemniaków w 2015 r. szacowane są na 217 dt/ha, wobec 278 dt/ha w 2014 r. i 210 dt/ha w 2013 r. Zebrane w 2015 r. ziemniaki są nie najlepszej jakości, z dużym udziałem drobnych bulw o średnicy poniżej 35 mm. Udział plonu handlowego oceniany jest na zaledwie 50-70%, wobec 70-80% przeciętnie.

Spożycie ziemniaków nieprzetworzonych w Polsce od lat systematycznie spada, pod wpływem wzrostu zamożności i zmiany stylu życia społeczeństwa, w tym również zmiany wzorców żywieniowych. Następuje powolny wzrost spożycia przetworów ziemniaczanych, makaronów i produktów makaronowych, będących podstawowymi substytutami ziemniaków, przy równocześnie malejącej konsumpcji ryżu, kasz i ziemniaków. Spadkowej tendencji spożycia ziemniaków nieprzetworzonych w sezonie 2014/15 nie zahamował ani głęboki spadek cen detalicznych, ani poprawa jakości ziemniaków. Bilansowe spożycie ziemniaków świeżych zmalało do 84,4 kg w przeliczeniu na mieszkańca, tj. o 1,3 kg (o 1,5%) w porównaniu z sezonem 2013/14, natomiast konsumpcja przetworów ziemniaczanych (w ekwiwalencie ziemniaków) zwiększyła się do 16,6 kg/mieszkańca, tj. o 0,2 kg (o 1,2%). Całkowite bilansowe spożycie ziemniaków (nieprzetworzonych i ich przetworów) zmniejszyło się o 1 kg do 101 kg/mieszkańca, w porównaniu z sezonem poprzednim.

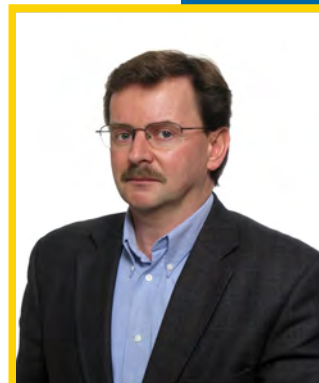
Przewiduje się, że w sezonie 2015/16 spadkowy trend spożycia ziemniaków nieprzetworzonych pogłębi się, na co wskazuje wyraźne zmniejszenie tegorocznych zbiorów zarówno w Polsce, jak i w innych krajach unijnych, co będzie skutkować znaczącym wzrostem cen ziemniaków krajowych i importowanych. Bilansowe spożycie

ziemniaków świeżych prawdopodobnie zmniejszy się do 80 kg w przeliczeniu na mieszkańca, tj. o ok. 5% w porównaniu z sezonem 2014/15. Spadek spożycia jest przewidywany zarówno w gospodarstwach domowych, jak i w placówkach gastronomicznych oraz w jednostkach sektora publicznego. Konsumpcja przetworów ziemniaczanych, wobec rosnącej siły nabywczej ludności, może zwiększyć się o ok. 2% (do prawie 17 kg/mieszkańca). Ocenia się, że całkowite bilansowe spożycie ziemniaków (nieprzetworzonych i ich przetworów) zmniejszy się do 97 kg/mieszkańca.

Z powodu obniżenia produkcji ceny ziemniaków w Polsce są wysokie. W pierwszych miesiącach sezonu 2015/16, z wyjątkiem lipca, ceny ziemniaków w obrocie targowiskowym były od kilkunastu do kilkudziesięciu procent wyższe niż przed rokiem, a w obrocie hurtowym wzrosły prawie dwukrotnie. W sierpniu i we wrześniu wyniosły one 72 i 76 zł/dt, wobec odpowiednio 52 i 41 zł/dt w 2014 r. Wraz ze wzrostem podaży ceny te w październiku i listopadzie obniżyły do ok. 72 zł/dt. Z dużym prawdopodobieństwem można przewidywać, że ceny ziemniaków w najbliższych miesiącach będą jednak rosnąć, ale ich poziom do końca bieżącego sezonu nie powinien przekroczyć 80-85 zł/dt. Średni poziom cen hurtowych może wynieść ok. 74 zł/dt, wobec 42 zł/dt w sezonie poprzednim i 70 zł/dt średnio w ostatnim pięcioleciu. Przewiduje się, że średnie ceny ziemniaków na targowiskach w skali całego sezonu mogą wynieść ok. 100 zł/dt i będą o ok. 37% wyższe niż w sezonie 2014/15.

W końcu listopada w Broniszach ziemniaki oferowano w cenie 0,90-1,30 zł/kg, w Lublinie 0,80 zł/kg, a w Sandomierzu 0,55-0,70 zł/kg i w Łodzi 0,47-0,93 zł/kg, a w Poznaniu 0,53-0,67 zł/kg. W porównaniu z okresem sprzed miesiąca ceny ziemniaków nieznacznie wzrosły jedynie w Broniszach. Powyższe ceny dotyczą notowań na rynkach towarowych, a w tzw. dużym hurcie, tj. płacone bezpośrednio producentom, są nawet o 30-40% niższe. W tym okresie, według danych MRiRW, średni poziom cen ziemniaków na targowiskach wyniósł ok. 0,91 zł/kg, i był o ok. 56% wyższy niż w analogicznym okresie 2014 r. Ziemniaki najtańsze były w województwie świętokrzyskim (0,55 zł/kg), a najdroższe w lubuskim (1,20 zł/kg), opolskim i podlaskim (1,04 zł/kg) oraz pomorskim (1,02 zł/kg).

1. Organizacja producentów ziemniaków Północno-Zachodniej Europy, zrzeszająca tzw. UE-5, tj. Niemcy, Holandię, Belgię, Francję i Wlk. Brytanię.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
I	.	31 700	50 300	64 000	-	777	140	184
II	.	59 000	48 400	59 400	-	-	141	182
III	.	52 200	61 000	75 600	-	-	100	270
IV	45 700	77 400	58 900	74 800	-	-	198	257
V	48 500	68 000	48 300	62 600	-	-	268	160
VI	41 700	42 800	56 700	58 300	-	-	77	187
VII	37 700	43 500	55 900	54 900	-	-	114	100
VIII	88 700	78 100	92 500	86 100	3 520	1 463	2 369	2 673
IX	282 800	225 100	318 100	289 000	36 492	27 800	39 274	36 562
X	324 000	328 200	350 200	328 100	47 238	43 925	46 459	
XI	207 700	172 100	260 800		32 663	21 775	38 522	
XII	72 400	77 900	113 100		7 513	6 091	8 527	
RAZEM	1 013 300 ^a	924 900 ^a	1 247 300 ^a	1 152 800	127 426	101 831	135 808	40 575

^a okres VII-XII

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2013 I-XII	1 990	2 887	41 247	61 186	18 468	41 925	16 318	175 920	31 064	16 390
2014 I-XII	1 247	3 806	36 259	57 730	10 921	41 368	9 555	167 158	30 775	16 736
2014 VII	163	22	408	4 028	1 231	3 190	710	16 243	2 296	1 252
VIII	86	14	186	2 126	302	3 219	883	17 608	2 343	1 011
IX	32	-	1 048	4 364	622	3 909	859	13 681	2 692	1 779
X	29	-	2 976	7 138	401	3 507	826	12 142	1 974	1 444
XI	23	-	4 316	5 597	357	3 827	893	12 534	1 983	1 732
XII	19	23	3 266	7 358	1 035	2 836	814	12 381	2 484	1 236
2015 I	26	235	1 620	7 157	855	3 083	632	10 948	1 810	432
II	97	287	1 401	7 697	845	3 433	635	10 498	2 226	1 096
III	110	350	1 866	5 622	846	3 511	737	13 111	2 669	722
IV	17	311	1 336	5 915	821	4 248	829	12 712	3 067	849
V	24	215	1 039	4 983	1 151	3 527	665	12 691	3 056	553
VI	215	236	308	6 030	1 237	3 495	690	15 105	3 830	351
VII	91	17	542	7 691	1 576	3 508	957	16 891	3 346	299
VIII	83	2	313	7 381	1 688	2 944	812	15 072	2 864	419
IX	73	7	651	8 314	1 427	3 522	911	13 339	2 260	532

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012 I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2013 I-XI	32 728	17 802	55 038	11 817	111 666	233 318	85 496	48 370	8 456	2 972
2014 I-XII	55 262	21 373	119 731	10 161	135 560	210 964	76 301	66 083	8 905	3 088
2014 VII	153	356	4 719	666	10 355	27 018	6 724	7 479	884	160
2014 VIII	3	-	968	914	7 884	14 861	5 999	3 424	805	133
2014 IX	2	-	2 757	820	10 195	16 379	6 665	4 259	1 119	482
2014 X	30	-	4 038	1 031	14 596	17 943	6 890	4 933	686	382
2014 XI	13	445	3 234	915	12 404	15 387	6 019	3 553	631	450
2014 XII	69	402	4 014	979	12 165	13 293	5 564	2 986	598	510
2015 I	81	296	9 460	914	12 704	12 554	6 678	3 555	636	39
2015 II	422	45	4 700	910	12 466	15 621	6 387	4 546	517	38
2015 III	1 564	1 814	8 393	986	11 939	14 423	6 836	4 463	601	50
2015 IV	5 262	10 575	16 054	1 002	12 247	14 396	7 471	4 338	538	37
2015 V	16 443	445	21 050	791	11 468	15 976	6 100	4 631	664	38
2015 VI	2 364	80	10 019	919	12 762	17 913	5 946	5 646	302	55
2015 VII	4	7	6 424	1 166	12 985	18 588	6 540	5 023	821	29
2015 VIII	4	10	1 598	1 368	12 577	12 876	5 477	4 692	764	39
2015 IX	4	3	6 537	1 828	11 849	15 568	6 579	4 430	589	59

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

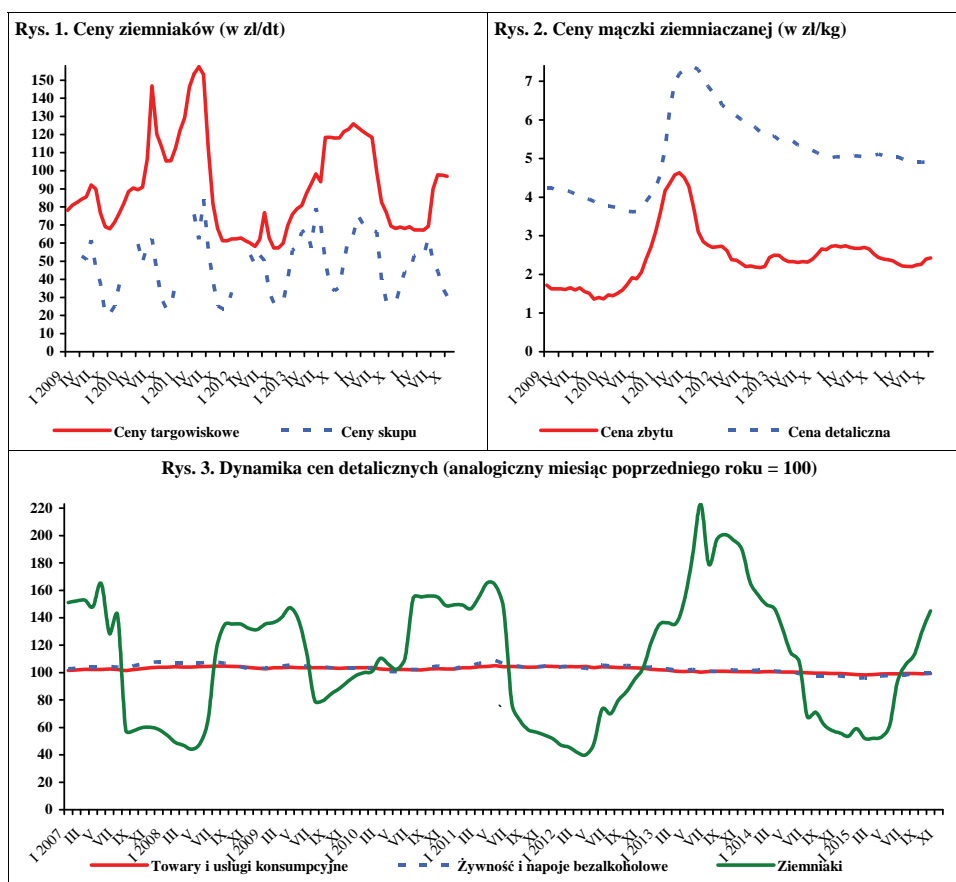
Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny zł/dt	IX	VII	VIII	IX	Wskaźnik zmian cen	
		2014 zł/dt	2015 zł/dt	2015 zł/dt	2015 zł/dt	roczny %	miesięcz. %
Ziemniaki	skupu	28,1	44,2	35,3	30,8	109,6	87,3
	targowiskowa	76,9	97,7	97,5	96,9	126,0	99,4
	detaliczna (zł/kg)	0,84	1,15	1,17	1,22	145,2	104,3
	importowa	39,9	90,9	79,8	.	193,1	87,8
	eksportowa	37,4	99,6	97,5	.	245,9	97,9
Relacje cen	skup / targowisko	0,37	0,45	0,36	0,32	87,0	87,8
	targowisko / detal	0,92	0,85	0,83	0,79	86,8	95,3
	skup / detal	0,33	0,38	0,30	0,25	75,5	83,7
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,53	2,26	2,40	2,45	96,8	102,1
	detaliczna (zł/kg)	5,07	4,90	4,91	4,95	97,6	100,8
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,92	8,64	8,68	8,70	97,5	100,2
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,80	35,10	35,00	35,00	97,8	100,0
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,02	10,02	10,00	10,02	100,0	100,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2014	2015			wsk. zmian cen	
		październik	sierpień	wrzesień	październik	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	80,0	98,9	106,1	103,4	129,3	97,5
2	Kujawsko-pomorskie	76,3	90,2	95,1	94,7	124,2	99,6
3	Lubelskie	67,4	.	103,3	98,9	146,8	95,7
4	Lubuskie	78,0	93,6	91,1	96,4	123,7	105,9
5	Łódzkie	54,7	86,5	86,6	85,1	155,5	98,2
6	Małopolskie	65,7	74,2	81,9	82,5	125,5	100,6
7	Mazowieckie	63,7	110,5	109,1	116,1	182,4	106,4
8	Opolskie	62,8	105,9	107,0	107,1	170,7	100,1
9	Podkarpackie	71,4	100,5	92,5	90,9	127,4	98,3
10	Podlaskie	60,1	140,7	116,0	108,0	179,6	93,1
11	Pomorskie	86,0	93,1	97,1	95,7	111,4	98,6
12	Śląskie	67,0	89,0	95,8	94,5	141,0	98,6
13	Świętokrzyskie	53,3	78,2	77,7	78,0	146,4	100,4
14	Warmińsko-mazurskie	74,4	123,2	116,4	114,9	154,5	98,7
15	Wielkopolskie	79,0	86,7	93,0	92,7	117,3	99,6
16	Zachodniopomorskie	85,3	101,8	102,9	97,0	113,7	94,2
	maksimum	86,0	140,7	116,4	116,1	X	
	minimum	53,3	74,2	77,7	78,0		
	różnica w %	61,3	89,7	49,9	48,9		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W listopadzie 2015 r., w porównaniu z październikiem br., w skupie na rynek produktów świeżych, wyższe były ceny cebuli (o 1%). Obniżyły się ceny kapusty białej (o 7%), marchwi (o 2%), pomidorów szklarniowych (o 3%), kalafiorów gruntowych (o 17%) i pieczarek (o 11%). Nie zmieniły się ceny buraków ćwikłowych. W zakładach przetwórczych wzrosły ceny skupu cebuli obieranej (o 26%), kalafiorów różyczkowanych (o 10%) i brokułów różyczkowanych (o 7%). Obniżyły się ceny skupu kapusty białej (o 3%) i buraków (o 2%). W firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny skupu pomidorów spod osłon (o 4%) i porów (o 3%). Obniżyły się natomiast ceny kapusty pekińskiej i papryki czerwonej (po 13%), ziemniaków (o 20%), selerów (o 5%), buraków czerwonych (o 7%) i cebuli (o 1%). Stabilne były ceny kapusty białej. W handlu hurtowym wzrosły ceny ogórków spod osłon (o 34%), cebuli (o 2%), buraków ćwikłowych (o 1%), a obniżyły się ceny kalafiorów gruntowych (o 28%), pomidorów spod osłon (o 12%), kapusty białej (15%) i marchwi (o 4%).

W relacji do listopada 2014 r. na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie (w zależności od kierunku zagospodarowania) wzrosły ceny: cebuli (o 38-96%), buraków (o 22-47%), kalafiorów (o 21-23%) i kapusty białej (o 118-208%). Na rynkach hurtowych podrożała kapusta biała (o 212%), buraki ćwikłowe (39%), cebula (o 100%), marchew (o 87%) i kalafior gruntowy (o 3%). Obniżyły się jedynie ceny hurtowe ogórków spod osłon (o 24%) i pomidorów spod osłon (o 13%).

W październiku br., w stosunku września br., wzrosły ceny detaliczne kalafiorów (o 6%), ogórków gruntowych (o 27%), pomidorów (o 33%), papryki (o 10%) i porów (o 2%). Obniżyły się ceny marchwi (o 3%), buraków ćwikłowych (o 2%), selerów (o 8%) i pieczarek (o 2%). W relacji do cen detalicznych z października 2014 r. wzrosły ceny detaliczne marchwi (o 63%), buraków ćwikłowych (o 32%), papryki (o 8%), kapusty białej (o 93%), kalafiorów (o 31%), selerów (o 40%), porów (o 29%), cebuli (o 36%), pieczarek (o 2%) i pomidorów (o 17%), a obniżyły się jedynie ceny ogórków gruntowych (o 7%).

We wrześniu 2015 r., w stosunku do września 2014 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych wyprodukowano mniejszą ilość marynat (o 25%) i soku pomidorowego (o 25%). Produkcja konserw warzywnych była większa o 12%, a warzyw mrożonych o 28%.

Eksport warzyw świeżych we wrześniu 2015 r. wyniósł 36,3 tys. t, a jego wartość 27,7 mln EUR. W porównaniu z wrześniem 2014 r. wolumen sprzedanych warzyw

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

świeżych zmalał o 1%, a jego wartość wzrosła o 40%. Do ilościowego zmniejszenia eksportu przyczyniło się ograniczenie sprzedaży marchwi (o 38%), kapusty (o 19%) i ogórków (o 7%). W tym czasie wyeksportowano 52,3 tys. t przetworów warzywnych o wartości 40,5 mln EUR. W stosunku do września 2014 r. wielkość eksportu przetworów warzywnych zwiększyła się o 2%. Więcej o 17% niż we wrześniu 2014 r. sprzedano mrożonek.

We wrześniu 2015 r. zaimportowano 16,3 tys. t warzyw świeżych o wartości 10,5 mln EUR. W relacji do września 2014 r. import warzyw świeżych wzrósł o 26%, a jego wartość zwiększyła się o 19%. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększeniem przywozu kapusty (37-krotnie) i ogórków (o 50%). Import przetworów warzywnych wyniósł 20,3 tys. t, a jego wartość 22,1 mln EUR. Wolumen importu przetworów warzywnych zwiększył się o 13%, a jego wartość o 23%. Więcej zaimportowano mrożonek (o 54%), marynat (o 22%) i konserw (o 3%).

We wrześniu br. dodatnie saldo handlu zagranicznego całego sektora warzywniczego wyniosło 35,6 mln EUR. Zarejestrowano dodatnie saldo zarówno w obrocie świeżymi warzywami (17,2 mln EUR) jak i w obrocie przetworami warzywnymi (18,4 mln EUR). W ciągu trzech kwartałów 2015 r. dodatnie saldo handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 69,4 mln euro, wobec 39,3 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zmniejszyła się w tym czasie o 1% do 530,9 mln euro, a importu zmalała o 7% do 461,5 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2014 XI	0,48	1,21	0,25	0,55	0,51	-	-	-	4,13	1,62	4,91
XII	0,48	1,23	0,28	0,55	0,53	-	-	-	4,38	-	5,15
2014 I-XII	1,00	1,73	0,59	0,73	0,72	2,40	1,53	1,15	3,62	1,73	4,93
2015 I	0,48	1,21	0,40	0,68	0,53	-	-	-	-	-	5,25
II	0,46	1,23	0,55	0,75	0,53	-	-	-	-	-	5,02
III	0,49	1,25	0,75	1,01	0,51	-	-	-	-	-	4,87
IV	0,62	1,28	1,04	1,56	0,54	-	-	-	6,38	-	4,86
V	1,02	1,40	1,23	1,86	0,56	-	-	-	4,25	2,28	4,70
VI	1,31	1,80	1,47	2,09	0,85	-	2,15	-	2,74	1,53	4,68
VII	1,22	2,16	0,40	1,75	0,73	2,03	1,24	-	2,06	1,23	4,85
VIII	0,88	2,01	1,00	1,22	0,65	2,3	1,36	1,02	2,01	1,64	5,03
IX	0,89	1,94	0,87	1,20	0,68	-	-	-	2,11	2,12	5,58
X	0,93	1,83	0,83	1,14	0,71	-	-	-	3,86	2,39	5,13
XI	0,94	1,85	0,77	1,12	0,71	-	-	-	3,76	1,99	4,59
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2015</u> X 2015	101	101	93	98	100	x	x	x	97	83	89
<u>XI 2015</u> XI 2014	196	150	308	204	139	x	x	x	91	123	93

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, , a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafory różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2014 XI	0,98	0,34	0,25	0,30	-	-	1,54	1,14	-	-	-
XII	1,08	0,20	0,25	0,31	-	-	1,48	1,13	-	-	-
2014 I-XII	1,12	0,45	0,26	0,35	1,35	0,77	1,57	1,07	1,59	0,60	0,33
2015 I	1,09	0,26	0,26	0,37	-	-	-	-	-	-	-
II	0,80	0,41	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,75	0,47	0,26	0,40	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,95	0,51	0,27	0,43	-	-	-	-	-	-	-
V	1,17	0,70	-	0,35	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,23	0,80	-	-	1,16	-	1,73	-	-	-	-
VII	0,98	-	-	-	1,13	0,74	1,73	1,08	1,90	-	-
VIII	0,89	-	-	-	-	0,75	1,79	1,16	2,38	0,64	-
IX	1,11	0,45	0,35	0,40	-	0,73	1,68	1,13	-	0,64	0,35
X	1,26	0,76	0,26	0,45	-	-	1,69	1,25	-	0,63	-
XI	1,35	0,74	0,29	0,44	-	-	1,80	1,38	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2015</u> X 2015	126	97	112	98	x	x	107	110	x	x	x
<u>XI 2015</u> XI 2014	138	218	116	147	x	x	117	121	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórkii krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2014 IX	3,80	0,92	1,10	0,35	-	2,88	0,49	-	-	0,44	-	0,43	0,29
X	3,25	-	0,74	0,27	-	2,70	0,46	-	0,60	0,43	1,10	0,44	0,32
XI	-	-	0,69	0,27	-	-	0,44	-	0,60	0,43	1,10	0,41	0,33
XII	-	-	0,63	0,27	0,30	-	0,44	1,30	0,90	0,48	1,40	0,40	-
2014 I-XII	3,19	0,99	1,09	0,50	0,95	3,30	0,63	1,78	0,94	0,85	1,32	0,59	0,54
2015 I	-	-	0,80	0,48	0,33	-	0,52	1,30	0,88	0,47	1,40	0,41	-
II	-	-	0,93	0,58	0,37	-	0,61	1,30	0,89	0,49	1,40	0,41	-
III	-	-	1,41	0,69	0,53	-	0,85	1,49	0,95	0,53	-	0,42	0,35
IV	-	-	2,30	0,96	0,78	-	1,19	1,91	1,09	0,70	-	0,44	0,35
V	3,61	-	1,27	1,12	0,74	-	1,39	2,15	1,32	0,94	-	0,47	0,35
VI	2,38	1,28	0,94	0,74	0,94	-	1,25	-	-	1,08	-	0,47	0,35
VII	1,35	1,21	1,01	0,49	1,25	4,87	1,40	2,73	1,90	0,86	-	0,60	-
VIII	1,25	1,55	1,39	0,53	-	3,65	1,39	-	2,80	0,74	2,00	0,60	-
IX	3,03	1,60	2,23	0,83	1,12	3,24	1,38	3,60	2,00	0,79	2,00	0,64	-
X	4,04	-	1,10	0,74	1,35	3,50	-	-	1,95	0,78	1,75	0,54	0,50
XI	4,20	-	0,96	0,74	1,30	-	1,05	2,70	1,85	0,77	1,80	0,50	0,40
Wskaźnik zmian w %													
<u>X 2015</u> IX 2015	104	x	87	100	96	87	x	x	95	99	103	93	80
<u>X 2015</u> X 2014	x	x	139	274	x	139	x	x	308	179	164	122	121

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2014 IX	3 175	78 845	34 079	7 447
X	3 442	82 721	53 735	4 313
XI	2 527	55 008	28 815	3 163
XII	3 796	38 144	21 590	2 301
2014 I-XII	37 542	583 873	309 190	49 807
2015 I	3 046	39 202	17 613	2 367
II	3 305	43 360	16 742	2 349
III	3 746	41 414	18 266	3 219
IV	3 142	31 305	14 872	2 250
V	3 596	30 087	13 366	2 440
VI	2 857	37 002	15 790	2 462
VII	2 494	52 695	21 541	10 576
VIII	4 019	50 436	21 019	12 469
IX	3 519	64 519	32 386	9 331
Wskaźnik zmian w %				
<u>IX 2015</u> IX 2014	88	128	154	75

*/w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym. Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2015												IX 2015 IX 2014 (%)				
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V		VI	VII	VIII	IX
Warzywa	44234	36715	36766	42580	29624	29315	526093	40272	35684	40977	37789	38643	39281	40497	39882	36273	99
ogółem	7057	7420	8059	8154	7401	6985	124889	10346	11322	14916	14190	9994	6333	6503	8347	8200	102
Cebula	1973	1616	1751	2946	3642	5634	75298	9629	9528	10404	10484	4430	2307	2754	1890	1420	81
Kapusta	3070	1642	1986	2606	3761	4366	42339	5686	4108	3068	1921	2396	2047	2122	1561	1225	62
Marchew	2117	1194	870	362	148	361	10139	488	65	291	397	644	774	1137	1436	810	93
Ogórki	16543	11919	8139	11514	2990	1111	99337	377	502	700	4197	12129	15459	14432	12143	11834	145
Pomidory	6036	3923	4455	5875	1666	477	30693	508	511	499	278	796	5217	5890	4410	2542	57
Kalafiory																	
Przetwory	44000	38726	51423	56519	51962	50356	613174	55210	57818	64216	54912	50517	49946	50907	47372	52323	102
ogółem	2220	1736	2503	2555	2488	2148	28592	2656	2864	2822	2112	2631	2506	2837	2318	2019	81
Susze	3236	3911	4614	4459	4499	4057	44529	3146	3120	4441	3485	3638	3259	3726	3345	4383	95
Marynaty	4287	5701	6042	7350	6154	5667	63568	4219	5006	5383	4239	3484	4185	4518	4359	5640	93
Konserwy	463	449	779	920	901	1242	8759	1021	858	1140	983	712	711	596	365	579	74
-kapusta kwasz.	26852	21109	30414	34596	32714	32146	390127	38128	39114	42337	37583	32950	33291	31216	30770	35436	117
Mrożonki																	
Pieczarki i ich	19620	18687	21563	24769	24505	23174	277707	24063	23078	28408	22382	24132	22545	21962	19842	22456	104
przetwory																	
Warzywa	25479	17615	19714	21831	12788	11079	258283	12629	11769	14794	17374	25294	24406	20692	23158	27688	140
ogółem	3115	2920	3106	3086	2962	2987	46950	3394	3695	4512	4166	3895	3104	2979	3400	3356	108
Cebula	486	302	302	402	524	749	13856	1402	1465	1951	2175	1317	654	619	489	500	166
Kapusta	703	354	448	510	806	927	9813	1257	1078	961	846	1004	830	933	562	467	104
Marchew	1038	620	557	394	120	322	7830	384	76	393	461	631	545	757	1080	696	125
Ogórki	11714	5631	5903	8749	2418	1095	75324	444	468	702	4686	11182	10374	7440	7030	12158	206
Pomidory	3515	2082	2796	2835	922	294	17408	322	269	330	180	535	2553	2944	2616	1701	61
Kalafiory																	
Przetwory	34702	29846	37381	40704	36997	35055	452030	37228	39784	46222	38127	38728	38633	38728	35069	40545	108
ogółem	3850	3192	4170	4332	4115	3408	49420	4502	5007	5035	3495	4499	4737	4524	4246	4908	118
Susze	2848	3276	3873	4007	4093	3703	39678	2684	2824	3877	3024	3356	2963	3890	3028	4277	110
Marynaty	4820	5484	5989	6958	5943	5390	64496	3987	4791	5566	4330	4194	4787	4981	4520	5979	100
Konserwy	328	291	478	575	558	724	5545	558	525	688	602	536	487	395	254	430	90
-kapusta kwasz.	15728	11795	16165	18110	17038	16209	213160	19248	19588	22392	19634	18257	18889	16721	16383	19402	120
Mrożonki																	
Pieczarki i ich	27580	27663	31083	34967	34017	32909	397933	34386	31851	40287	32108	36160	33286	31961	30243	34189	110
przetwory																	

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015							IX 2015 IX 2014 (%)	
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX					
	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony					
Warzywa ogółem	22988	13 515	12911	21955	42393	53559	536315	54038	54900	71764	61030	48283	35361	25628	14880	16275	126				
Cebula	4666	4 541	5066	6712	6296	6873	101302	5386	5478	7492	6131	8844	7957	6193	2745	3443	68				
Kapusta	162	13	10	7	21	25	14744	1566	222	1654	5316	1182	273	20	382	3526	36628				
Marchew	724	96	109	116	149	290	20081	578	1495	3411	4115	6665	8056	1462	41	115	106				
Ogórki	3670	1 674	1369	2304	6378	7554	47244	8227	5099	5715	1742	717	2376	5158	4946	2058	150				
Pomidory	7107	3 922	2515	3236	11964	18161	148339	16101	18624	21567	16579	11177	7497	6209	2825	2546	101				
Papryka	4153	644	976	3535	5319	5274	54003	6057	6039	6764	4925	5214	4306	4192	612	501	51				
Czosnek	363	264	373	426	404	461	5890	408	473	461	1125	515	262	205	174	414	111				
Przetwory ogółem	16149	13 695	17989	19231	20340	20769	219510	15832	17945	20113	18337	17377	16307	18438	16659	20257	113				
Mrożonki	3264	2 819	2807	3393	3904	4052	44324	3021	3319	3303	3289	3480	3108	3462	3211	4322	154				
Susze	2000	1 324	1690	1731	2817	2858	25007	897	1147	1247	1176	1228	1194	1721	1687	1399	83				
Marynaty	741	873	1096	1572	1516	1499	15077	1034	1287	1460	1123	1161	906	1095	1119	1332	122				
Konserwy	3237	3 012	3824	3693	4262	4558	43144	2694	3536	5751	3275	2628	2502	3264	2753	3934	103				
<i>-kukurydza</i>																					
<i>konserw.</i>	855	1 353	2264	1435	1663	1990	16930	862	1448	2590	994	615	759	1373	839	1706	75				
Koncentrat pomid.	4636	3 715	5322	6100	5001	5051	61869	5563	6151	5343	6701	6087	5304	4963	4415	5180	97				
Warzywa ogółem	18008	8 298	8828	18041	36139	47119	61168	56123	55615	70089	62772	47201	26898	18292	9676	10504	119				
Cebula	1131	763	671	731	858	884	2773	710	966	1626	1285	2130	2071	1603	627	787	117				
Kapusta	55	7	4	5	13	25	2548	298	80	560	2922	528	113	7	117	438	11221				
Marchew	306	94	104	100	150	206	936	298	509	1280	1926	3273	3157	635	58	112	107				
Ogórki	1611	684	644	2175	4155	4929	1402	6126	5676	5812	1661	497	1077	2354	1 907	950	148				
Pomidory	5684	2 926	3255	5006	12891	18450	21615	20875	21279	24485	20849	12098	7461	4859	2 470	3169	97				
Papryka	5846	667	881	3331	5468	6517	9738	8033	7132	10124	9922	12927	7098	5412	747	473	54				
Czosnek	586	403	450	546	519	639	1168	481	567	674	1507	780	555	418	400	628	140				
Przetwory ogółem	16498	14 941	17925	19940	19846	21636	20618	16924	19329	22958	21545	19655	18102	19773	17083	22064	123				
Mrożonki	2564	2 198	2228	2688	2993	3142	3454	2334	2667	2497	2402	2429	2477	2601	2 405	3279	147				
Susze	2398	2 198	2115	2748	2697	3259	3760	2354	2728	3683	4135	3001	2816	3165	2 539	2831	134				
Marynaty	851	858	1173	1602	1691	1682	1429	1168	1470	1529	1370	1397	1094	1373	1 270	1463	125				
Konserwy	4472	3 789	4742	4552	5293	6125	5207	3311	4424	7198	4534	4059	3477	4463	3 758	5436	115				
<i>-kukurydza</i>																					
<i>konserw.</i>	949	1 386	2329	1446	1768	2146	1704	808	1486	2600	1047	641	804	1348	862	1663	71				
Koncentrat pomid.	3913	3 747	4715	5945	4620	4742	4370	5346	5581	5170	6426	5989	5153	4541	4107	4898	104				

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioiry	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2014 VII	0,44	0,25	0,23	0,49	0,71	0,58	1,43	0,82	0,71	0,50
VIII	0,39	0,19	0,22	0,52	0,47	0,53	1,48	0,80	0,65	0,53
IX	0,39	0,17	0,23	0,64	0,73	0,63	1,45	0,80	0,61	0,56
X	0,38	0,14	0,20	1,09	0,76	0,48	1,42	0,83	0,64	0,51
XI	0,40	0,14	0,21	0,81	0,81	0,55	1,36	0,82	0,63	0,43
XII	0,43	0,13	0,21	0,89	0,99	0,62	1,46	0,82	0,62	0,35
2014 I-	0,39	0,19	0,23	0,89	0,85	0,63	1,45	0,84	0,65	0,49
2015 I	0,33	0,15	0,22	0,79	1,18	0,63	1,46	0,81	0,55	0,41
II	0,33	0,15	0,26	1,16	0,93	0,53	1,40	0,87	0,61	0,40
III	0,30	0,19	0,31	1,35	1,00	0,66	1,42	0,83	0,60	0,49
IV	0,29	0,21	0,44	1,16	1,12	0,65	1,43	0,84	0,61	0,48
V	0,39	0,30	0,42	0,98	0,92	0,67	1,51	0,92	0,75	0,50
VI	0,49	0,28	0,41	0,70	0,67	0,49	1,52	0,87	0,68	0,49
VII	0,46	0,22	0,44	0,67	0,52	0,50	1,48	1,10	0,66	0,43
VIII	0,41	0,26	0,36	0,75	0,58	0,59	1,59	0,91	0,70	0,48
IX	0,41	0,35	0,38	0,86	1,03	0,67	1,59	0,93	0,74	0,36
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	100	135	106	115	178	114	100	102	106	75
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	105	206	165	134	141	106	110	116	121	64

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych FM

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioiry gruntowe ^a
2014 VI	1,78	1,54	1,25	1,31	3,12	-	1,43	3,84	1,89
VII	1,50	0,95	0,95	1,05	1,82	1,56	1,14	2,72	2,03
VIII	1,02	0,50	0,83	0,80	1,75	1,75	1,59	1,31	2,47
IX	0,72	0,51	0,73	0,68	1,78	1,73	1,57	2,97	2,71
X	0,64	0,47	0,69	0,69	4,33	1,88	3,65	2,14	2,03
XI	0,63	0,31	0,69	0,67	5,93	-	5,93	4,33	2,94
XII	0,67	0,35	0,72	0,66	-	-	6,38	4,21	-
2014 4 I-XII	1,13	0,77	0,86	0,94	3,12	1,73	4,67	4,23	2,35
2015 I	0,70	0,53	0,81	0,67	-	-	10,58	-	-
II	0,71	0,67	0,87	0,66	-	-	10,94	-	-
III	0,77	0,79	1,09	0,69	10,47	-	10,47	12,45	-
IIIIV	0,86	1,13	1,71	0,72	-	-	4,22	7,61	-
V	1,07	1,50	1,97	0,79	-	-	3,00	4,42	-
VI	1,46	1,64	2,13	0,97	2,20	-	1,95	2,94	2,16
VII	1,57	1,57	1,92	1,06	1,94	-	2,05	2,07	1,70
VIII	1,20	0,98	1,37	0,98	2,47	2,00	2,50	1,73	2,44
IX	1,17	1,21	1,39	0,94	2,01	1,35	2,67	3,05	3,05
X	1,24	1,14	1,34	0,92	-	-	3,35	4,32	4,25
XI	1,26	0,97	1,29	0,93	-	-	4,50	3,78	3,04
Wskaźnik zmian w %									
<u>XI 2015</u> <u>X 2015</u>	102	85	96	101	x	x	134	88	72
<u>XI 2015</u> <u>X 2014</u>	200	312	187	139	x	x	76	87	103

^{xa} ceny za sztukę Źródło: Notowania ZSiR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Keczip	Sok pomidorowy ^a
2014 VIII	3,61	10,42	3,63	3,28	3,41	5,27	1,98
IX	3,20	10,40	3,65	3,31	3,44	5,29	1,95
X	3,54	10,31	3,61	3,29	3,42	5,21	1,95
XI	3,51	10,30	3,54	3,10	3,36	5,36	1,94
XII	3,49	10,22	3,52	3,11	3,28	5,23	1,96
2014 I-XII	3,62	10,38	3,59	3,18	3,42	5,27	1,96
I	3,50	10,39	3,45	3,09	3,31	5,01	2,09
2015 II	3,47	10,69	3,50	3,01	3,36	4,99	2,11
III	3,42	10,61	3,47	2,95	3,37	5,06	2,09
IV	3,42	10,56	3,46	2,94	3,38	5,05	2,10
V	3,47	10,60	3,45	2,95	3,41	5,04	2,14
VI	3,50	10,63	3,31	2,88	3,31	5,00	2,13
VII	3,52	10,54	3,34	2,92	3,38	4,96	2,15
VIII	3,63	10,31	3,35	2,97	3,43	4,98	2,15
IX	3,76	10,37	3,45	3,04	3,49	4,96	2,17
Wskaźnik zmian w %							
<u>IX 2015</u> VIII 2015	104	101	103	102	102	100	101
<u>IX 2015</u> IX 2014	118	100	95	92	101	94	111

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2014 VIII	2,33	2,19*	1,66	1,78	4,61	4,55	5,46	2,95	2,73	3,00	7,66
IX	1,84	1,13	1,53	1,56	3,96	4,03	4,98	4,22	3,36	3,86	7,58
X	1,61	0,96	1,43	1,39	3,51	3,94	5,28	4,71	5,07	3,34	7,50
XI	1,52	0,96	1,40	1,32	3,30	3,68	6,98	5,79	-	3,85	7,50
XII	1,54	0,92	1,44	1,31	3,22	3,81	8,64	6,98	-	6,33	7,66
2014 I-XII	2,22	1,34	1,75	1,80	4,06	4,46	8,91	6,09	4,13	4,81	7,63
2015 I	1,51	0,95	1,50	1,33	3,22	4,31	9,61	8,04	-	7,41	7,62
II	1,53	1,14	1,62	1,39	3,22	4,54	9,62	8,13	-	7,63	7,53
III	1,52	1,24	1,88	1,39	3,30	4,85	9,49	7,66	-	6,82	7,46
IV	1,54	1,52	2,47	1,39	3,44	5,30	11,77	8,23	-	6,40	7,37
V	1,87	1,93	3,18	1,45	3,81	5,29	16,00	6,55	6,16	5,36	7,33
VI	2,73	2,16	3,56	2,07	4,42	5,43	11,03	4,66	3,77	3,71	7,43
VII	2,89	2,48*	3,35	2,36	5,55	5,24	9,34	3,64	3,30	2,89	7,48
VIII	2,42	2,65*	2,53	1,99	5,59	5,11	5,71	3,08	3,37	3,09	7,56
IX	2,20	1,94	2,40	1,87	5,37	4,97	5,16	4,14	3,72	4,10	7,79
X	2,19	1,85	2,33	1,83	4,93	5,09	5,69	5,51	4,73	4,36	7,64
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2015</u> VIII 2015	100	95	97	98	92	102	110	133	127	106	98
<u>IX 2015</u> IX 2014	136	193	163	132	140	129	108	117	93	131	102

* cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2014 VIII	5,94	15,40	8,48	9,32	8,36	10,25	3,87	6,28	9,11	4,19
IX	5,91	15,20	8,58	9,44	8,48	10,30	3,88	6,30	9,18	4,13
X	5,89	15,00	8,60	9,34	8,54	10,30	3,87	6,30	9,20	4,13
XI	5,82	14,90	8,54	9,40	8,46	10,30	3,83	6,35	9,14	4,14
XII	5,72	14,90	8,66	9,34	8,44	10,35	3,81	6,15	8,89	4,14
2014 I-XII	5,86	15,30	8,56	9,42	8,40	10,35	3,87	6,25	9,14	4,20
2015 I	5,66	15,05	8,60	9,40	8,48	10,40	3,78	6,28	9,06	4,11
II	5,54	15,00	8,44	9,40	8,46	10,45	3,80	6,33	9,11	4,13
III	5,50	14,85	8,52	9,32	8,40	10,45	3,76	6,30	9,14	4,11
IV	5,52	14,75	8,48	9,26	8,36	10,50	3,82	6,23	9,00	4,18
V	5,54	14,65	8,54	9,38	8,42	10,45	3,83	6,28	9,00	4,21
VI	5,56	14,60	8,52	9,46	8,44	10,45	3,82	6,33	8,94	4,22
VII	5,59	14,70	8,52	9,42	8,44	10,50	3,80	6,28	9,03	4,22
VIII	5,60	14,55	8,54	9,50	8,48	10,40	3,82	6,23	8,97	4,23
IX	5,57	14,50	8,48	9,40	8,48	10,50	3,79	6,25	9,00	4,22
X	5,61	14,65	8,40	9,50	8,48	10,45	3,80	6,23	9,11	4,21
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{X\ 2015}{IX\ 2015}$	101	101	99	101	100	100	100	100	101	100
$\frac{X\ 2015}{X\ 2014}$	95	98	98	102	99	101	98	99	99	102

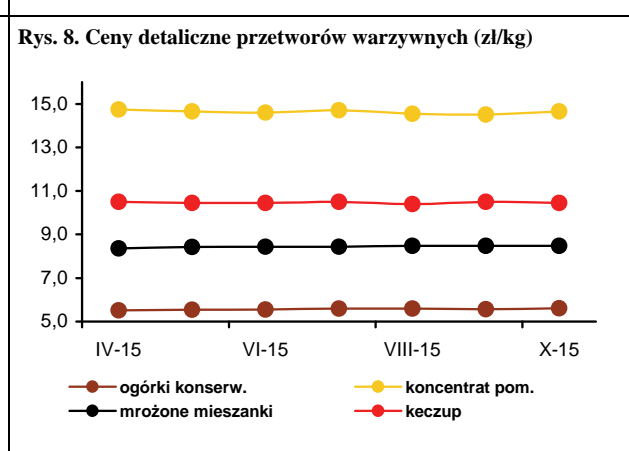
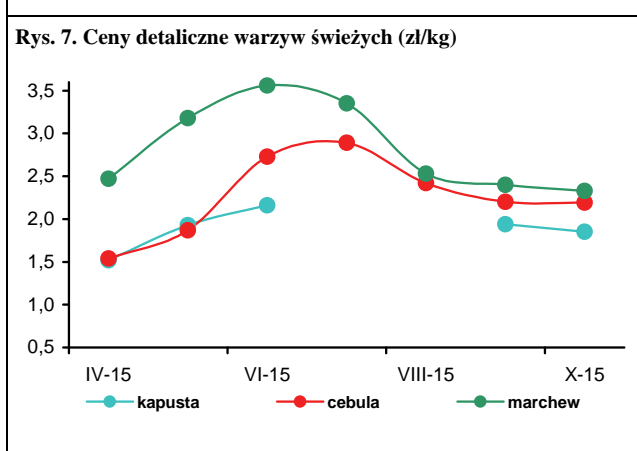
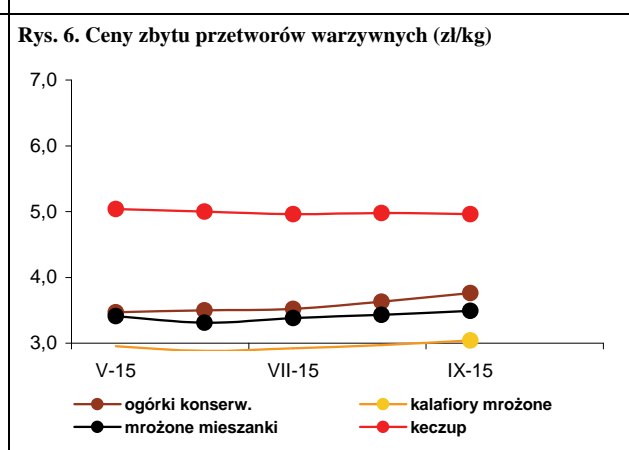
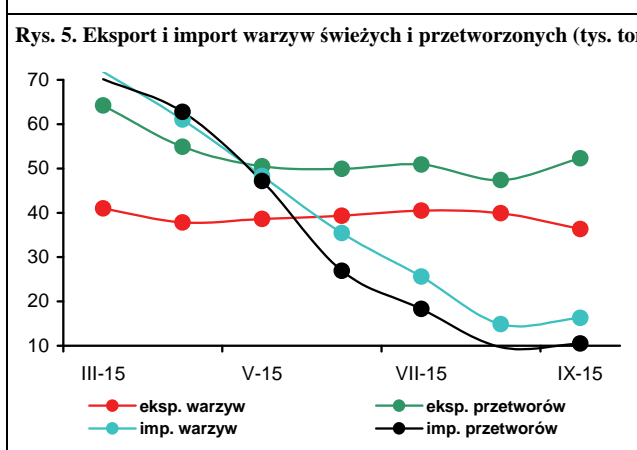
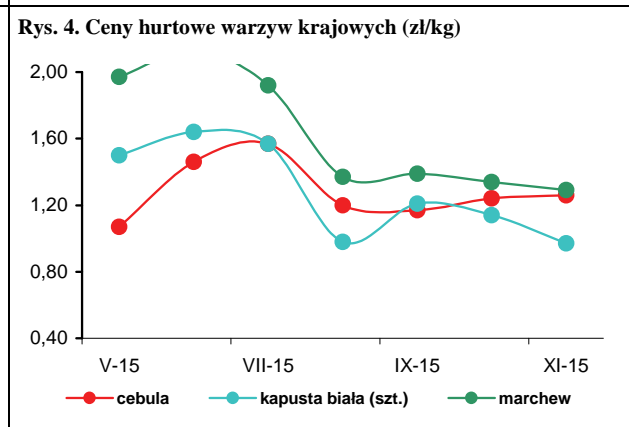
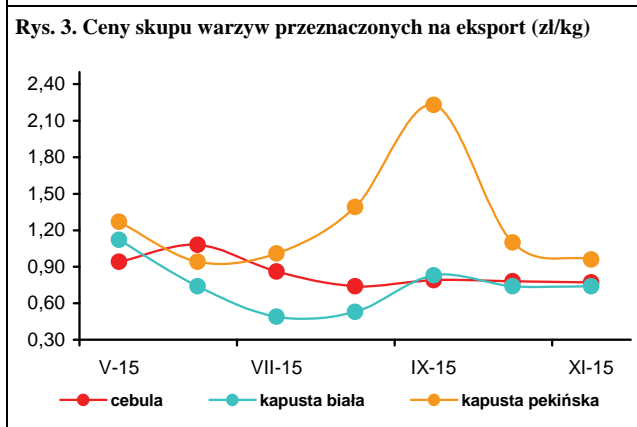
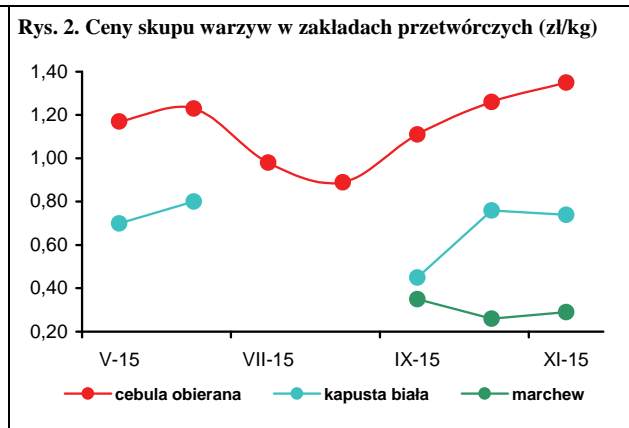
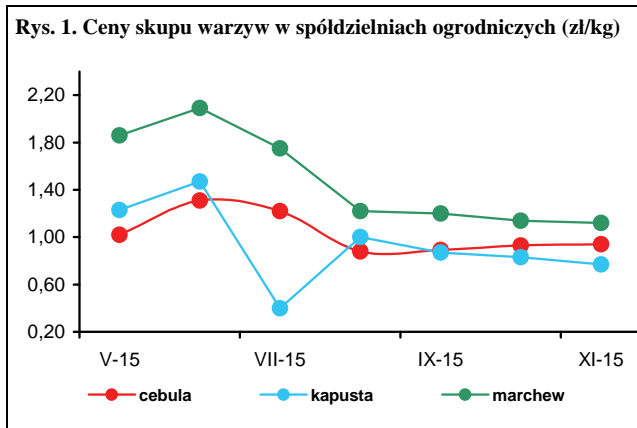
^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2014 V	88	84	36	36	55	49
VI	89	91	35	32	49	55
VII	72	69	44	45	43	46
VIII	68	65	46	44	48	44
IX	64	61	48	49	-	-
X	66	60	49	48	-	-
XI	72	58	46	44	-	-
XII	78	55	47	38	-	-
2015 I	65	68	45	46	-	-
II	68	72	55	44	48	52
III	79	85	85	42	-	-
IV	85	89	88	46	59	-
V	87	87	85	44	44	41
VI	85	79	75	45	58	45
VII	88	88	81	49	65	61
VIII	89	86	82	51	-	-
IX	88	91	81	50	-	-
X	81	87	76	53	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRIrW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

Irena Strojewska

W listopadzie 2015 r., w porównaniu z listopadem poprzedniego roku, średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były wyższe o 49%, w spółdzielniach ogrodniczych o 52%, a w firmach eksportujących o 81%. Zakłady przetwórcze za jabłka do tłoczenia oferowały ceny wyższe o 76%. W spółdzielniach ogrodniczych gruszki podrożały o 4%, na rynku hurtowym o 8%, a w skupie na eksport o 18%. Na

rynках hurtowych podrożały cytryny (o 37%), pomarańcze (o 20%) winogrona (o 11%), oraz mandarynki (o 5%). Potaniały jedynie banany (o 6%). W listopadzie br. w porównaniu do października jabłka na rynkach hurtowych potaniały o 1%, w spółdzielniach ogrodniczych o 2%, a w skupie do przerobu o 14%. W firmach eksportujących ceny jabłek zwiększyły się o 2%. Gruszki w skupie na eksport i w spółdzielniach ogrodniczych podrożały o 9%, a na rynkach hurtowych potaniały o 3%. Na rynkach hurtowych wzrosły ceny winogron (o 17%), a także pomarańczę (o 4%). Obniżyły się ceny mandarynek (o 20%), cytryn (o 13%) i bananów (o 6%).

W październiku 2015 r. w relacji do października 2014 r. średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów zwiększyły się o 10,0%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 0,4%. Jabłka podrożały o 40,8%, owoce jagodowe o 20,3%, owoce pestkowe o 6,7%, owoce cytrusowe o 6,6%, owoce suszone i orzechy o 4,6%, przetwory owocowe o 3,3%. Obniżyły się ceny bananów (o 8,6%), a także owoców mrożonych (o 3,1%).

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych we wrześniu 2015 r. w relacji do września 2014 r. była większa o 51%. Produkcja soków pitnych produkowanych z jabłek zwiększyła się o 163%, wytwarzanych z owoców cytrusowych o 53%, a pozostałych soków pitnych warzywnych i owocowo-warzywnych zwiększyła się o 21%. Wzrosła też produkcja owoców mrożonych (o 34%), kompotów i owoców pasteryzowanych (o 6%) oraz soków zagęszczonych (o 1%). Mniejsza była natomiast produkcja dżemów (o 22%). W miesiącach I-IX 2015 r. produkcja pitnych

soków owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w relacji do analogicznego okresu 2014 r. o 11% do 472,6 tys. ton. Produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych zwiększyła się o 15%, soków jabłkowych o 12%, a pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych o 10%. Produkcja owoców mrożonych była większa o 17%. Zmniejszyła się produkcja soków zagęszczonych o 10%, dżemów o 19%, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 16%. Średnie ceny zbytu pitnych soków jabłkowych w październiku 2015 r. zwiększyły się wobec października 2014 r. o 7%, a pitnych soków pomarańczowych o 6%. Ceny zbytu dżemów produkowanych z czarnych porzeczek były wyższe o 5%, a z truskawek o 3%.

Wolumen eksportu przetworów owocowych we wrześniu 2015 r. wobec września 2014 r. był mniejszy o 9%, a owoców świeżych o 15%. O zmniejszeniu eksportu owoców świeżych zdecydował głównie spadek zagranicznej sprzedaży jabłek (o 8%). W grupie przetworów owocowych największe znaczenie miało ograniczenie eksportu zagęszczonego soku jabłkowego (o 32%), a także mrożonych owoców (o 6%). W wyniku wzrostu cen eksportowych owoców świeżych wpływy z ich zagranicznej sprzedaży wzrosły (o 41% do 42,8 mln euro). Natomiast wpływy z eksportu przetworów owocowych zmniejszyły się mniej (o 1% do 99,5 mln euro) niż wolumen, z powodu wzrostu większości cen transakcyjnych na światowych rynkach. Import owoców świeżych zmniejszył się o 4% do 88,5 tys. ton, w wyniku spadku przywozu owoców cytrusowych (o 22%) oraz brzoskwiń i nektarynek (o 6%), przy zwiększonym imporcie bananów (o 5%). Import owocowych przetworów zwiększył się o 38%. Ujemne saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 9,8 mln euro, wobec dodatniego 4,8 mln euro we wrześniu 2014 r. W miesiącach I-IX 2015 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 106,1 mln euro, wobec dodatniego 129,6 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zmniejszyła się o 6% do 1247,0 mln euro, a importu wzrosła o 13% do 1353,1 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2014 IX	0,99	1,66	-	-	-	-	1,15
X	0,71	2,10	-	-	-	-	1,62
XI	0,73	2,28	-	-	-	-	-
XII	0,77	2,41	-	-	-	-	-
2014 I-XII	1,13	1,91	3,34	2,2	4,77	1,91	1,39
2015 I	0,73	2,41	-	-	-	-	-
II	0,75	2,79	-	-	-	-	-
III	0,97	3,15	-	-	-	-	-
IV	1,39	3,65	-	-	-	-	-
V	2,01	4,49	9,13	-	-	-	-
VI	2,01	3,50	3,29	-	-	-	-
VII	2,02	-	3,91	2,93	4,55	1,83	2,18
VIII	1,49	1,95	-	1,55	3,48	1,66	1,55
IX	1,38	1,96	-	-	-	1,69	1,72
X	1,13	2,17	-	-	-	-	2,66
XI	1,11	2,37	-	-	-	-	3,03
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XI 2015</u> X 2015	98	109	x	x	x	x	114
<u>XI 2015</u> XI 2014	152	104	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawk i bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2014 IX	0,15	-	-	-	-	5,26	1,40	-	-	0,70
X	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	0,70
XI	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2014 I-XII	0,28	2,68	1,51	1,48	0,63	4,76	1,33	1,36	1,12	0,68
2015 I	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	2,72	1,64	1,60	0,80	5,55	-	-	-	-
VII	0,33	2,58	-	1,70	0,62	5,22	-	1,76	1,31	-
VIII	0,35	-	-	-	-	7,72	0,75	1,63	1,03	1,04
IX	0,50	-	-	-	-	9,95	0,92	-	-	1,56
X	0,51	-	-	-	-	10,15	-	-	-	1,73
XI	0,44	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XI 2015</u> X 2015	86	x	x	x	x		x	x	x	x
<u>XI 2015</u> XI 2014	176	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czereśnie	Śliwki
2014 IX	0,55	0,90	0,85	-	0,51	0,55	0,60	1,33	1,50	-	-	0,99
X	0,52	0,85	0,80	0,40	0,46	0,47	0,47	1,42	1,50	-	-	1,20
XI	0,52	0,94	0,80	0,40	0,45	0,45	0,47	1,69	1,70	-	-	-
XII	0,58	1,04	0,87	0,50	0,54	0,55	0,54	2,16	2,09	-	-	-
2014 I-XII	0,93	1,53	1,37	0,88	0,87	0,88	0,93	1,80	1,94	6,22	4,75	1,00
2015 I	0,61	1,11	0,98	0,50	0,54	0,55	0,57	2,21	2,20	-	-	-
II ^a	0,69	1,20	1,00	0,63	0,61	0,67	0,67	2,45	2,40	-	-	-
III ^a	0,96	1,35	1,20	0,99	0,94	0,97	0,95	-	-	-	-	-
IV ^a	1,47	2,00	1,68	1,57	1,51	1,51	1,51	-	-	-	-	-
V ^a	1,80	2,45	2,05	1,95	1,88	1,89	1,89	-	-	-	-	-
VI ^a	1,68	2,50	2,00	1,79	1,75	1,76	1,77	-	-	4,52	6,50	-
VII ^a	1,80	-	-	1,86	1,87	1,83	1,80	-	-	9,00	6,56	-
VIII	1,33	-	-	1,88	1,88	1,85	-	1,80	-	10,00	7,50	1,38
IX	1,04	1,46	1,30	0,98	0,98	0,98	0,96	1,85	1,83	-	-	1,90
X	0,92	1,35	1,15	0,86	0,86	0,97	0,95	1,83	2,13	-	-	2,38
XI	0,94	1,41	1,26	0,93	0,91	0,98	0,94	2,00	2,50	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XI 2015</u> X 2015	102	104	110	108	106	101	99	109	117	x	x	x
<u>XI 2015</u> XI 2014	181	150	158	233	202	218	200	118	147	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2014 VIII	12 780	10 496	29 255	30 288	36 652	3 660	4 513
IX	8 240	7 258	30 998	44 472	24 461	4 192	4 450
X	12 880	9 123	30 240	72 828	14 255	4 190	5 410
XI	12 446	11 650	28 389	48 489	12 703	3 249	4 987
XII	11 808	13 360	27 416	25 224	12 464	2 959	4 320
2014 I-XII	130 391	116 189	335 171	315 320	350 755	45 120	61 779
2015 I	13 341	10 801	25 716	18 863	16 271	3 155	4 564
II	7 364	7 836	25 107	14 497	17 996	3 372	4 247
III	9 576	12 631	29 288	17 071	18 027	3 695	5 228
IV	9 610	11 510	22 786	9 033	16 573	3 522	4 819
V	13 166	10 110	25 290	5 556	15 282	2 567	4 814
VI	10 346	10 556	26 152	6 621	84 335	3 092	5 003
VII	9 509	9 752	40 985	15 498	106 367	2 836	5 941
VIII	9 993	10 208	40 672	20 519	56 033	2 656	5 153
IX	21 674	11 123	37 539	44 874	32 899	3 285	4 733
Wskaźniki zmian (%)							
<u>IX 2015</u> VIII 2015	217	109	92	219	59	124	92
<u>IX 2015</u> IX 2014	263	153	121	101	134	78	106

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015*							VIII 2015 VIII 2014 (%)	
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX					
	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony	tony					
Owoce świeże	87 226	46 893	40 863	70 698	105 393	89 058	1 370 263	143 516	138 773	148 208	116 795	123 023	78 727	66 240	38 466	34 874					
Jabłka	40 992	12 546	18 877	54 253	85 913	66 853	1 096 055	124 473	128 285	137 190	107 932	114 354	55 645	27 843	14 705	17 357		85			
Gruszki	415	1 388	5 032	5 935	4 566	2 417	37 015	5 126	1 756	2 815	1 978	823	420	286	495	2 043		92			
Truskawki	2 454	367	128	127	133	114	19 412	232	368	381	290	346	9 750	2 944	359	254		41			
Śliwki	1 475	4 563	5 215	863	81	3	12 474	5	5	46	63	24	184	353	2 922	2 730		198			
Maliny	5 300	5 592	3 517	1 187	355	349	18 193	629	263	330	282	203	147	4 712	4 217	4 747		52			
Wiśnie	7 034	411	-	22	-	-	8 323	43	-	-	-	-	851	8 164	3 093	118		135			
Przetwory owocowe	75 956	71 462	73 969	85 704	88 495	74 648	870 656	75 646	78 340	89 099	76 889	69 977	78 679	82 559	75 177	67 329		91			
Zagęszczony sok jabłkowy	17 092	19 812	19 994	35 310	36 002	28 752	261 931	28 597	27 792	29 895	25 007	21 163	22 381	22 770	16 930	13 663		68			
Truskawki w puszkach	693	531	578	618	624	468	6 949	588	614	676	723	653	620	695	932	694		120			
Wiśnie w puszkach	536	497	331	509	349	377	5 107	557	444	531	364	310	433	458	756	351		106			
Dżemy	3 320	2 812	3 197	2 830	2 640	2 739	32 521	2 047	2 388	2 355	1 987	1 971	2 494	2 857	2 889	3 020		94			
Mrożonki	30 627	26 806	30 500	27 433	24 793	21 234	322 729	28 023	30 850	35 939	30 791	30 086	31 652	33 820	32 183	28 720		94			
Owoce świeże	63 901	45 194	30 342	28 477	36 727	32 690	612 853	40 724	40 336	49 607	47 735	57 408	45 131	54 327	49 629	42 755		141			
Jabłka	14 716	4 078	4 793	13 387	21 160	15 965	351 592	27 241	30 688	38 819	38 919	48 254	24 125	12 422	4 960	5 748		120			
Gruszki	279	509	1 669	2 275	1 867	1 012	18 260	2 260	857	1 865	1 337	481	207	195	291	1 067		64			
Truskawki	2 452	838	234	144	107	84	19 363	203	341	428	178	481	8 858	2 700	992	252		108			
Śliwki	1 120	2 229	1 992	439	52	11	6 152	11	8	94	109	41	156	263	1 661	1 729		87			
Maliny	6 835	6 674	5 101	2 270	649	724	26 197	1 079	499	614	621	424	497	7 075	8 501	12 912		253			
Wiśnie	4 689	249	-	13	-	-	5 803	30	-	-	-	-	597	4 775	1 843	94		x			
Przetwory owocowe	97 170	95 523	100 907	102 353	96 881	77 216	1 090 891	84 283	86 418	98 669	85 150	80 610	94 031	95 872	94 814	99 543		99			
Zagęszczony sok jabłkowy	20 558	22 308	20 508	29 951	28 891	23 668	275 911	23 504	22 606	25 065	21 372	18 179	19 104	18 965	14 806	13 620		66			
Truskawki w puszkach	983	732	787	794	947	651	9 839	829	875	927	1 106	932	888	945	1 214	922		117			
Wiśnie w puszkach	623	581	444	626	457	476	6 567	779	519	697	440	403	541	543	793	474		107			
Dżemy	5 208	4 561	5 564	4 936	3 988	3 978	52 796	3 106	3 782	3 871	3 128	3 097	4 094	4 378	5 314	7 618		137			
Mrożonki	37 451	35 614	39 487	35 504	31 620	26 985	413 709	34 730	36 509	43 210	37 046	36 355	36 625	38 105	39 481	38 743		98			

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2014												2015*									VIII 2015 VIII 2014 (%)	
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	VIII 2015 VIII 2014 (%)						
	146 461	136 996	92 148	99 141	117 420	146 124	1 417 247	128 173	112 126	119 530	102 240	102 868	102 849	140 934	136 625	88 534							
Owoce świeże	21 431	25 044	20 162	23 549	30 734	27 318	329 658	31 430	32 707	33 522	31 926	33 046	24 552	31 482	31 414	21 152	96						
Banany	13 087	11 168	14 147	28 432	51 858	92 421	475 944	73 843	56 204	54 812	39 412	25 908	13 641	13 764	11 491	11 054	705						
Owoce cytrusowe	42 015	37 244	14 708	829	77	49	123 192	9	44	125	203	3 606	16 755	34 450	30 750	13 799	94						
Brzoskwinie i nekt.	7 537	14 697	16 226	18 921	9 448	4 574	105 279	3 964	4 923	5 679	5 989	4 192	1 561	5 220	14 505	17 976	111						
Winnogrona	42 232	29 848	4 675	503	255	227	120 414	306	472	1 414	2 540	9 843	27 111	35 610	28 790	6 483	139						
Arbuzy	3 109	1 230	3 029	2 226	691	948	20 807	763	966	2 138	2 167	3 068	3 608	3 365	2 137	1 291	43						
Jabłka	22 615	23 101	26 940	30 735	31 121	42 402	355 215	33 772	33 584	36 057	27 271	23 606	26 657	34 648	30 089	37 225	138						
Przetwory razem	7 621	9 166	11 875	13 708	13 812	25 804	176 696	20 796	19 684	18 853	14 050	10 447	13 427	13 795	12 646	16 075	135						
Soki zagęszczone	2 363	2 301	2 359	3 672	3 243	3 932	33 545	2 633	2 215	3 163	2 921	2 547	2 528	2 473	2 492	2 341	99						
-sok pomarańczowy	4 543	4 783	4 696	3 462	2 764	3 371	42 099	2 427	3 411	2 916	3 085	3 226	3 570	7 825	6 563	8 440	180						
Mrożonki	1 200	1 131	1 278	1 516	1 400	1 267	14 290	1 272	1 102	1 102	1 647	682	793	590	1 208	1 894	148						
Susze	863	680	794	763	630	743	8 956	581	893	1 034	910	627	710	851	1 063	1 094	138						
Dżemy	8 300	7 263	8 084	11 088	12 323	11 035	111 066	8 482	8 184	11 490	8 183	8 556	8 025	11 461	8 516	9 548	118						
Przetwory puszkow.	1 529	962	1 061	1 759	1 558	1 495	16 217	782	1 325	1 982	1 457	1 514	853	1 451	802	1 621	153						
-ananasy	1 001	1 324	1 844	2 911	3 620	3 571	24 721	1 386	2 141	2 447	1 429	1 348	1 448	1 695	1 560	2 072	112						
-brzoskwinie	93 409	90 871	82 998	95 141	98 297	111 132	1 139 803	96 540	95 298	109 151	96 313	99 482	88 719	100 703	99 442	84 748	102						
Owoce świeże	12 827	15 486	14 064	16 700	19 771	17 303	219 196	20 707	24 119	27 761	24 786	22 583	16 862	19 254	18 079	13 127	93						
Banany	12 647	13 760	15 311	22 191	31 931	52 681	312 926	42 181	32 583	32 599	24 852	20 939	12 789	15 412	14 033	12 010	78						
Owoce cytrusowe	24 778	20 056	9 397	653	74	43	79 901	16	47	215	262	4 283	15 771	22 656	20 087	9 425	100						
Brzoskwinie i nekt.	9 336	12 984	13 352	16 339	12 056	8 117	121 178	6 233	7 831	9 794	10 124	6 974	2 966	6 767	12 460	16 264	122						
Winnogrona	7 208	4 610	845	295	299	334	31 198	292	496	1 088	1 953	6 020	8 862	6 704	5 953	1 447	171						
Arbuzy	1 735	730	704	756	477	513	12 841	622	736	1 180	1 195	1 982	2 725	2 108	1 069	787	112						
Jabłka	37 124	38 503	43 494	49 984	48 045	47 155	509 718	45 101	42 309	56 658	49 167	49 192	55 672	62 726	54 479	67 398	155						
Przetwory razem	10 258	10 571	11 419	14 868	13 477	16 419	160 209	13 818	11 720	14 712	16 290	13 198	15 745	17 247	14 331	17 495	153						
Soki zagęszczone	4 084	4 050	4 155	6 570	5 799	7 090	58 260	4 612	3 951	5 916	5 373	4 758	4 526	4 316	4 706	4 050	97						
-sok pomarańczowy	7 828	8 066	7 558	5 967	5 296	5 507	70 287	4 524	5 546	6 367	6 034	6 453	6 025	14 446	10 944	13 640	180						
Mrożonki	3 451	3 125	4 540	6 139	5 334	4 963	46 279	4 474	4 683	4 590	4 075	2 853	3 097	2 296	3 901	6 297	139						
Susze	1 296	1 091	1 104	1 409	1 240	1 188	15 071	1 067	1 384	1 758	1 694	1 031	1 473	1 455	1 793	1 754	159						
Dżemy	14 103	15 486	18 496	21 091	22 351	18 743	214 023	20 709	18 478	28 946	20 781	25 467	29 024	26 919	23 336	27 811	150						
Przetwory puszkow	1 259	948	966	1 575	1 452	1 462	14 569	852	1 376	2 151	1 648	1 663	1 082	1 593	978	1 863	193						
-ananasy	881	1 229	1 477	2 309	2 803	2 672	20 446	1 206	1 689	2 024	1 255	1 073	1 248	1 180	1 229	1 712	116						
-brzoskwinie																							

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGZ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2014 VIII	0,33	0,37	2,28	0,75	1,19	0,61	1,26	0,83	1,13	1,38	1,17
IX	0,25	0,33	1,83	0,47	1,45	-	1,23	0,91	1,03	1,36	1,34
X	0,25	0,38	1,13	0,45	1,91	0,62	1,21	0,86	0,85	1,28	1,23
XI	0,25	0,41	0,80	0,56	1,83	-	1,20	0,81	0,80	1,52	1,31
XII	0,24	0,42	0,74	0,54	2,08	-	1,22	0,72	0,82	1,39	1,26
2014 I-XII	0,32	0,49	1,00	0,46	1,44	0,70	1,22	0,89	1,05	1,42	1,29
2015 I	0,22	0,44	0,87	0,78	1,72	0,69	0,68	0,75	0,82	1,41	1,40
II	0,24	0,49	0,93	0,54	1,90	-	0,67	0,68	0,81	1,43	1,17
III	0,28	0,66	1,12	0,67	1,86	-	0,67	0,74	0,84	1,37	1,31
IV	0,36	0,68	0,61	0,75	2,20	-	0,66	0,80	0,85	1,53	1,21
V	0,42	0,58	1,39	1,05	2,09	-	0,69	0,77	0,86	1,43	1,30
VI	0,43	0,49	0,91	0,66	3,39	0,70	0,85	0,83	0,85	1,43	1,25
VII	0,45	0,68	0,92	0,57	1,50	0,58	0,72	0,72	0,83	1,36	1,19
VIII	0,34	0,59	2,76	0,54	2,02	0,60	0,66	0,79	0,87	1,30	1,05
IX	0,33	0,52	0,99	0,35	2,72	0,79	0,72	0,78	1,00	1,33	1,35
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	97	88	36	65	135	132	109	99	115	102	129
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	132	158	54	74	188	x	59	86	97	98	101

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2014 XI	1,10	1,05	1,15	1,20	1,08	2,63	-	-	-	-	4,18	4,94	5,26	4,16	5,71
XII	1,04	1,03	1,06	1,10	1,05	2,77	-	-	-	-	4,09	4,47	3,77	3,70	7,85
2014 I-XII	1,54	1,48	1,52	1,53	1,52	3,16	7,29	3,57	8,94	2,30	4,22	6,08	5,29	4,05	8,39
2015 I	1,06	1,04	1,07	1,10	1,07	2,73	-	-	-	-	4,20	4,25	4,02	3,71	10,13
II	1,09	1,08	1,09	1,10	1,08	2,79	-	-	-	-	4,89	4,17	4,20	3,67	9,73
III	1,25	1,16	1,23	1,28	1,20	2,83	-	-	-	-	5,15	4,32	4,50	3,60	10,31
IV	1,68	1,70	1,78	1,72	1,77	3,08	-	-	-	-	4,97	4,56	4,57	3,65	10,81
V	2,15	1,95	2,20	2,15	1,95	3,31	11,58	-	-	-	4,59	5,33	4,66	3,75	10,54
VI	2,35	2,30	2,38	2,37	2,36	3,31	3,81	-	6,91	-	4,45	6,48	4,80	3,85	14,82
VII	2,39	-	-	-	-	3,41	5,14	3,61	7,04	2,38	4,26	7,32	5,40	4,56	11,74
VIII	1,92	-	-	-	-	2,79	8,11	3,05	9,04	2,36	3,83	8,38	6,24	4,64	5,17
IX	1,67	1,68	1,74	1,72	1,70	2,87	9,21	-	-	2,27	3,92	8,40	6,85	4,71	5,00
X	1,65	1,64	1,69	1,63	1,64	2,93	12,41	-	-	-	4,18	7,80	6,86	4,80	5,41
XI	1,64	1,62	1,65	1,63	1,62	2,85	-	-	-	4,01	3,91	6,79	5,51	5,01	6,35
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>XI 2015</u> <u>X 2015</u>	99	99	98	100	99	97	x	x	x	x	94	87	80	104	117
<u>XI 2015</u> <u>XI 2014</u>	149	154	143	136	150	108	x	x	x	x	94	137	105	120	111

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2014	VIII	7,83	8,83	2,12	2,44
	IX	7,87	8,87	2,11	2,48
	X	7,70	8,67	1,94	2,50
	XI	7,53	8,60	1,91	2,50
	XII	7,40	8,60	1,85	2,47
2014	I-XII	7,68	8,92	2,08	2,44
2015	I	8,33	8,63	2,03	2,56
	II	8,33	8,77	2,02	2,58
	III	8,37	8,87	2,00	2,57
	IV	8,17	9,10	1,97	2,63
	V	8,13	9,07	2,00	2,67
	VI	8,30	9,07	1,97	2,66
	VII	8,27	9,00	1,99	2,69
	VIII	8,30	9,03	2,00	2,63
	IX	8,27	9,17	1,99	2,61
	X	8,07	8,90	2,08	2,64
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>X 2015</u>		98	97	105	101
<u>IX 2015</u>					
<u>X 2015</u>		105	103	107	106
<u>X 2014</u>					

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące		Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2014	VIII	2,85	5,39	3,28	-	-	15,42	7,49	4,57	5,37	10,67	7,14
	IX	2,25	4,36	2,75	-	-	15,16	6,16	4,87	5,58	12,87	7,85
	X	2,00	4,11	3,87	-	-	-	6,54	5,07	5,58	8,16	7,54
	XI	1,96	4,35	-	-	-	-	8,40	5,00	4,96	6,82	5,92
	XII	1,95	4,56	-	-	-	-	11,25	4,84	4,49	6,05	4,80
2014	I-XII	2,60	5,38	5,13	16,57	8,62	15,50	10,55	4,99	4,92	7,63	6,40
2015	I	1,99	4,79	-	-	-	-	12,78	4,86	4,53	5,74	5,04
	II	1,98	4,87	-	-	-	-	11,90	5,38	4,45	5,48	5,45
	III	2,03	5,04	-	-	-	-	12,15	5,53	4,36	5,54	5,70
	IV	2,36	5,49	-	-	-	-	13,13	5,50	4,49	5,77	5,89
	V	3,00	6,24	-	32,57	13,90	-	13,05	5,25	4,64	6,53	5,99
	VI	3,38	6,69	-	13,52	5,73	-	14,36	5,08	4,90	7,59	6,45
	VII	3,56	6,82	5,91	10,54	7,08	17,16	12,66	4,87	5,39	8,46	7,56
	VIII	3,37	6,05	3,98	-	11,16	17,46	7,52	4,44	5,85	9,61	8,58
	IX	2,99	4,97	3,80	-	-	9,41	6,42	4,48	5,87	10,0	8,64
	X	2,81	4,74	4,64	-	-	-	7,04	4,68	5,81	8,52	8,23
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>X 2015</u>		94	95	122	x	x	x	110	104	99	85	95
<u>IX 2015</u>												
<u>X 2015</u>		141	115	120	x	x	x	108	92	104	104	109
<u>X 2014</u>												

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2014 VIII	13,89	3,80	4,47	16,32	7,34	6,38
IX	13,83	3,78	4,48	16,64	7,34	6,38
X	13,58	3,75	4,47	16,60	7,34	6,38
XI	13,36	3,72	4,44	16,56	7,32	6,36
XII	13,22	3,72	4,38	16,48	7,20	6,25
2014 I-XII	13,83	3,79	4,47	16,60	7,38	6,34
2015 I	13,31	3,68	4,41	16,48	7,34	6,24
II	13,33	3,75	4,40	16,34	7,38	6,31
III	13,31	3,73	4,40	16,30	7,40	6,25
IV	13,53	3,72	4,42	15,82	7,52	6,25
V	13,58	3,74	4,40	15,98	7,54	6,22
VI	13,56	3,66	4,39	15,82	7,76	6,22
VII	13,39	3,70	4,42	15,92	7,88	6,19
VIII	13,42	3,67	4,37	15,86	7,94	6,19
IX	13,31	3,63	4,35	15,84	8,04	6,16
X	13,25	3,67	4,35	15,88	8,14	6,16
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>X 2015</u> IX 2015	100	101	100	100	101	100
<u>X 2015</u> X 2014	98	98	97	96	111	97

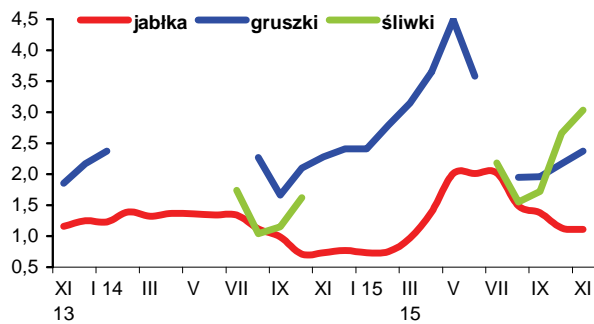
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

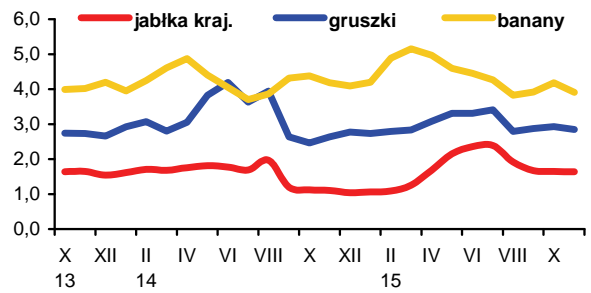
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2014 IV	79	69	-	52	51	-
V	82	74	74	48	49	-
VI	78	69	67	45	46	35
VII	72	66	66	47	52	31
VIII	62	65	-	49	56	26
IX	59	67	-	51	58	29
X	56	68	-	55	54	-
XI	55	72	-	51	48	-
XII	56	66	-	49	47	-
2015 I	49	68	-	57	54	-
II	55	70	-	48	49	-
III	79	75	-	51	50	-
IV	82	76	79	44	46	-
V	88	78	75	46	55	-
VI	79	75	-	48	48	42
VII	-	66	68	45	59	42
VIII	-	68	-	44	55	32
IX	66	74	-	42	53	48
X	73	72	-	45	58	-
XI	68	70	-	40	54	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

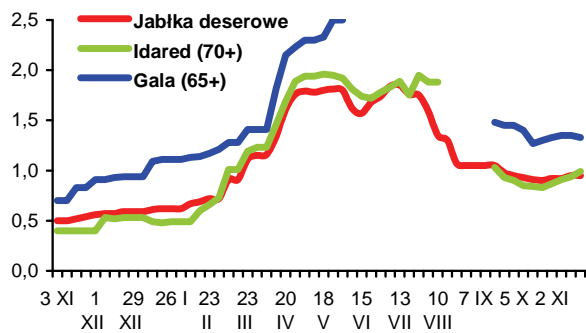
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2013 - 2015 r. (zł/kg)

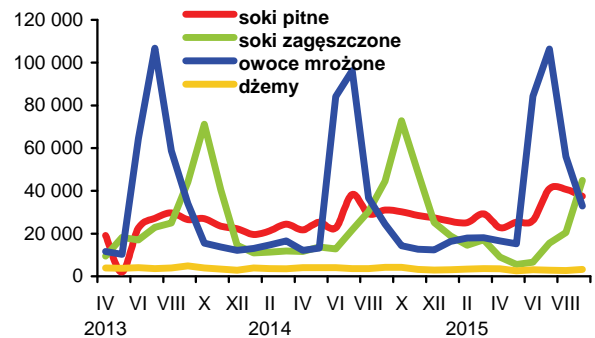
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2013 - 2015 (zł/kg)

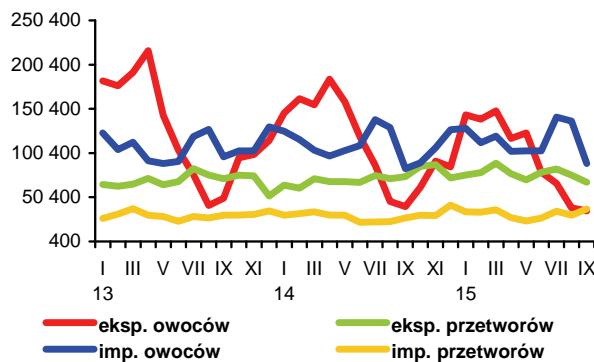
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XI 2014 r. do XI 2015 r. (zł/kg)

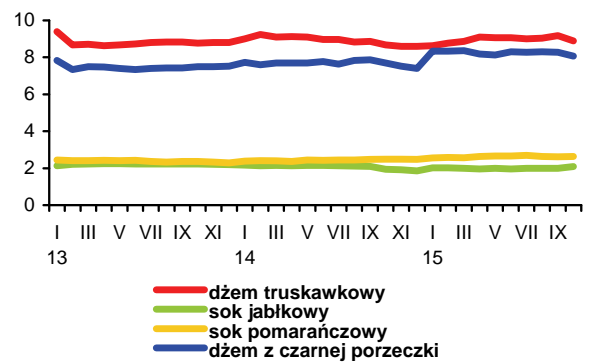
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2013 - 2015 r. (tony)

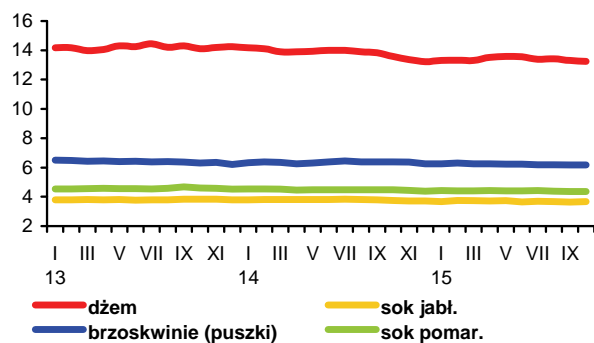
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2013 - 2015 r. (tony)

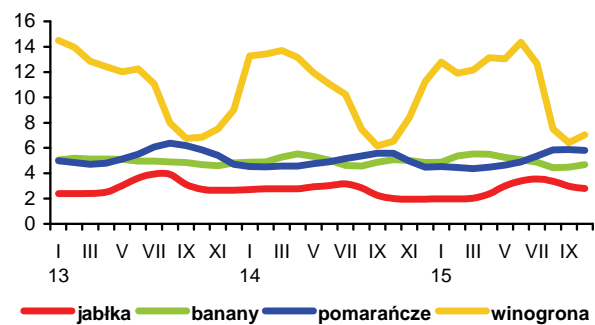
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2013 - 2015 r. (zł/kg)

Poprawia się koniunktura na europejskim rynku artykułów mlecznych. W listopadzie giełdowe ceny masła wzrosły do 2941 EUR/t, tj. o 7% w porównaniu z październikiem. Odtłuszczone mleko w proszku podrożało o 1% do 1769 EUR/t, a pełny proszek mleczny o 8% do 2314 EUR/t. Ceny sera Edam wzrosły o 2% do 2510 EUR/t, a sera Cheddar o 1% do 3020 EUR/t, przy minimalnym spadku cen sera Gouda do 2520 EUR/t. Tymczasem na giełdzie w Chicago podrożało masło i pełne mleko w proszku, ale potaniało odtłuszczone mleko w proszku i ser Cheddar. Natomiast na giełdzie Fonterra w Oceanii ceny podstawowych produktów mlecznych były niższe niż w październiku.

Na rynku krajowym powoli rosną ceny skupu mleka, pod wpływem sezonowego spadku podaży. W październiku rolnicy uzyskiwali 112,03 zł za 1 hl sprzedanego mleka, tj. o 3,0% więcej niż we wrześniu, ale o 9,9% mniej niż przed rokiem. Średnia cena skupu mleka surowego w okresie pierwszych dziesięciu miesięcy br. wyniosła 113,10 zł/hl i była o 18,6% niższa niż w analogicznym okresie 2014 r.

Na targowiskach wyraźnie podrożały jałówki 1-roczone (o 5,2% do 1913 zł/szt.), przy spadku cen krów dojnych o 1,0% do 3117 zł/szt. W porównaniu z październikiem 2014 r. jałówki podrożały o 0,8%, a krowy mleczne potaniały o 5,0%.

Wobec rosnących cen skupu mleka, zmniejszenia produkcji wielu przetworów, a także podwyżek światowych cen podstawowych artykułów mlecznych, w październiku odnotowano wzrost cen zbytu trwałych wyrobów przemysłu mleczarskiego. Według Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW masło, mleko w proszku, suszona serwatka i mleko zagęszczone podrożały łącznie o 6,8% w stosunku do września. Ceny zbytu serów i twarogów wzrosły o 1,9%. Natomiast po raz kolejny potaniały przetwory płynne: mleko spożywcze (pasteryzowane i UHT), jogurt naturalny, kefir oraz śmietana i śmietanka (o 1,2%). Takie kierunki zmian cen notowano również w listopadzie.

Na rynku detalicznym ceny przetworów mlecznych w październiku były średnio o 0,3% niższe niż we wrześniu. Podrożały tylko jogurty (o 0,3%) oraz mleko zagęszczone i w proszku (o 0,1%). Najbardziej obniżyły się ceny chudego mleka pitnego (o 0,7%) i twarogów (o 0,6%), a najmniej serów dojrzewających i topionych (o 0,1%). Pełne mleko pitne potaniało o 0,4%, śmietana o 0,3%, a serki twarogowe, serki homogenizowane, napoje i desery mleczne łącznie o 0,2%. Po raz pierwszy od początku 2015 r. podrożało masło (o 0,2%). W porównaniu z październikiem 2014 r. ceny detaliczne artykułów mlecznych spadły średnio o 3,5%, a masła o 11,8%.

Skup mleka surowego w październiku wyniósł 871,7 mln l i był tylko minimalnie mniejszy niż we wrześniu, ale o 3,5% większy niż rok temu. Od stycznia do października rolnicy dostarczyli ok. 8,9 mld l mleka, tj. o 2,2% więcej niż w analogicznym okresie 2014 r.

Mniejsze o ponad 7% dostawy surowca do zakładów mleczarskich we wrześniu oraz zmiany cen krajowych skutkowały ograniczeniem produkcji większości przetworów mlecznych, przede wszystkim fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty (o 34%), serów pleśniowych i proskowanych (o 16%) oraz masła (o 8%). Natomiast znacznie więcej wyprodukowano pełnego mleka w proszku (o 39%) i serów topionych (o 20%).

W okresie styczeń-wrzesień br., w porównaniu z tym samym okresem 2014 r., przemysł mleczarski zmniejszył produkcję wielu wyrobów, z uwagi na dużo niższe ceny zbytu i pogorszenie opłacalności eksportu, a także mniejszy popyt krajowy na większość przetworów mlecznych. Najgłębszy był spadek produkcji pełnego mleka w proszku (o 23,5%). Również mniej wyprodukowano serów

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

pleśniowych i proskowanych (o 10%), serwatki (o 7,5%, w tym suszonej o 1% więcej), serów topionych (o 9%), chudego mleka w proszku (o 7%), śmietany (o 6%) oraz serów dojrzewających i jogurtów (po 3%). Duży eksport sprawił natomiast, że więcej wytworzono mleka i śmietany skondensowanej, mleka płynnego przetworzonego, łącznie z mlekiem „przerzutowym” (o 7-9%), masła i tłuszczów mlecznych, fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty oraz twarogów (po 4%).

Eksport przetworów mlecznych w okresie trzech kwartałów 2015 r. zwiększył się do 2,22 mld l w ekwiwalencie mleka surowego, tj. o 2% w porównaniu z analogicznym okresem 2014 r. Zadecydował o tym przede wszystkim silny wzrost eksportu mleka płynnego i śmietany (o 38%) oraz twarogów (o 34%). Zwiększono również wywóz masła (o 10%), a także kazeiny i lodów (10-13%). Natomiast o prawie 10% zmalała sprzedaż zagraniczna serów dojrzewających i topionych, do czego przyczyniło się rosyjskie embargo, przed wprowadzeniem którego Rosja była jednym z największych odbiorców tych produktów. Zmniejszył się również eksport jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych, mleka w proszku i suszonej serwatki (o 6-9%).

Import w tym czasie zmalał o 9% do ok. 1,1 mld l ekwiwalentu mleka surowego. Ograniczono przywóz suszonej serwatki (o 32%), mleka zagęszczonego i w proszku (o 20%) oraz masła (o 11%), przy zwiększeniu importu serów i twarogów, jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych (o 15-16%), a także mleka płynnego i śmietany oraz kazeiny (o 10-12%). Jedynie import lodów pozostał na poziomie poprzedniego roku. W efekcie ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych wzrosła o 15% do 1,12 mld l w przeliczeniu na mleko surowe. Pogorszyły się natomiast wartościowe wyniki obrotów handlowych, z powodu znacznie niższych cen uzyskiwanych w eksporcie, przede wszystkim mleka w proszku (o 33%), mleka płynnego i śmietany (o 29%), serów i twarogów (o 18%) oraz masła (o 16%). Wpływy z eksportu zmniejszyły się o 17% do 1,27 mld EUR, a wydatki na import o 6% do 579,9 mln EUR. W konsekwencji dodatnie saldo handlu zagranicznego branży mleczarskiej w okresie trzech kwartałów br. zmniejszyło się do 687,3 mln EUR, tj. o 24% w porównaniu z tym samym okresem 2014 r.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2013 I-XII	9 643,0	135,64	.
2014 I-XII	10 326,3	137,11	.
2014 IX	865,7	124,68	124,64
X	842,6	124,38	124,63
XI	778,8	124,47	124,76
XII	841,5	123,48	126,57
2015 I	824,6	122,18	122,15
II	756,6	120,74	121,55
III	844,2	121,02	122,06
IV	884,9	116,43	118,17
V	965,0	112,52	115,01
VI	943,7	110,40	112,17
VII	964,5	108,47	111,99
VIII	941,7	107,81	111,26
IX	872,2	108,79	111,98
X	871,7	112,03	116,01
Wskaźnik zmian w %			
<u>X 2015</u> <u>IX 2015</u>	100,0	103,0	103,6
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>	103,5	90,1	93,1

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2013 I-XII	3 025,1	108,3	45,6	433,7	350,6	170,1	405,2	310,7
2014 I-XII	2 882,2	179,5	56,6	420,0	378,1	179,6	406,0	301,3
2014 ^a VIII	232,9	14,4	4,3	34,5	29,6	14,7	31,5	25,7
IX	228,1	15,1	4,1	32,8	29,3	16,0	32,4	25,2
X	234,1	12,6	3,1	34,9	29,5	14,9	34,6	25,8
XI	235,4	10,0	2,5	31,4	29,6	15,3	35,6	21,5
XII	229,9	12,5	3,2	28,0	30,3	16,0	32,5	27,2
2015 I	228,3	12,5	2,8	34,4	26,4	16,5	35,6	23,7
II	218,7	11,8	2,4	30,4	25,5	15,1	33,2	21,6
III	249,1	12,6	3,2	39,3	30,8	15,4	41,2	21,8
IV	247,0	14,2	4,1	35,1	29,4	15,2	33,4	25,3
V	258,6	16,3	3,8	35,9	33,4	16,3	35,7	25,0
VI	251,8	16,7	2,8	35,0	33,6	14,7	34,1	25,4
VII	265,5	16,0	3,7	37,2	30,5	15,9	34,1	27,5
VIII	258,6	12,9	2,9	33,6	28,8	16,1	33,7	27,2
IX	247,3	12,5	4,0	32,7	27,0	14,7	34,0	25,9
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	95,6	97,4	138,8	97,4	93,6	91,6	101,0	95,3
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	108,4	83,1	97,3	99,9	92,0	92,2	105,1	102,8

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2014 IX	1,97	2,08	10,58	13,20	13,93	16,09	0,97	5,67	10,25	13,47
X	1,94	2,07	9,96	12,75	13,95	16,07	0,97	5,66	10,21	13,25
XI	1,94	2,05	9,59	12,41	14,29	16,09	0,96	5,62	10,19	13,27
XII	1,93	2,04	8,94	12,20	14,23	15,90	0,96	5,59	10,14	13,13
2015 I	1,93	2,02	8,43	11,87	13,76	15,59	0,96	5,68	10,11	12,80
II	1,93	2,01	8,56	11,66	14,06	15,53	0,97	5,63	10,10	12,91
III	1,93	2,01	8,79	11,74	14,48	15,71	0,96	5,61	10,05	12,90
IV	1,92	1,99	8,29	11,65	13,94	15,44	0,95	5,60	10,03	12,39
V	1,91	1,90	8,08	11,39	13,40	14,86	0,95	5,59	9,96	11,92
VI	1,89	1,90	7,95	11,09	13,35	14,85	0,93	5,57	9,92	11,74
VII	1,89	1,87	7,65	10,76	13,31	14,80	0,90	5,54	9,94	11,24
VIII	1,88	1,80	7,47	10,69	13,13	14,65	0,88	5,53	9,94	11,14
IX	1,89	1,80	7,50	10,49	13,40	14,84	0,86	5,53	9,92	11,40
X	1,89	1,81	7,74	10,79	13,89	15,05	0,85	5,54	9,92	11,71
XI ^a	1,84	1,85	7,37	9,59	12,64	13,64	.	5,16	9,13	10,83
Wskaźnik zmian w %										
X 2015 IX 2015	100,0	100,6	103,2	102,9	103,7	101,4	98,8	100,2	100,0	102,7
X 2015 X 2014	97,4	87,4	77,7	84,6	99,6	93,7	87,6	97,9	97,2	88,4

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 23-29 XI 2015 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2014 IX	2,76	2,95	16,84	3,37	4,49	0,73	1,26	1,71	14,42	21,32
X	2,74	2,94	16,83	3,39	4,49	0,73	1,25	1,72	14,41	20,92
XI	2,73	2,94	16,79	3,38	4,42	0,73	1,25	1,72	14,46	20,80
XII	2,71	2,95	16,80	3,38	4,37	0,73	1,25	1,71	14,28	20,42
2015 I	2,71	2,95	16,82	3,38	4,35	0,74	1,26	1,70	14,30	20,29
II	2,70	2,94	16,79	3,37	4,32	0,74	1,25	1,70	14,15	19,86
III	2,68	2,93	16,92	3,38	4,28	0,73	1,25	1,69	14,08	19,93
IV	2,69	2,92	16,79	3,37	4,26	0,73	1,24	1,69	14,13	19,76
V	2,65	2,91	16,96	3,38	4,21	0,73	1,24	1,68	13,98	19,33
VI	2,65	2,88	16,91	3,38	4,15	0,73	1,23	1,69	14,11	19,03
VII	2,63	2,88	16,92	3,38	4,07	0,72	1,23	1,67	14,16	18,95
VIII	2,61	2,82	17,15	3,40	4,03	0,71	1,21	1,68	14,20	18,43
IX	2,59	2,85	17,19	3,38	3,96	0,71	1,20	1,67	14,14	18,41
X	2,59	2,83	17,11	3,38	3,97	0,71	1,20	1,65	14,05	18,33
Wskaźnik zmian w %										
X 2015 IX 2015	100,0	99,3	99,5	100,0	100,3	100,0	100,0	98,8	99,4	99,6
X 2015 X 2014	94,5	96,3	101,7	99,7	88,4	97,3	96,0	95,9	97,5	87,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

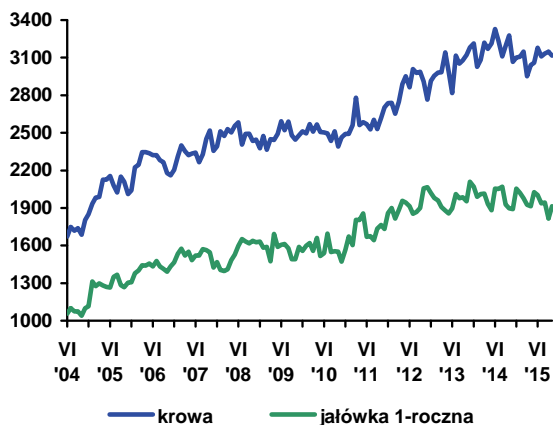
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2013 I-XII	94,6	207,6	32,5	300,6	107,9	84,2	60,9	13,6	166,0	30,4
2014 I-XII	157,7	207,5	35,7	385,5	110,2	118,5	65,6	14,9	191,2	34,2
2014 VIII	10,0	16,3	2,6	31,1	8,6	8,0	5,0	1,2	19,1	2,8
IX	11,3	17,6	2,7	45,5	9,2	6,7	4,5	1,3	13,8	2,8
X	14,2	16,0	2,6	47,4	9,8	7,0	5,8	1,5	14,4	3,3
XI	13,3	14,5	2,0	38,5	8,8	7,4	6,4	1,6	15,5	3,2
XII	7,3	16,5	2,4	28,7	8,8	8,2	6,1	1,2	17,1	2,9
2015 I	9,4	17,1	4,4	31,7	9,9	9,9	6,7	1,1	16,1	3,2
II	14,4	16,1	4,6	35,3	9,0	6,9	5,8	1,2	17,6	2,7
III	13,7	18,0	3,1	47,9	10,4	6,7	5,8	1,0	18,5	3,6
IV	14,4	17,8	3,3	41,3	8,0	8,5	4,9	0,9	14,8	3,7
V	13,2	18,4	3,6	41,5	8,2	10,3	5,6	0,8	13,9	3,1
VI	10,7	19,3	3,8	44,8	8,2	9,0	5,9	1,0	16,4	3,2
VII	14,6	20,0	3,0	45,4	8,8	9,1	7,0	0,9	19,3	2,8
VIII	13,4	18,5	3,0	43,6	7,8	8,9	6,3	1,2	20,5	3,3
IX	10,3	19,8	2,8	42,0	7,9	7,1	6,4	1,4	21,6	3,0
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	77,0	107,3	90,9	96,3	101,8	79,6	102,3	115,2	105,5	93,2
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	91,4	112,8	103,3	92,3	86,3	105,9	141,7	109,8	156,0	107,2

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

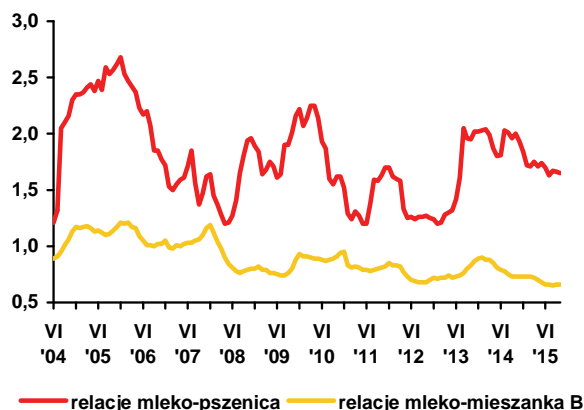
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2013 I-XII	2 778	3 332	3 770	760	1 108	1 838	3 627	4 384	636	1 404
2014 I-XII	2 775	3 195	3 416	698	1 200	1 889	3 756	4 008	469	1 548
2014 VIII	2 786	3 186	3 352	689	1 214	2 417	3 854	4 178	413	1 509
IX	2 403	3 032	3 054	561	1 196	2 467	3 887	3 803	450	1 490
X	2 130	3 037	3 135	602	1 203	2 482	3 821	3 707	377	1 425
XI	1 889	3 001	3 168	579	1 211	2 395	3 668	3 649	415	1 459
XII	2 082	2 915	3 110	642	1 186	1 917	3 618	3 619	399	1 525
2015 I	1 816	2 650	2 798	539	1 048	1 942	3 382	3 551	388	1 372
II	1 764	2 621	2 835	569	1 032	2 452	3 321	3 373	385	1 423
III	1 993	2 732	3 165	556	1 069	2 425	3 641	3 670	395	1 359
IV	2 162	2 688	3 026	553	1 129	1 979	3 707	3 825	391	1 345
V	2 079	2 766	2 932	562	1 150	2 004	3 596	3 541	443	1 318
VI	2 076	2 734	2 958	557	1 123	2 204	3 723	3 660	407	1 322
VII	1 989	2 608	2 945	500	1 077	2 476	3 255	3 696	398	1 279
VIII	2 042	2 637	2 954	439	1 100	2 706	3 397	3 499	409	1 243
IX	1 960	2 658	2 938	475	1 150	2 664	3 340	3 334	330	1 274
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2015</u> <u>VIII 2015</u>	96,0	100,8	99,5	108,2	104,5	98,4	98,3	95,3	80,7	102,5
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	81,6	87,7	96,2	84,7	96,2	108,0	85,9	87,7	73,3	85,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF.

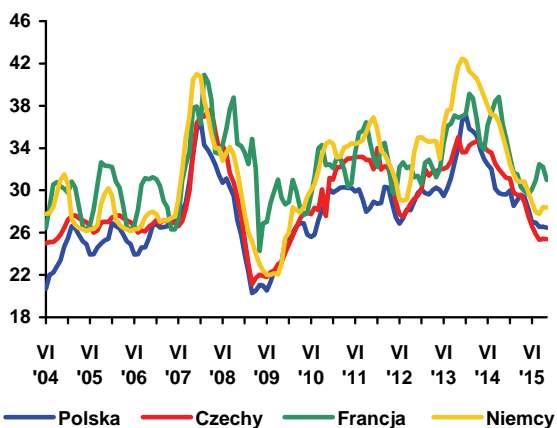
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

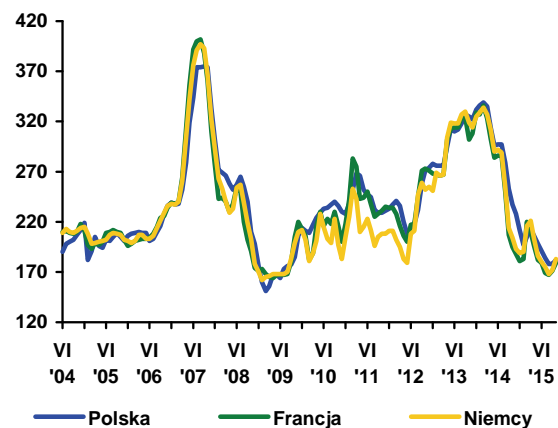
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

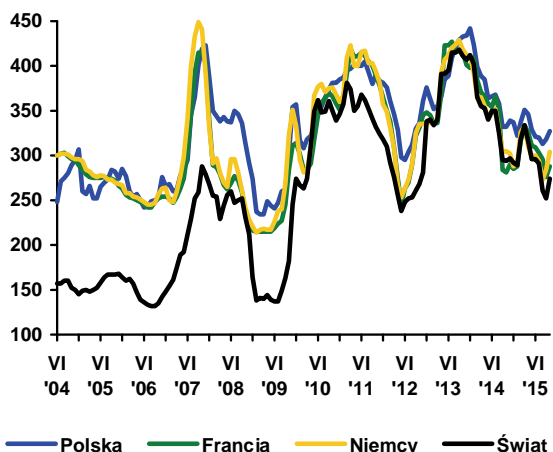
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

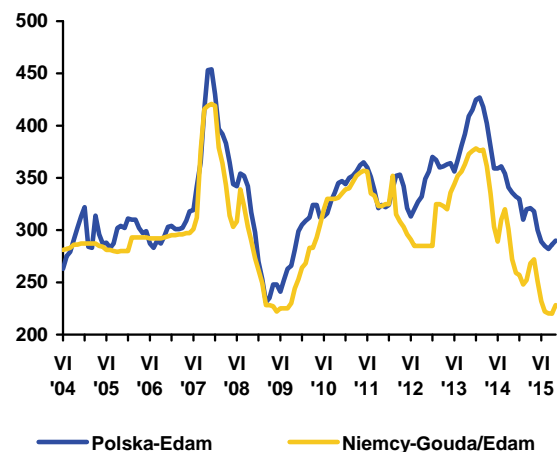
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Dorota
Pasińska**

Na rynku krajowym średnia cena skupu bydła w okresie styczeń-październik 2015 r. wyniosła 6,10 zł/kg w. ż. i była o 1,3% wyższa niż przed rokiem, ale o 4,7% niższa niż w analogicznym okresie w 2012 r. W październiku br. cena skupu bydła ogółem wzrosła w porównaniu z wrześniem o 1,4% do 5,91 zł/kg w. ż. i była wyższa o 5,2% niż przed rokiem o tej porze. Ceny skupu młodego bydła wzrosły do 6,23 zł/kg w. ż. wobec 6,16 zł/kg w. ż. we wrześniu. Wzrostowi cen skupu bydła towarzyszył 5,0% spadek cen skupu trzody chlewnej i 1,5% zmniejszenie cen skupu drobiu. Zgodnie z danymi Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen zakupu bydła przez ubojnie oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do dwóch lat i krów. W trzecim tygodniu listopada 2015 r. zmniejszyła się różnica pomiędzy najtańszymi a najdroższymi ćwierciami z byków pomiędzy regionami (z 745 zł/tonie do 302 zł/tonie), jednocześnie wzrosła różnica pomiędzy najtańszymi a najdroższymi ćwierciami z krów (z 243 zł/tonie do 721 zł/tonie). Podobnie jak przed miesiącem najniższe ceny byków wieku w 12-24 miesiące, krów oraz byków powyżej 24 miesięcy zanotowano w regionie północnym. Wzrosły ceny skupu niemalże wszystkich rodzajów żywca wołowego w poszczególnych regionach.

Na rynku unijnym polska wołowina jest nadal konkurencyjna cenowo. W trzecim tygodniu listopada średnia cena rynkowa tuszy młodego bydła w Polsce wyniosła 323,89 EUR/100 kg i była o 3,7% wyższa niż przed miesiącem. W UE średnia cena wzrosła w tym czasie o 1,4% do 384,21 EUR/100 kg. Ceny polskie były niższe o ponad 16% niż średnio w UE-28. Tusze młodego bydła w Polsce były również tańsze niż u głównych nabywców polskiej wołowiny tj. w Holandii (o 1%), we Włoszech (o 20%), Francji (o 4%), Hiszpanii (o 14%) i Niemczech (o 16%).

Skup bydła od kilku lat rośnie. W okresie styczeń - październik 2015 r. skupiono 529,1 tys. ton bydła tj. o 23% więcej w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego i o 50% więcej niż w pierwszych dziesięciu miesiącach 2012 r. W tym okresie w przedsiębiorstwach przemysłu mięsnego zatrudniających 50 i więcej pracowników wytworzono 164 tys. ton wołowiny, tj. o 3,8% więcej niż przed rokiem i o 10% więcej niż w bardzo słabym pod tym względem 2012 r.

Ekspert żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych dziesięciu miesiącach 2015 r. był większy o ok. 14% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Było to wypadkową wzrostu

eksportu mięsa schłodzonego o 21%, przetworów wołowych o 6%, mięsa mrożonego o 7% oraz mniejszego o 10% wywozu bydła. Największymi odbiorcami polskiego bydła były: Holandia (30,8 tys. sztuk), Hiszpania (19,6 tys. sztuk), Włochy (28,9 tys. sztuk), Bośnia i Hercegowina (12,5 tys. szt.), oraz Chorwacja (7,0 tys. szt.), a mięsa wołowego Włochy (62,5 tys. ton), Niemcy (45,1 tys. ton) Holandia (34,1 tys. ton), Hiszpania (17,1 tys. ton) i Francja (15,7 tys. ton). Dominującą pozycję w polskim eksporcie, podobnie jak przed rokiem, miało mięso wołowe świeże, schłodzone i mrożone, którego udział w strukturze ilościowej wywozu wynosił około 90%.

Ceny eksportowe wołowiny mrożonej wzrosły o 6% do 3,17 EUR/kg, a schłodzonej o 5% do 3,31 EUR/kg. Pomimo wzrostu średniej ceny eksportowej bydła o 3%, jego wywóz zmalał pod wpływem rosnącego zainteresowaniem tuczem i ubojem z przeznaczeniem na eksport w postaci mięsa wołowego, za które uzyskuje się wyższe ceny.

Import żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w tym okresie został zwiększony o 18% do 38,3 tys. ton. Zdecydowało o tym przede wszystkim zwiększenie przywozu wołowiny o 45%, w tym mięsa mrożonego o 52% do 3,9 tys. ton i mięsa schłodzonego o 43% do 11,2 tys. ton. Import bydła wzrósł o 15% do 90,6 tys. szt. Głównymi rynkami zaopatrzenia w bydło były: Litwa (25,7 tys. szt.), Słowacja (19,0 tys. szt.), Niemcy (10,9 tys. szt.), Łotwa (9,6 tys. szt.) oraz Włochy (7,7 tys. szt.), a w wołowinę Niemcy (2,6 tys. ton), Litwa (2,1 tys. szt.), Słowacja (2,1 tys. ton), Irlandia (1,6 tys. ton), Włochy (1,5 tys. ton) i Czechy (1,3 tys. ton). Średnia cena importowa wołowiny schłodzonej spadła o 15% (do 2,64 EUR/kg), wołowiny mrożonej o 5% (do 3,06 EUR/kg), a bydła o 3% (do 2,07 EUR/kg). Sprzyjało to przywózowi produktów wołowych.

Przy znacznym wzroście wielkości obrotów handlowych żywcem wołowym, mięsem i przetworami wołowymi dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego sektora wołowego w pierwszych dziesięciu miesiącach 2015 r. wzrosło do ok. 883 mln EUR.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ¹	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone
2013	I-XII	645,5	334,5	25,3	290,0	36,9	22,8	12,0
2014	I-XII	675,0	354,8	20,4	308,8	70,0	42,2	25,1
2014	X	32,0	32,9	2,0	28,6	3,6	2,3	1,1
	XI	28,0	28,8	1,5	25,0	4,2	2,7	1,3
	XII	27,5	28,2	1,2	24,6	4,0	1,8	2,0
2015	I	28,4	27,3	1,5	24,3	4,1	2,5	1,5
	II	32,6	28,9	1,2	26,1	4,3	2,4	1,7
	III	38,9	36,6	1,2	33,6	5,6	3,3	2,2
	IV	31,6	31,6	1,7	28,2	5,0	2,7	2,1
	V	31,9	34,7	1,7	31,5	3,8	2,4	1,2
	VI	33,4	34,7	1,4	31,3	3,5	1,8	1,6
	VII	35,7	36,8	1,9	32,9	4,0	2,1	1,7
	VIII	32,3	32,8	1,5	29,4	4,0	2,2	1,6
	IX	35,4	37,4	1,9	33,9	4,0	2,5	1,4
	X	36,1	-	-	-	-	-	-
w % skupu	sprzed roku	112,8	-	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	102,0	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

¹ Dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością* w zł/kg	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2014	VIII	5,99	9,55	25,09	26,22	4,19	4,38
	IX	5,85	9,38	25,02	26,19	4,28	4,48
	X	5,62	9,40	24,93	26,10	4,44	4,64
	XI	5,65	9,50	24,82	26,09	4,39	4,62
	XII	5,75	9,52	24,75	25,89	4,30	4,50
2015	I	5,99	9,36	24,72	25,94	4,13	4,33
	II	6,13	9,82	24,66	25,87	4,02	4,22
	III	6,15	8,95	24,86	25,90	4,04	4,21
	IV	6,08	9,68	24,75	25,94	4,07	4,27
	V	6,13	9,93	24,68	25,90	4,03	4,23
	VI	6,22	9,66	24,79	25,80	3,99	4,15
	VII	5,81	9,50	24,79	25,93	4,27	4,46
	VIII	5,86	9,52	24,82	25,96	4,24	4,43
	IX	5,83	9,57	24,80	26,01	4,25	4,46
	X	5,91	9,56	-	26,02	-	4,40
w % ceny	sprzed roku	105,2	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	101,4	-	-	-	-	-

* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

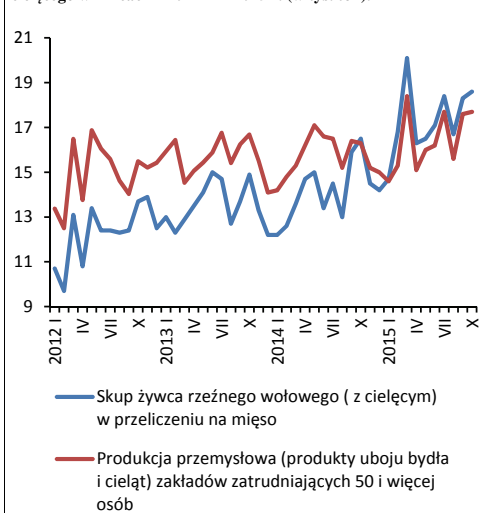
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

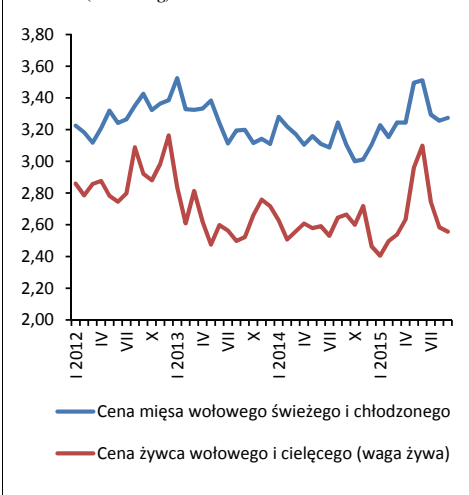
Wyszczególnienie	III 2015	IV 2015	V 2015	VI 2015	VII 2015	VIII 2015	IX 2015	X 2015	XI 2015
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):									
Bydło ogółem	6,19	6,08	6,18	6,30	5,83	5,93	5,80	5,96	6,05
Byki do 2 lat	6,94	6,76	6,93	6,95	6,57	6,80	6,81	6,96	7,10
Krowy	4,89	4,87	4,87	4,92	4,59	4,45	4,37	4,53	4,56
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	10,66	10,55	10,63	11,16	10,94	11,23	10,66	10,87	10,66
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):									
ćwierci z byków do 2 lat	12517	12096	12381	12879	12299	12588	12348	12567	12786
ćwierci z krów rzeźnych	10144	10096	10024	10435	9731	9356	9046	9391	9459
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:									
UE	391,89	388,20	379,19	379,86	384,49	385,13	383,67	378,90	384,21
Polska	321,48	320,81	317,81	318,45	304,46	309,52	306,29	312,19	323,89

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW.

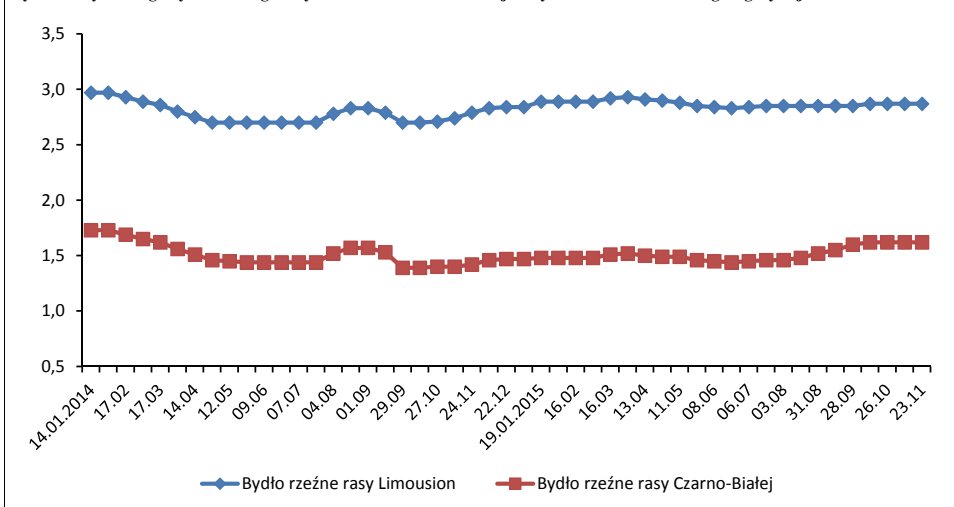
Rys. 1. Produkcja przemysłowa i skup żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2011 – X 2015 r. (w tys. ton).

Rys. 2. Ceny uzyskiwane w eksporcie mięsa wołowego świeżego i chłodzonego oraz żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2011 – IX 2015 r. (w EUR/kg).

Rys. 3. Ceny młodego bydła rzeźnego rasy Limousion i Czarno-Białej na rynku włoskim w EUR/kg wagi żywej.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF, FAMMU.

Ceny skupu trzody chlewnej w roku 2015 spadły do najniższego poziomu w ostatnich kilku latach. Rynek nadal pozostawał bowiem pod wpływem negatywnie oddziałującego rosyjskiego embarga na import wieprzowiny z Unii Europejskiej oraz narastającej wzrostowej tendencji produkcji wieprzowiny w UE. W I kwartale 2015 r. cena skupu trzody w Polsce wyniosła 4,29 zł/kg i była o 11% niższa niż w I kwartale 2014 r. Pomimo uruchomienia przez Komisję Europejską w marcu 2014 r. programu dopłat do prywatnego magazynowania wieprzowiny, ceny te nadal były niskie. W II kwartale 2015 r. cena wyniosła 4,35 zł/kg, a w III kwartale 4,47 zł/kg. Ceny te były niższe niż w analogicznych kwartałach przed rokiem odpowiednio o 15% i 13%. We wrześniu, a więc w ostatnim miesiącu III kwartału cena trzody wyniosła 4,61 zł/kg i była o 7% niższa niż rok wcześniej. Jej sezonowy wzrost, choć mocno opóźniony, stworzył nadzieję na poprawę sytuacji.

W październiku, a więc w pierwszym miesiącu IV kwartału cena skupu trzody wyniosła 4,38 zł/kg i była o 5% niższa niż rok wcześniej. Mniejsza stopa spadku tej ceny w skali roku niż miało to miejsce w przypadku ceny wrześniowej była zgodna z naszymi oczekiwaniami i nadal można było oczekiwać poprawy sytuacji w kolejnych miesiącach. Tymczasem w listopadzie, spadek cen trzody zaczął pogłębiać się z tygodnia na tydzień. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w pierwszym tygodniu listopada przeciętna cena trzody wyniosła 4,16 zł/kg. W drugim tygodniu spadła o kolejne 5% do 3,95 zł/kg, a w trzecim tygodniu po 3% spadku wyniosła 3,82 zł/kg. Przy założeniu, że stopa spadku tej ceny z tygodnia na tydzień maleje, w czwartym tygodniu listopada można oczekiwać, że wyniesie ona 3,78 zł/kg. W związku z tym, przeciętna cena skupu trzody w listopadzie może wynieść ok. 3,90 zł/kg. Byłaby wówczas ponownie o ok. 10% niższa niż rok wcześniej. Jeśli taka stopa spadku utrzymałaby się również w grudniu, to cena skupu trzody w tym miesiącu nie przekroczyłaby 3,80 zł/kg. Jeśli takie ceny staną się rzeczywistością, to spadek pogłowia trzody w czerwcu będzie prawdopodobnie znacznie głębszy niż dotychczas sądzono.

Zmiany cen zbóż po tegorocznych żniwach są co prawda niewielkie, ale niewrażliwe z punktu widzenia kształtowania się opłacalności i przyszłego rozwoju chowu trzody chlewnej. We wrześniu targowiskowa cena żyta wynosiła 60,96 zł/dt i była o 4% wyższa niż we wrześniu 2014 r. Targowiskowa cena jęczmienia osiągnęła 70,61 zł/dt i była o 4% niższa niż rok wcześniej. Relacja cen trzoda:żyto wyniosła wówczas 1:7,6, a trzoda:jęczmień 1:6,5. Były one węższe niż przed rokiem odpowiednio

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

o 10% i 3%. W październiku targowiskowe ceny zbóż nieco się obniżyły w stosunku do poprzedniego miesiąca, ale znacznie głębszy spadek cen trzody spowodował, że relacje wyrażające opłacalność zawężyły się do 1:7,3 (trzoda:żyto) i 1:1:6,2 (trzoda:jęczmień) i w stosunku do odpowiednich relacji z poprzedniego roku były węższe o 8% i 3%.

Przy założeniu stagnacji cen zbóż, przewidywane ceny skupu trzody w listopadzie i w grudniu zawężyłyby te relacje do krytycznie niskich poziomów. Relacja cen trzoda:żyto w listopadzie wyniosłaby 1:6,5, a w grudniu 1:6,3. Relacja cen trzoda:jęczmień kształtowałaby się w kolejnych miesiącach na poziomach 1:5,5 i 1:5,4. Taki poziom tych relacji w końcu 2011 r. i na początku 2012 r. doprowadził do ok. 15% spadku pogłowia w czerwcu 2012 r. Gdyby więc tak było i tym razem, to w czerwcu 2016 r. pogłowiu trzody może nie przekroczyć 10 mln sztuk. Byłby to najniższy poziom pogłowia trzody w ostatnich czterdziestu latach.

Komisja Europejska przewiduje, że w I kwartale przeciętna cena trzody w UE-28 może wynieść 138,77 EUR/100 kg, a w II kwartale 145,21 EUR/100 kg. Ceny te byłyby o 2% wyższe niż w analogicznych kwartałach 2015 r. Jednocześnie Komisja Europejska ocenia, że w Polsce cena w I kwartale wyniesie 134,21 EUR/100 kg, a w II kwartale 136,39 EUR. Ceny te byłyby niższe odpowiednio o 1% i 5%. Zgodnie z tą prognozą cena w Polsce w I kwartale wyniosłaby (przy kursie 4,25) ok. 4,30 zł/kg, a w II kwartale ok. 4,40 zł/kg. Oznacza to, że cena w I kwartale byłaby taka sama jak w I kwartale 2015 r. (4,29 zł/kg), a w II kwartale wyższa o ok. 1%, co wydaje się dość prawdopodobne.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2014	I	94,2	97,4	66,8	114,6	53,0	111,8	13,8
	II	83,7	97,5	50,8	91,5	45,1	103,2	5,7
	III	107,7	115,2	49,9	83,3	55,8	94,1	-5,9
	IV	114,4	124,6	56,3	94,5	57,7	122,2	-1,4
	V	91,4	102,0	61,9	107,7	49,4	91,7	12,5
	VI	95,6	118,0	51,0	81,7	52,4	102,3	-1,4
	VII	105,1	117,5	57,1	86,5	53,8	99,3	3,3
	VIII	102,0	120,8	58,7	87,6	54,0	102,9	4,7
	IX	116,3	133,4	68,1	112,0	54,9	104,8	13,2
	X	120,1	124,2	69,9	96,3	62,8	107,4	7,1
	XI	112,0	123,7	63,4	92,2	51,8	96,1	3,9
	XII	119,1	129,8	58,8	90,9	57,4	109,1	1,4
2015	I	116,7	123,9	60,9	91,2	53,3	100,6	7,6
	II	100,9	120,5	55,3	108,9	50,4	111,8	4,9
	III	134,6	125,0	63,2	126,7	66,2	118,6	-3,0
	IV	106,3	92,9	55,6	98,8	53,6	92,9	2,0
	V	116,7	127,7	59,4	96,0	57,0	115,3	2,4
	VI	118,2	123,6	61,5	120,6	57,6	109,9	3,9
	VII	117,1	111,5	64,6	113,1	60,6	112,6	0,5
	VIII	108,5	106,4	61,9	105,5	58,4	106,4	-0,9
	IX	117,3	100,9	67,2	98,7	62,1	113,1	-14,4
	X	113,1	109,2	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, CIHZ i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2014	I	5,06	7,4	5,9	143,59	3,5	273,11	1,9	170
	II	4,60	6,8	5,3	143,56	3,2	272,53	1,7	167
	III	4,73	7,0	5,4	143,27	3,3	271,81	1,7	160
	IV	5,02	7,3	5,8	144,86	3,5	270,59	1,9	169
	V	5,02	7,5	5,9	144,68	3,5	272,41	1,8	175
	VI	5,31	8,0	6,3	144,53	3,7	271,59	2,0	168
	VII	5,33	8,0	6,4	143,99	3,7	270,99	2,0	165
	VIII	5,19	8,6	6,8	142,33	3,6	269,95	1,9	161
	IX	4,95	8,4	6,7	140,28	3,5	267,44	1,9	162
	X	4,61	7,9	6,4	139,03	3,3	266,19	1,7	165
	XI	4,41	7,5	6,2	138,23	3,2	265,13	1,6	159
	XII	4,16	7,3	5,8	137,93	3,0	264,98	1,6	154
2015	I	4,05	6,8	5,6	137,46	2,9	264,24	1,5	153
	II	4,44	7,8	6,2	137,12	3,2	264,13	1,7	152
	III	4,38	7,6	6,0	136,95	3,2	264,19	1,7	159
	IV	4,40	7,6	6,1	136,49	3,2	264,57	1,7	164
	V	4,23	7,4	6,0	136,14	3,1	263,85	1,6	163
	VI	4,43	7,9	6,5	135,96	3,3	263,34	1,7	158
	VII	4,41	7,7	6,4	135,18	3,3	263,00	1,7	154
	VIII	4,38	7,5	6,4	134,91	3,2	262,76	1,7	155
	IX	4,61	7,6	6,5	135,41	3,4	262,64	1,8	151
	X	4,38	7,3	6,2	135,71	3,2	261,84	1,7	151

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2014 I	6,63	13,83	20,39	12,92	15,43	24,49	15,90	111,6	120,1	123,1
II	6,03	13,31	20,23	12,83	15,01	24,47	15,83	112,8	121,0	123,4
III	6,20	13,10	20,13	12,79	14,53	24,49	15,84	110,9	121,7	123,8
IV	6,58	13,40	20,19	12,83	14,76	24,55	15,87	110,1	121,6	123,7
V	6,58	13,44	20,21	12,81	15,02	24,57	15,80	111,8	121,6	123,3
VI	6,96	13,53	20,21	12,82	15,03	24,32	15,75	111,1	120,3	122,9
VII	7,00	13,56	20,33	12,86	15,23	24,40	15,90	112,3	120,0	123,6
VIII	6,82	13,49	20,30	12,87	15,08	24,47	15,80	111,8	120,5	122,8
IX	6,50	13,41	20,27	12,86	14,93	24,37	15,89	111,3	120,2	123,6
X	6,05	13,02	20,20	12,82	14,59	24,24	15,94	112,1	120,0	124,3
XI	5,79	12,85	20,12	12,80	14,50	24,22	15,70	112,8	120,4	122,7
XII	5,46	12,71	19,98	12,71	14,28	24,12	15,63	112,4	120,7	123,0
2015 I	5,32	12,50	19,88	12,62	14,34	24,34	15,58	114,7	122,4	123,5
II	5,83	12,38	19,81	12,48	13,98	24,18	15,50	112,9	122,1	124,2
III	5,75	12,50	19,88	12,57	14,02	24,22	15,50	112,2	121,8	123,3
IV	5,76	12,49	19,86	12,55	14,07	24,34	15,32	112,7	122,6	122,1
V	5,54	12,44	19,92	12,56	13,96	24,46	15,40	112,2	122,8	122,6
VI	5,80	12,47	19,95	12,55	13,81	24,42	15,41	110,7	122,4	122,8
VII	5,78	12,46	19,94	12,54	13,84	24,27	15,46	111,1	121,7	123,3
VIII	5,74	12,46	19,90	12,51	13,89	24,22	15,39	111,5	121,7	123,0
IX	6,04	12,65	19,94	12,52	14,00	24,24	15,50	110,7	121,6	123,8
X	5,74	x	x	x	14,09	24,09	15,44	x	x	x

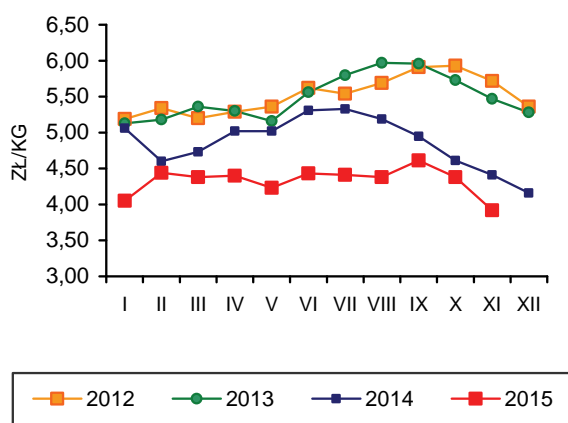
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

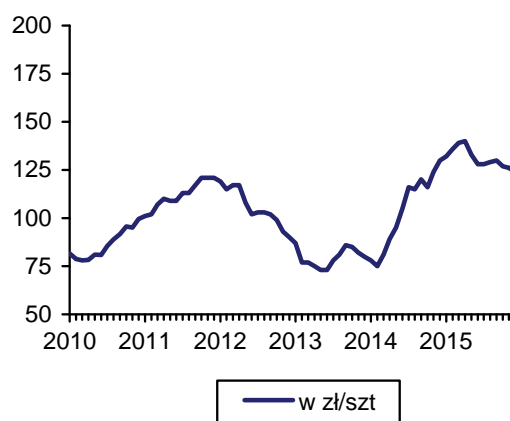
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2014 I	159,74	159,53	159,78	151,40	99,9	99,8	105,4
II	155,14	149,20	155,26	147,95	96,5	96,1	100,8
III	154,14	149,30	156,28	143,22	97,2	95,5	104,2
IV	161,51	160,70	163,56	148,26	99,5	98,3	108,4
V	163,96	163,05	166,47	150,31	99,5	97,9	108,5
VI	170,87	171,07	176,48	155,83	100,1	96,9	109,8
VII	169,58	170,12	171,23	152,73	100,4	99,4	111,4
VIII	164,79	162,18	167,28	149,69	98,4	96,9	108,3
IX	158,32	155,06	160,69	149,31	98,2	96,2	105,6
X	143,42	144,83	144,41	134,14	101,0	100,4	108,1
XI	140,83	140,33	143,08	135,54	99,7	98,1	103,5
XII	134,64	129,63	135,68	134,07	96,2	95,5	96,1
2015 I	130,12	126,28	132,28	124,34	97,0	95,5	101,6
II	137,02	139,91	143,73	122,84	102,1	97,3	113,9
III	141,13	141,61	145,69	129,28	100,3	97,2	109,5
IV	144,04	146,61	148,78	131,37	101,8	98,5	111,6
V	142,03	139,59	146,34	135,63	98,3	95,4	102,9
VI	146,44	143,84	150,88	136,05	98,2	95,3	105,7
VII	144,25	140,56	144,07	135,09	97,4	97,6	104,0
VIII	142,82	138,70	141,28	129,47	97,1	98,2	107,1
IX	146,65	145,41	149,22	131,07	99,2	97,4	110,9
X	141,97	137,94	145,67	132,84	97,2	94,7	103,8
XI	132,35	124,00	134,00	128,95	93,7	92,5	96,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

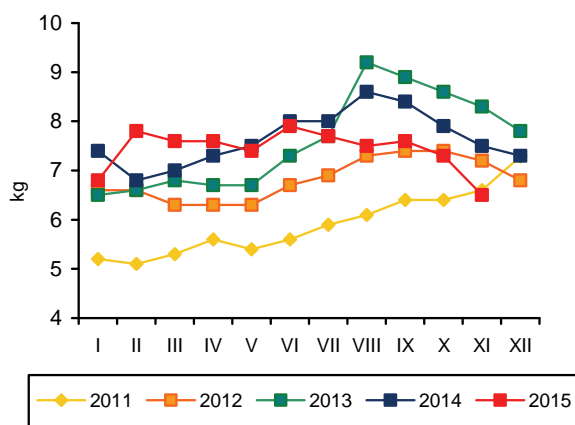
Rys. 1. Ceny skupu żywa wieprzowego w Polsce

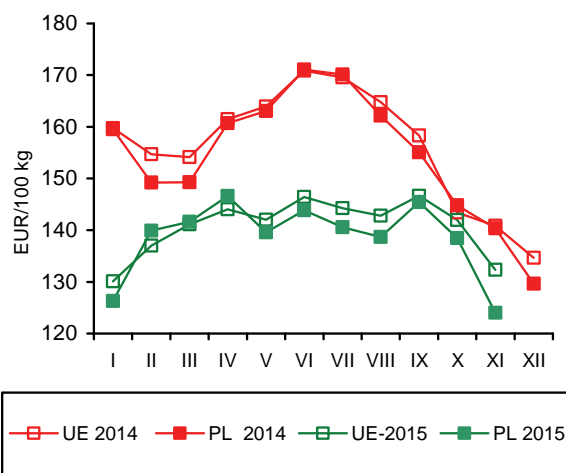
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

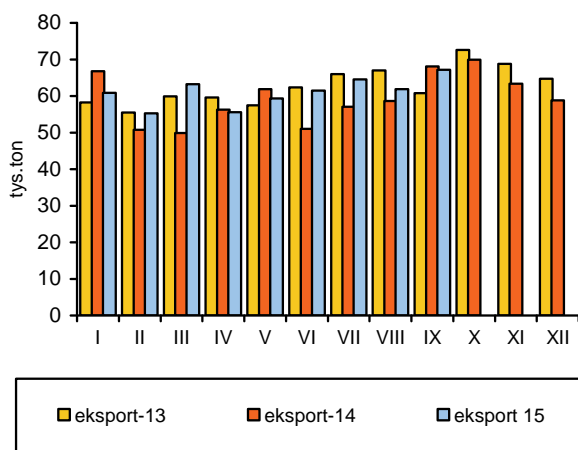
Rys. 3. Ceny żywa wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

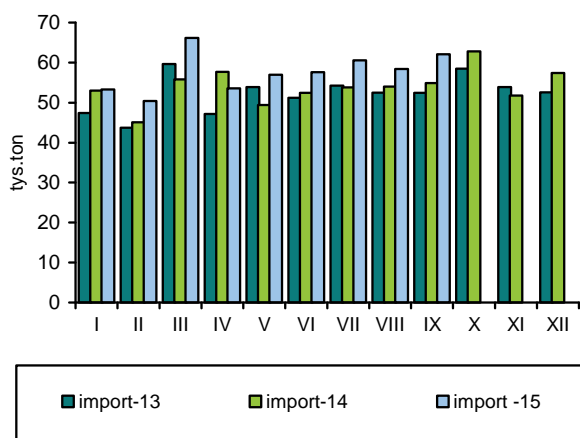
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w październiku 2015 r. ok. 201 tys. ton mięsa drobiowego. Jest to poziom rekordowo wysoki, o 16,9% wyższy niż przed miesiącem i o 12,3% wyższy niż przed rokiem. Produkcja przemysłowa mięsa drobiowego w dużych zakładach zwiększyła się w okresie dziesięciu miesięcy br. o ok. 134 tys. ton, tj. o 8,3% w porównaniu z takim samym okresem przed rokiem.

W okresie dziewięciu miesięcy 2015 r. sprzedano za granicę o 14,6%, tj. o 75 tys. ton więcej mięsa drobiowego niż w roku poprzednim, co stanowiło ok. 34% przemysłowej produkcji drobiu wytwarzanej w średnich i dużych zakładach. Import mięsa drobiowego obniżył się w tym czasie o 4,6%, tj. o ok. 1,3 tys. ton. W październiku br. sprzedaż zagraniczna zwiększyła się o 3,7% w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku i aż o 14% w porównaniu do września. Import był natomiast o 5,6% mniejszy. Eksport był więc nadal głównym czynnikiem sprawczym rozwoju produkcji. Przy czym postępuje korzystna dla eksporterów dywersyfikacja rynków zbytu.

Pełnoporcjowe mieszanki pasz przemysłowych dla kurcząt podrożały w październiku 2015 r. w relacji miesiąca do miesiąca, tylko o 0,3%, natomiast dla indyków o ok. 6%. W porównaniu do października 2014 r., pasze dla kurcząt były droższe o 1,2%, natomiast dla indyków staniały o 0,2%. Relacja cen żywiec/pasza w okresie od stycznia do października br. wyniosła średnio na rynku kurcząt 2,73 wobec 2,74 przed rokiem, a na rynku indyków 4,41 wobec 4,13. Opłacalność produkcji kurcząt rzeźnych nieznacznie się pogorszyła, a indyków poprawiła. Wskaźnik rentowności chowu był więc w tym okresie relatywnie wysoki, szczególnie w produkcji indyków rzeźnych.

W listopadzie br. średnia cena skupu kurcząt obniżyła się do 3,32 zł/kg, tj. o 4,3% w relacji do poprzedniego miesiąca i w porównaniu z poziomem notowanym dwanaście miesięcy wcześniej. Za indyki rzeźne płacono

w skupie 5,97 zł/kg, tj. o 0,2% mniej niż przed miesiącem i o 2,1% mniej niż przed rokiem. Średnie ceny zbytu uzyskiwane przez ubojnie przemysłowe za tuszki kurcząt obniżyły się o 0,9%, a za tuszki indyków o 4,9% w relacji do listopada poprzedniego roku.

We wrześniu br. cena detaliczna kurczęcia patroszonego wyniosła, podobnie jak przed rokiem, 7,39 zł/kg i o 1,5% przewyższała poziom z sierpnia.

Korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim jeszcze się poprawiły.

W październiku br. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o 49,4% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Przed rokiem były wyższe o 47,6%. Przeciętna cena sprzedaży kurcząt w UE-28 wzrosła w tym czasie o 1,2%, podczas gdy cena polska obniżyła się o 0,1%. Spadek cen sprzedaży drobiu notowano w Niemczech, na Węgrzech, w Czechach i w Holandii, przy czym w Czechach ceny drobiu obniżyły się aż o 18,2%, a we Francji i w Hiszpanii ceny wzrosły.

W pierwszym kwartale 2015 r. konsumpcja mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych była o 3,4% większa niż przed rokiem, natomiast wędlin drobiowych zmalała o 10%. Przyczyniły się do tego zmiany cen detalicznych produktów drobiarskich. W drugim kwartale bezpośrednia konsumpcja mięsa drobiowego była taka sama jak w roku poprzednim, ale o ok. 2% mniejsza niż w pierwszych trzech miesiącach br. Konsumpcja wędlin drobiowych obniżyła się o 5,5% zarówno w relacji do poprzedniego roku, jak i do poprzedniego kwartału.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
I	111,0	133,0	146,0	162,0	174,0
II	101,0	122,0	131,0	142,0	159,0
III	110,0	136,0	148,0	157,0	174,0
IV	116,0	126,0	157,0	169,0	171,0
V	116,0	137,0	151,0	163,0	182,0
VI	118,0	137,0	144,0	145,0	173,0
VII	112,0	132,0	157,0	169,0	174,0
VIII	114,0	139,0	151,0	154,0	165,0
IX	116,0	134,0	150,0	171,0	172,0
X	128,0	156,0	175,0	179,0	201,0
XI	127,0	142,0	162,0	163,0	
XII	127,0	133,0	155,0	156,0	
RAZEM	1396,0	1627,0	1827,0	1930,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2014	2015	2014	2015
I	3608	2613	54126	62818
II	2666	2863	51192	61702
III	3056	3052	56110	69564
IV	2788	2878	58158	67539
V	3378	2971	61662	66695
VI	2969	3132	55591	68739
VII	3087	3103	59640	66935
VIII	3102	2952	52602	57797
IX	3406	3218	63526	65908
X	3739		73800	
XI	2910		65489	
XII	2684		57037	
RAZEM	37393		708933	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
I	1357	1304	3,49	3,39	6,41	6,55	7,20	6,90
II	1351	1321	3,72	3,45	6,48	6,51	7,31	6,91
III	1373	1322	3,70	3,56	6,73	6,67	7,47	6,95
IV	1379	1311	3,64	3,40	6,77	6,57	7,32	6,96
V	1370	1299	3,69	3,53	6,72	6,53	7,31	6,75
VI	1377	1279	3,89	3,62	6,79	6,77	7,63	7,10
VII	1365	1272	3,93	3,73	6,72	6,66	7,66	7,12
VIII	1335	1289	3,91	3,69	6,85	6,57	7,75	7,28
IX	1314	1291	3,72	3,57	6,39	7,01	7,39	7,39
X	1279	1295	3,57	3,47	6,76	6,73	7,15	
XI	1280		3,47	3,32	6,60	6,66	6,91	
XII	1276		3,49		6,67		6,93	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
I	1630	1433	1377	5,57	5,78	6,02	8,39	8,84	8,85
II	1621	1434	1395	5,72	5,71	6,02	8,77	8,51	8,74
III	1630	1451	1393	5,69	5,68	5,97	9,42	8,60	9,68
IV	1622	1442	1361	5,71	5,72	5,99	8,46	9,57	8,75
V	1588	1443	1342	5,71	5,86	5,97	8,49	8,70	8,86
VI	1565	1448	1337	5,99	6,01	5,99	9,20	8,83	8,94
VII	1569	1451	1343	6,17	5,94	5,99	8,75	8,78	8,86
VIII	1549	1410	1339	6,22	6,00	5,96	8,68	8,89	8,97
IX	1497	1416	1325	6,24	6,04	5,94	9,17	8,83	8,96
X	1437	1336	1333	6,38	6,03	5,98	9,18	8,80	8,96
XI	1423	1319		6,13	6,10	5,97	9,20	9,26	8,81
XII	1410	1329		6,09	6,06		9,47	9,56	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

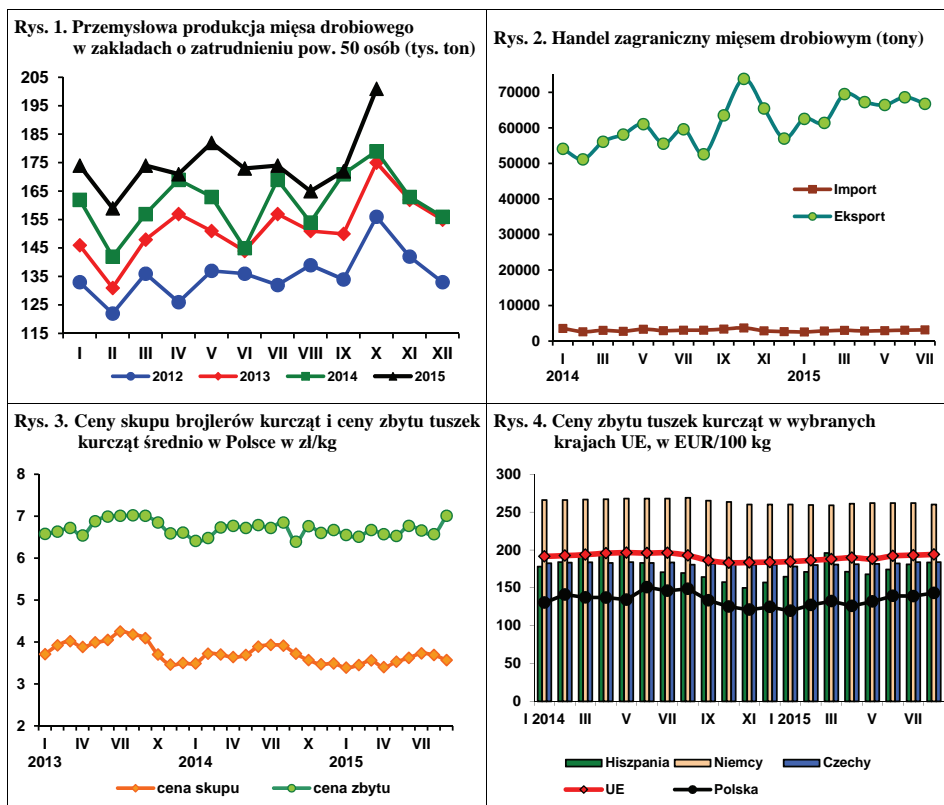
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2013 I	134,71	256,00	197,30	166,20	230,00	197,50	198,12	194,75
II	139,52	256,00	197,50	166,80	230,00	200,00	189,95	192,14
III	147,95	256,68	196,40	164,41	230,00	200,00	179,57	193,23
IV	140,82	258,77	194,80	165,09	230,00	202,60	178,55	194,22
V	150,27	259,00	194,97	168,14	230,81	201,81	177,12	197,31
VI	148,12	262,27	196,24	168,30	235,00	204,40	183,08	200,10
VII	152,47	264,00	194,04	168,91	235,00	203,00	187,40	200,38
VIII	151,56	264,87	194,40	166,97	235,00	203,00	195,55	200,86
IX	144,27	265,97	194,63	168,49	235,00	203,00	186,78	197,62
X	128,01	266,00	195,25	169,45	233,26	201,48	182,01	191,62
XI	121,20	266,00	187,02	166,61	225,00	197,60	172,82	187,84
XII	130,40	266,00	182,96	166,12	225,00	198,71	169,58	189,83
2014 I	130,39	266,00	182,49	168,23	225,00	200,84	178,00	191,63
II	141,02	266,00	183,21	163,63	225,00	205,64	183,85	193,19
III	137,24	266,71	183,76	162,18	227,87	208,80	192,08	193,80
IV	137,13	267,00	182,97	163,23	230,00	209,00	194,20	195,73
V	137,00	267,87	183,79	163,30	221,97	210,29	194,11	194,81
VI	150,81	268,00	183,10	163,95	220,00	211,00	182,96	195,94
VII	146,05	268,00	183,44	161,95	220,00	211,00	170,59	196,20
VIII	148,64	268,90	180,54	159,77	220,00	208,74	169,64	192,79
IX	133,21	265,17	181,87	159,19	219,43	206,00	164,36	187,60
X	125,12	263,39	181,39	161,23	215,00	201,96	157,49	184,70
XI	121,10	260,20	180,50	164,10	215,00	197,50	149,90	183,90
XII	124,70	260,00	180,50	158,60	212,70	196,00	157,10	183,30
2015 I	121,10	260,00	178,20	155,60	210,00	196,00	165,00	185,50
II	127,60	259,30	180,20	157,10	214,80	196,00	171,10	186,10
III	132,40	259,00	180,70	157,30	217,70	196,00	171,00	188,00
IV	125,10	261,20	181,21	157,86	220,00	196,00	171,24	187,90
V	131,90	262,00	181,70	154,80	222,00	196,00	167,90	188,10
VI	138,67	262,00	182,30	153,30	225,00	196,00	174,30	192,12
VII	138,98	262,00	183,95	153,92	225,00	201,00	180,93	192,50
VIII	142,74	260,13	183,86	151,94	225,00	201,00	183,58	191,81
IX	132,94	260,00	183,52	151,98	225,00	201,00	175,70	189,31
X	125,02	260,00	148,44	152,47	225,00	198,90	162,16	186,84

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
I	1,53	1,49	1,54	0,20	0,20	0,18
II	1,44	1,51	1,51	0,19	0,18	0,17
III	1,45	1,47		0,19	0,19	
IV	1,60	1,63		0,18	0,19	

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W listopadzie 2015 r. przeciętna cena jaj wszystkich klas wagowych sprzedawanych przez zakłady pakujące wyniosła 35,60 zł/100 sztuk i była wyższa niż przed miesiącem o 0,2% i o 6% niż przed rokiem. W relacji rok do roku jaja największe, klasy XL potaniały o 0,7%, a średnie, klasy M o 6%. Ceny jaj małych, klasy S wzrosły o 19%, a dużych, klasy L o 5,6%. W porównaniu z październikiem br. ceny jaj klasy L wzrosły o 3%, a klasy M o 3,3%. Jaja klasy XL potaniały w tym czasie o 0,5%, a klasy S o 5,4%. Średnia cena jaj wszystkich klas wagowych z jedenastu miesięcy br. była o 10,7% wyższa niż w analogicznym okresie 2014 r.

Cena skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przetwórstwa wyniosła w listopadzie br. 4159 zł/tonę, tj. była o 3,3% wyższa niż w listopadzie poprzedniego roku i o 13% wyższa niż przed miesiącem. Był to najwyższy poziom ceny jaj przerobowych notowany w 2015 r.

Przeciętna opłacalność produkcji jaj konsumpcyjnych w okresie styczeń–październik 2015 r. poprawiła się w porównaniu z rokiem poprzednim. Średnie ceny jaj uzyskiwane przez producentów wzrosły bowiem o 3,6%, a ceny mieszanek pasz przemysłowych dla kur niosek

zmały o 4,5%. Na zakup 1kg paszy trzeba było sprzedać o 7,5% mniej jaj niż w 2014 r.

Ceny detaliczne jaj konsumpcyjnych od dłuższego czasu ustabilizowały się na poziomie zbliżonym do 0,50 zł/sztukę. Jest to w znacznym stopniu następstwem mniejszego spożycia bezpośredniego jaj w gospodarstwach domowych. We wrześniu 2015 r. średnia cena jaj spożywczych w handlu detalicznym wzrosła do 0,51 zł/sztuka, tj. o 2% w porównaniu z poprzednim miesiącem i była taka sama jak przed rokiem. Przeciętna miesięczna cena detaliczna jaj w okresie od stycznia do września br. była o ok. 2% niższa niż rok wcześniej, ale nadal o prawie 15% przewyższała poziom z 2011 r.

Średnie miesięczne ceny sprzedaży jaj klasy L i M w Unii Europejskiej w październiku 2015 r. były o 4,3% niższe od polskich cen wyrażonych w euro. Dwanaście miesięcy wcześniej ceny unijne były niższe tylko o 1,1% od cen polskich. Relacje cenowe pogorszyły się więc na niekorzyść towaru polskiego. Przeciętnie w Unii Europejskiej za 100 kg jaj konsumpcyjnych trzeba było zapłacić o 5,70 euro mniej niż w Polsce, podczas gdy przed rokiem tylko o 1,47 euro mniej. W Pol-

sce, ceny jaj wyrażone w euro wzrosły w tym czasie o 3%, podczas gdy średnie ceny unijne wzrosły o 0,3%. W Niemczech jaja podrożały, w relacji rok do roku o 4,1%, we Francji o 10,3%, natomiast w Holandii zmalały o 12%, a w Czechach o 19%. Na tle obserwowanych państw członkowskich, a także w porównaniu ze średnim poziomem w całej UE, polskie jaja są relatywnie drogie.

W pierwszych dziewięciu miesiącach br. sprzedano za granicę o 7,1% więcej jaj w skorupkach i o 6% więcej przetworów z jaj niż przed rokiem. Import jaj spożywczych zmniejszył się w tym czasie o ok. 29%, natomiast przetworów z jaj był o 10,7% większy.

Bardzo wysokie ceny detaliczne jaj w latach 2012 i 2013 znalazły odzwierciedlenie w spadku ich konsumpcji bezpośredniej. Przeciętne

miesięczne spożycie jaj na jednego mieszkańca w gospodarstwach domowych obniżyło się w 2014 r. o 1,1% w porównaniu do 2013 r. i o ok. 4% w porównaniu z rokiem 2011. W pierwszym kwartale 2015 r. konsumpcja jaj w gospodarstwach domowych zwiększyła się o 3,9%. Była też o 1,6% większa niż w 2011 r., tj. przed zakłóceniami na rynku jaj wywołanymi obligatoryjną wymianą klatek tradycyjnych na ulepszone. Było to następstwem spadku cen jaj w handlu detalicznym. W drugim kwartale br. konsumpcja bezpośrednia obniżyła się o 2% w relacji do pierwszego kwartału i o 7,1% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
I	2339	1893	23037	15499	522	416	1739	1496
II	1491	1176	21046	16314	333	422	1444	995
III	1759	1806	20211	18977	367	473	1485	1174
IV	1437	1232	15385	18863	337	431	1646	1694
V	2045	1369	17121	20468	337	387	1840	1992
VI	1619	1343	16214	19472	377	454	1516	2412
VII	1771	933	15525	21870	417	397	1368	1783
VIII	2350	1480	14122	19354	377	425	1407	1697
IX	3065	1449	15747	18856	479	520	1672	1721
X	1912		17744		589		1831	
XI	1791		16188		414		1650	
XII	2176		15019		682		1336	
RAZEM	23755		207359		5231		18934	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

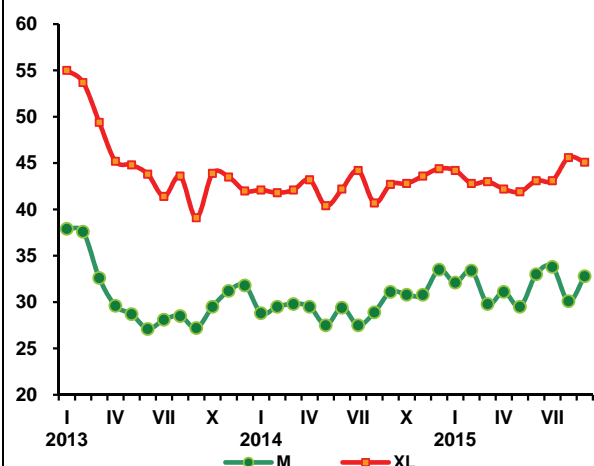
Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
I	42,10	44,20	30,80	36,20	28,80	32,10	21,30	28,90
II	41,80	42,80	32,90	35,80	29,50	33,40	20,80	27,20
III	42,10	43,00	29,90	33,60	29,80	29,80	21,00	27,00
IV	43,20	42,20	32,70	34,10	29,50	31,10	23,00	28,10
V	40,40	41,90	30,80	33,20	27,50	29,50	21,00	24,00
VI	42,20	43,10	32,10	37,50	29,40	33,00	19,50	24,90
VII	44,20	43,10	33,40	38,30	27,50	33,80	22,20	29,40
VIII	40,70	45,60	32,70	35,60	28,90	30,10	24,90	28,00
IX	42,70	45,10	34,40	39,70	31,10	32,80	28,60	29,10
X	42,80	43,50	35,00	36,80	30,80	31,60	24,20	30,20
XI	43,60	43,28	35,90	37,90	30,80	32,65	24,00	28,56
XII	44,40		36,50		33,50		28,40	

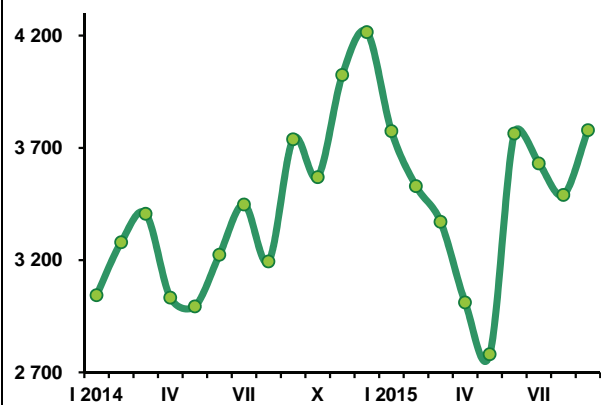
^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL –/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2013 I	157,59	133,13	152,21	131,06	120,71	152,91
II	152,26	131,18	159,16	114,30	114,67	147,03
III	145,90	123,40	149,87	100,31	98,71	137,22
IV	128,06	107,11	113,92	92,49	82,43	123,86
V	123,59	92,35	93,69	86,69	82,16	117,30
VI	115,11	94,70	96,25	87,22	86,53	116,55
VII	116,98	91,42	90,81	88,47	87,65	117,44
VIII	113,78	90,04	91,71	89,65	85,10	117,02
IX	117,93	92,72	103,42	104,45	94,10	124,49
X	123,96	103,24	107,53	104,90	102,90	129,26
XI	126,95	100,81	112,26	113,48	105,27	133,14
XII	128,99	103,06	116,82	112,17	102,55	133,59
2014 I	119,32	103,61	112,75	103,78	91,68	127,30
II	123,06	102,44	121,69	98,75	96,71	128,29
III	119,16	108,00	123,78	102,57	102,00	129,25
IV	121,37	107,93	119,22	95,45	93,47	125,22
V	119,43	99,66	104,84	94,54	90,16	120,76
VI	121,40	94,09	107,55	101,45	100,47	123,48
VII	124,02	93,99	104,57	107,72	100,24	125,44
VIII	124,10	94,69	96,62	102,06	89,97	122,29
IX	128,93	100,17	106,98	110,02	100,67	127,13
X	130,42	111,33	107,80	104,88	138,84	128,95
XI	132,73	115,76	112,40	116,94	141,94	133,80
XII	136,39	120,82	125,23	129,56	150,18	139,32
2015 I	133,31	115,82	119,06	119,34	107,90	132,75
II	137,02	114,19	123,86	111,98	109,00	131,08
III	134,41	112,82	135,98	112,85	108,94	132,43
IV	133,80	102,30	112,89	104,40	97,67	124,08
V	133,60	102,30	112,90	104,40	97,67	124,32
VI	129,91	94,29	100,83	96,43	95,87	116,64
VII	142,16	104,90	122,89	128,29	123,39	134,02
VIII	136,15	107,01	118,93	123,71	115,90	132,20
IX	142,02	107,79	118,91	128,27	118,83	133,80
X	134,32	90,18	112,24	115,66	113,39	128,62

Źródło: Dane MRiRW.

W 2015 r. ceny skupu żywca baraniego były wyższe niż w 2014 r., z wyjątkiem stycznia i kwietnia. W I kwartale przeciętna cena skupu owiec wyniosła 7,25 zł/kg wagi żywej i była o 24% wyższa niż rok wcześniej. W II kwartale osiągnęła ona 7,13 zł/kg, a w III - 7,19 zł/kg. Ceny te były wyższe od cen sprzed roku odpowiednio o 2% i 11%. W październiku cena skupu owiec wyniosła 7,05 zł/kg i była o 26% wyższa od ceny z października 2014 r. Z danych Komisji Europejskiej wynika, że w listopadzie przeciętna cena polskich owiec ciężkich może wynieść ok. 360 EUR/100 kg wagi poubojowej. Przy kursie wynoszącym 4,25 oznaczałoby to cenę ok. 15,30 zł/kg wagi poubojowej, czyli ok. 7,20 zł/kg wagi żywej. Biorąc pod uwagę odpowiednie proporcje między przeciętną ceną skupu, a ceną skupu owiec ciężkich można sądzić, że w listopadzie cena skupu owiec będzie zawierała się w przedziale 7,05-7,15 zł/kg. Jej wzrost w stosunku do ceny z listopada 2014 r. byłby więc podobny jak w przypadku ceny październikowej.

W nadchodzących miesiącach ceny polskich owiec ciężkich będą jak zwykle pozostawały pod wpływem cen unijnych oraz kursu złotego względem euro. Rosnące w III kwartale z miesiąca na miesiąc stopy wzrostu cen owiec ciężkich i jagniąt w Unii Europejskiej pozwalały mieć nadzieję, że IV kwartale ceny te będą nadal rosły. Obiecujący był też początek IV kwartału. W październiku przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła w UE-28 477,03 EUR/100 kg wagi poubojowej, a jagniąt 641,71 EUR/100 kg. Ceny te były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 0,7% i 2,2%, ale w obu przypadkach stopa wzrostu cen była znacznie mniejsza niż w poprzednim

miesiącu. W listopadzie przeciętna cena owiec ciężkich może wynieść ok. 480 EUR/100 kg, a jagniąt ok. 636 EUR/100 kg. W stosunku do cen sprzed roku, cena jagniąt byłaby mniej więcej taka sama, a owiec ciężkich niższa o 3%. Nie jest to dobry sygnał dla hodowców, gdyż może zwiastować spadek cen w grudniu. Jest to bardzo prawdopodobne ze względu na wzrost ubojów w Wielkiej Brytanii. DEFRA przewiduje bowiem, że w IV kwartale 2015 r. uboje owiec w Wielkiej Brytanii mogą być o 8,4% większe niż przed rokiem. Gdyby tak było, to cena skupu owiec w Polsce byłaby też niższa niż w grudniu 2014 r. W stosunku do grudnia ub. roku ich spadek mógłby wynieść od 5% do 10%, a cena ok. 8 zł/kg w.ż.

W najnowszej ocenie z 22 października 2015 r., Komisja Europejska przewiduje, że w 2016 r. produkcja baraniny nieco się zwiększy. Wzrośnie też prawdopodobnie import baraniny. Tym niemniej konsumpcja baraniny nie wzrośnie ze względu na przyrost liczby ludności. Ta sytuacja wskazuje, że w 2016 r. ceny będą oscylować wokół poziomów z 2015 r., a poziom cen średniorocznych w obu latach może być podobny.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	Zmiana w % 2014/2013
I półrocze	767	928	726	78
II półrocze	761	876	804	92
Rok	1 528	1 804	1 530	85

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencji mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2014	91,4	76,5	72,0	211,0	93,6	115,1	110,3	69,3	73,7	113,2	126,5	93,3	1246
2015	46,2	88,7	204,5	116,5	131,4	159,1	80,3	115,1	103,0	x	x	x	1240 ^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	50,5	115,9	284,0	55,2	140,4	138,2	72,8	166,1	139,8	x	x	x	99,5
Import 2014	85,4	50,2	48,5	58,2	85,0	113,3	116,8	62,4	82,2	96,3	64,5	74,5	937
2015	98,0	58,7	115,2	116,6	100,6	94,2	232,5	76,6	127,9	x	x	x	1050 ^{b)}
miesiąc roku poprzedniego = 100	114,8	116,9	237,5	200,3	118,3	83,1	199,1	122,8	155,6	x	x	x	112,1

Źródło: Dane CAAC.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2013/2014	6,65	8,23	6,40	6,50	4,62	8,16	6,35	6,36	6,02	6,62	6,77	5,59
2014/2015	5,67	8,79	6,36	6,80	8,59	6,67	7,21	7,51	7,31	7,27	6,98	7,05
miesiąc roku poprzedniego = 100	85,3	106,8	99,4	104,6	185,9	81,7	113,5	118,1	121,4	109,8	103,1	126,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
IX 2014	7,8	16,6	1,86	3,96
X	7,8	16,6	1,86	3,96
XI	7,7	16,3	1,82	3,86
XII	8,8	18,7	2,09	4,43
I 2015	8,4	17,9	1,97	4,18
II	8,5	18,0	2,02	4,30
III	8,8	18,8	2,14	4,55
IV	8,7	18,4	2,15	4,57
V	8,6	18,2	2,10	4,46
VI	8,5	18,4	2,04	4,34
VII	8,4	18,2	2,00	4,26
VIII	7,8	16,6	1,87	3,97
IX	7,9	16,8	1,87	3,98
X	7,6	16,2	1,79	3,82

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2013/2014	51,60	51,50	53,04	52,83	52,11	52,08	52,89	52,73	51,57	52,40	53,46	52,90
2014/2015	53,43	53,35	52,41	52,32	51,72	51,82	52,61	52,71	53,41	52,97	53,17	52,40
miesiąc roku poprzedniego = 100	103,5	103,6	98,8	99,0	99,3	99,5	99,5	100,0	103,6	101,1	99,5	99,1

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-28												
2013/14	586,8	552,3	537,3	534,7	588,6	581,1	582,5	580,9	589,2	603,0	627,8	635,5
2014/15	660,9	656,7	632,8	619,4	617,1	576,7	567,9	590,3	611,4	636,2	641,7	635,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,6	118,9	117,8	115,8	104,8	99,2	97,5	101,6	103,8	105,5	102,2	100,0
Włochy												
2013/2014	698,4	572,5	546,6	544,9	657,2	597,8	600,5	616,6	634,2	682,9	682,4	663,9
2014/2015	693,9	596,3	545,9	627,5	621,6	570,9	581,9	601,4	610,0	640,9	659,2	694,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,4	104,2	99,9	115,2	94,6	95,5	96,9	97,5	96,2	93,8	96,7	104,6

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-28												
2013/2014	485,9	488,0	490,3	516,0	560,0	578,0	571,9	508,7	476,9	471,9	471,3	495,1
2014/2015	517,5	531,5	541,9	572,4	572,1	542,2	517,9	480,4	476,6	485,8	477,0	480,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,5	108,9	110,5	110,9	102,2	93,8	90,6	94,4	99,9	102,9	101,2	97,1
Wielka Brytania												
2013/2014	471,9	480,6	499,9	543,8	582,9	607,8	617,9	514,1	467,2	450,1	448,5	484,9
2014/2015	524,5	544,4	564,8	608,4	592,2	556,3	546,2	478,4	466,6	472,4	455,4	479,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	111,1	113,3	113,0	111,9	101,6	91,5	88,4	93,1	99,9	105,0	101,5	98,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2013/2014 NZD/szt. 15 kg	69,35	64,92	65,91	64,95	68,12	58,86	76,22	78,35	78,23	76,94	81,87	82,34
2014/2015 NZD/szt. 15 kg	72,12	63,95	69,00	60,37	59,67	53,12	69,49	75,4	70,2	68,08	67,30	69,92
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,0	98,5	104,7	92,9	87,6	90,2	91,2	96,2	89,7	88,5	82,2	84,9

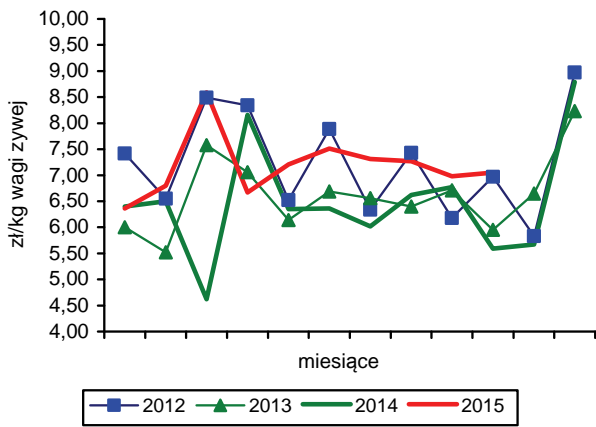
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków AGRIfax weekly NZ.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

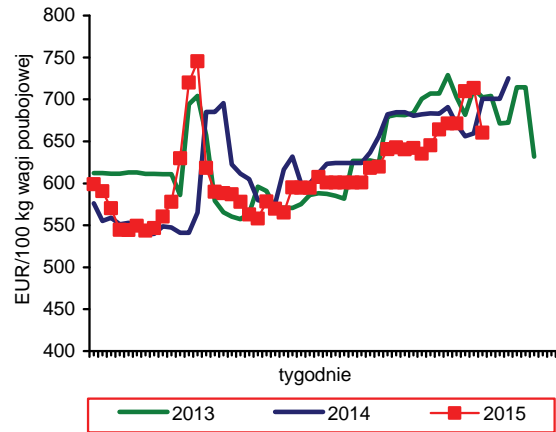
Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2013/2014 AUD/100 kg cwe	423	423	504	556	572	570	585	551	479	495	438	463
2014/2015 AUD/100 kg cwe	521	550	547	519	541	575	586	586	584	549	495	511
miesiąc roku poprzedniego = 100	123,2	130,0	108,5	93,3	94,6	100,9	100,2	106,4	121,9	110,9	113,0	110,4

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

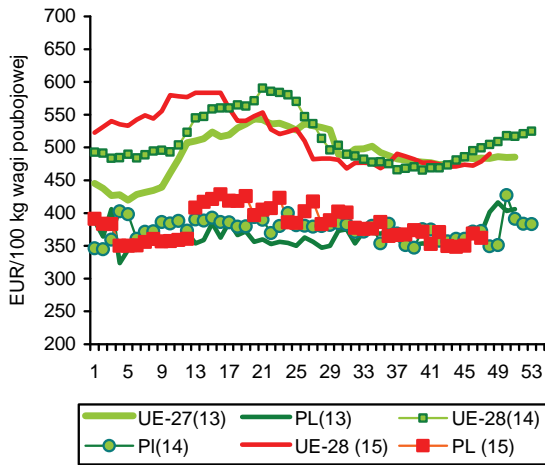
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

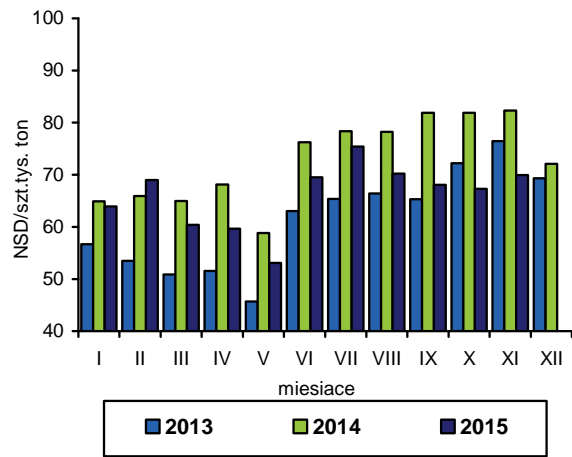
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

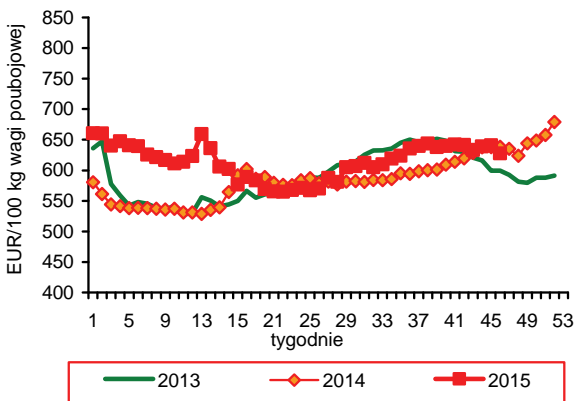
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Polsce

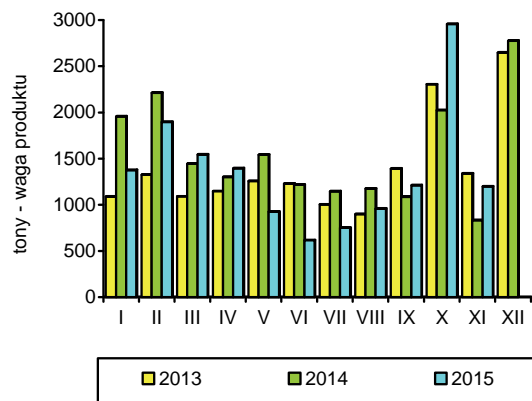
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie styczeń–październik 2015 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 117,7 tys. ton i były o 12,8% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost połowów dotyczył wszystkich ważniejszych gatunków ryb, z wyjątkiem storni (spadek o 26,9% do 8,5 tys. ton). Najbardziej wzrosły wyładunki śledzi (o 36,2% do 32,3 tys. ton) i dorszy (o 22,1% do 10,9 tys. ton). Wykorzystanie kwot połowowych na koniec października br. wyniosło dla szprotów 93,7%, dorszy 70,2% i śledzi 74,1%. Zgodnie z przyjętym przez Radę Europejską porozumieniem wielkość limitów połowowych ryb eksploatowanych przez flotę polską na 2016 r. uległa nieznacznemu zmniejszeniu (o 3%) w stosunku do kwot z 2015 r. Najbardziej zredukowane zostały kwoty połowowe dorszy (o 20% do 12,4 tys. ton) i szprotów (o 5% do 59,4 tys. ton). Większy będzie natomiast limit dla śledzi (o 9% do 47,6 tys. ton).

W okresie trzech kwartałów 2015 r. produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła 275,0 tys. ton i była o 4,1% większa niż rok wcześniej. Największy wzrost odnotowano w produkcji świeżych lub chłodzonych filetów z ryb morskich (2,6-krotnie do 14,3 tys. ton), głównie pod wpływem zwiększonych połowów krajowych dorszy oraz przetwórstwa świeżych łososi na filety. Ten segment rynku rozwija się obecnie najszybciej wraz z rosnącą ofertą rybną sklepów dyskontowych. Na znaczeniu zyskuje także produkcja ryb wędzonych z 7,2% przyrostem produkcji (do 55,3 tys. ton), z czego 70% stanowiły wędzone łososie. Więcej niż przed rokiem wyprodukowano także przetworów i konserw z ryb i owoców morza (o 5,9% do 150,6 tys. ton), z dominującą rolą przetworzonych śledzi (wzrost o 4,7% do 69,7 tys. ton). Wyraźnie ograniczono natomiast produkcję morskich ryb mrożonych (o 22,9% do 22,2 tys. ton), prawdopodobnie pod wpływem mniejszych dostaw szprotów konsumpcyjnych (więcej z nich zostało przeznaczonych do produkcji pasz) i bardziej równomiernego ich rozłożenia w poszczególnych miesiącach roku. W konsekwencji szproty mogły być bezpośrednio przetwarzane na ryby wędzone bądź konserwy, a nie mrożone i wykorzystywane w późniejszych okresach kiedy ich podaż była mała. Nieznacznie zmalała produkcja filetów z ryb morskich (o 2,1% do 18,9 tys. ton).

W okresie styczeń–wrzesień 2015 r. eksport ryb, owoców morza oraz ich przetworów wyniósł 311,7 tys. ton (w wadze produktu) o wartości 4,68 mld zł i był odpowiednio o 14,1 i 3,5% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost wywozu wystąpił głównie w asortymencie ryb świeżych i chłodzonych (o 70% do 24,7 tys. ton), pod wpływem zwiększonych

wyładunków burtowych realizowanych przez rybaków bałtyckich. W ten sposób sprzedawane były głównie szproty po relatywnie niskiej cenie (średnio po 1,48 zł/kg), co wpłynęło także na dużo niższą w porównaniu z wolumenem, dynamikę wzrostu wartości eksportu ogółem. Większy był także wolumen eksportu ryb mrożonych (o 15,2% do 58,9 tys. ton), z dominacją ostroboków i szprotów. Grupy te mają jednak niewielkie znaczenie dla wartości wywozu, gdzie stanowią niespełna 6% (27% w wolumenie). Wzrost eksportu podstawowych grup produktów rybnych – filetów i mięsa z ryb, ryb wędzonych oraz przetworów i konserw z ryb był względnie wyrównany i wyniósł średnio ok. 5%. W strukturze gatunkowej tych grup przeważają dorsze, łososie i śledzie, których wywóz zwiększył się w granicach 5–8%. W przypadku śledzi i łososi odnotowano spadki cen transakcyjnych, natomiast wyraźnie wyższe były ceny sprzedaży dorszy. Import sektora rybnego utrzymał się w okresie styczeń–wrzesień 2015 r. na poziomie roku poprzedniego i wyniósł 362,9 tys. ton, przy 2,3% wzroście jego wartości (do 4,72 mld zł). Zwiększył się przywóz ryb świeżych (o 8,2% do 124,2 tys. ton) oraz przetworów i konserw (o 1,6% do 33,6 tys. ton), przy ok. 5% ograniczeniu importu ryb mrożonych oraz filetów i mięsa z ryb (do odpowiednio 63,0 i 115,0 tys. ton). Spośród głównych gatunków ryb zwiększono import łososi (o 1,6% do 107,4 tys. ton), makreli (o 11,5% do 28,1 tys. ton) oraz tuńczyków (o 21,5% do 8,3 tys. ton). Mniejsze było natomiast zapotrzebowanie na dorsze (o 5,1% do 37,1 tys. ton), mintaje (o 1,6% do 26,8 tys. ton) i śledzie (o 3,5% do 52,8 tys. ton). Niższe ceny transakcyjne niż przed rokiem płacono tylko za łososie, makrele.

Ceny detaliczne ryb i owoców morza wzrosły w październiku 2015 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim o 0,2%, jednak w ujęciu średniorocznym (styczeń–październik) były nadal o 0,5% niższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W październiku najbardziej wzrosły ceny ryb świeżych i chłodzonych (o 0,6%) oraz ryb mrożonych (o 0,3%), natomiast aż o 3,8% potaniały świeże i chłodzone owoce morza. W skali roku największy wzrost cen nastąpił w asortymencie ryb mrożonych (o 4,7%), przy zmianach pozostałych grup produktów na poziomie od -1,5 do +1,6%.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łoś bałtycki
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2013 I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2014 IX	663	3 907	918	548	646	6 682	1 979	5
X	1 688	4 875	1 341	820	387	9 111	2 810	61
XI	2 996	3 216	1 641	565	193	8 611	3 938	176
XII	2 232	1 188	1 362	505	120	5 407	1 509	1 292
2015 ^{a,b} I	3 656	1 394	1 579	1 090	101	7 820	1 453	235
II	7 958	2 420	1 204	2 183	83	13 848	3 440	490
III	15 588	5 026	1 370	1 875	183	24 042	4 877	452
IV	14 716	2 512	1 422	249	634	19 533	5 788	404
V	9 535	2 501	1 493	272	1 244	15 045	4 387	229
VI	2 186	3 246	1 181	499	1 325	8 437	553	2
VII	386	1 277	179	454	1 269	3 565	1 358	1
VIII	437	2 050	215	546	1 592	4 840	571	1
IX	1 330	4 619	908	762	694	8 313	2 579	37
X	2 947	7 276	1 304	526	188	12 241	1 860	52
Wskaźnik zmian (%)								
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>	174,6	149,3	97,2	64,1	48,6	1134,4	66,2	85,2
<u>I-X 2015</u> <u>I-X 2014</u>	110,1	136,2	122,1	73,1	108,2	112,8	105,5	116,0

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 03.12.2015 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2011 I-XII	8 384	36 228	82 449	182 415	97 385	12 191	11 110	309 476
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2014 IX	333	5 121	6 882	18 038	8 420	997	960	30 374
X	910	7 199	8 281	19 313	9 721	1 039	1 092	35 703
XI	1 648	6 885	9 762	19 968	10 508	971	884	38 230
XII	974	4 821	12 459	18 196	10 350	956	664	36 450
2015 I	1 658	8 641	5 984	17 640	8 555	1 060	835	33 923
II	1 427	8 501	7 175	18 567	9 093	1 288	903	35 670
III	2 365	10 810	9 089	20 884	10 017	1 523	1 184	43 148
IV	1 906	4 527	6 259	16 473	7 221	1 286	862	29 165
V	1 739	3 398	6 457	15 024	6 611	1 204	881	26 618
VI	1 772	3 238	6 088	15 315	6 681	877	1 024	26 413
VII	1 182	2 317	6 491	14 119	6 661	1 026	875	24 109
VIII	1 008	3 040	6 312	14 483	6 533	808	732	24 843
IX	1 251	3 832	7 909	18 103	8 324	1 180	1 297	31 095
Wskaźnik zmian (%)								
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	375,7	74,8	114,9	100,4	98,9	118,4	135,1	102,4
<u>I-IX 2015</u> <u>I-IX 2014</u>	261,1	84,0	104,8	105,9	104,7	113,5	110,7	104,1

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2013 I-XII	407,4	115,7	65,8	52,9	89,4	504,9	188,2	96,0	42,6	139,8
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2014 IX	27,8	10,3	5,5	4,1	3,0	48,2	16,8	8,7	4,6	14,9
X	34,0	10,5	7,5	5,2	5,3	56,6	21,7	11,4	4,4	15,4
XI	36,2	11,1	6,5	5,4	6,4	57,3	22,8	8,9	4,9	16,0
XII	37,4	10,8	4,6	6,9	8,9	55,1	21,6	9,6	4,7	14,9
2015 ^b I	38,5	10,2	6,4	4,1	12,4	42,6	15,8	9,2	3,7	10,3
II	35,7	10,5	5,8	4,1	8,0	43,1	14,4	9,0	4,3	12,0
III	45,8	11,7	7,1	5,8	9,5	51,7	16,0	8,1	5,1	19,4
IV	39,1	9,7	5,8	4,4	5,9	39,1	11,6	6,7	3,6	14,5
V	36,5	9,3	6,1	4,0	6,1	37,7	10,1	7,0	2,7	15,2
VI	33,9	9,9	6,0	3,7	7,1	36,2	10,7	5,4	3,0	14,2
VII	27,3	9,6	5,5	4,0	3,4	31,2	9,8	4,3	3,0	11,4
VIII	24,7	9,3	4,6	3,6	3,0	34,7	11,4	5,4	3,7	11,2
IX	30,2	9,8	6,2	4,4	3,3	46,6	15,2	8,0	4,6	16,0
Wskaźnik zmian (%)										
IX 2015 IX 2014	108,6	94,7	112,8	107,3	110,0	96,6	90,5	91,9	99,5	107,6
I-IX 2015 I-IX 2014	114,1	103,9	106,3	105,9	114,8	99,9	95,0	95,2	101,7	108,2

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne,

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b	Norwegia	Tajlandia
						Chiny	Wietnam	Argentyna		
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2013 I-XII	6,29	6,31	5,37	5,71	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	14,36
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,68	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,37
2014 IX	5,02	5,59	4,45	5,59	5,14	6,92	6,46	11,51	18,79	12,48
X	4,98	6,50	4,18	5,36	4,46	6,89	5,88	11,82	18,90	12,53
XI	6,50	6,37	4,16	4,55	4,63	5,91	5,93	12,18	20,49	11,35
XII	6,90	6,20	4,20	4,38	4,33	6,26	6,38	12,01	22,18	12,72
2015 ^a I	6,12	6,37	4,67	3,80	4,29	8,41	6,49	13,14	21,60	12,24
II	6,65	6,47	4,55	4,99	4,82	8,03	6,73	13,99	20,63	13,55
III	6,58	6,19	4,32	4,69	5,12	7,91	6,48	14,02	20,39	12,27
IV	6,24	6,21	4,18	4,88	5,09	8,90	8,13	14,33	19,10	12,55
V	5,52	5,32	4,37	4,48	4,98	9,20	8,60	14,91	18,82	12,74
VI	5,94	6,00	4,08	4,67	5,07	8,75	7,47	13,56	19,33	12,34
VII	5,45	6,12	4,18	4,78	5,36	8,80	9,04	13,49	19,24	11,72
VIII	6,42	5,79	4,13	4,82	5,33	8,34	7,16	13,91	22,93	10,79
IX	5,94	5,76	4,65	4,98	4,67	8,04	6,56	13,89	18,82	11,47
Wskaźnik zmian (%)										
IX 2015 IX 2014	118,4	103,0	104,4	89,1	90,9	116,1	101,5	120,7	100,2	91,9
I-IX 2015 I-IX 2014	112,5	113,7	74,4	77,5	88,1	121,8	122,1	122,9	93,6	95,9

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2013 I-XII	11,07	19,89	20,61	18,20	49,90	45,44	50,36	3,21	1,17
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	2,54	1,43
2014 IX	9,13	18,83	15,79	20,60	54,31	51,98	57,98	2,34	1,34
X	9,10	20,09	18,15	18,81	54,85	51,55	55,15	2,57	1,57
XI	8,92	20,84	19,22	19,17	56,66	53,95	56,06	2,64	1,11
XII	9,22	22,84	18,75	20,62	56,68	53,44	53,28	2,62	1,06
2015 ^a I	8,81	24,03	21,38	21,46	53,78	51,49	53,08	3,05	1,79
II	8,33	27,03	20,14	22,86	52,03	51,06	50,92	2,75	1,78
III	8,64	25,80	19,11	22,73	51,94	50,52	51,68	-	1,38
IV	8,89	24,44	19,26	20,93	49,98	48,86	54,18	2,74	1,38
V	8,86	25,41	18,96	21,56	50,47	47,10	54,61	2,58	1,58
VI	9,74	23,61	19,12	21,05	51,67	52,13	60,07	2,74	1,45
VII	8,93	25,52	22,91	22,30	50,86	51,27	60,65	2,63	1,45
VIII	9,28	26,98	23,39	24,47	50,73	54,16	63,02	2,71	1,53
IX	b.d.	25,32	20,66	23,73	51,04	51,30	55,08	2,73	1,75
Wskaźnik zmian (%)									
<u>IX 2015</u> <u>IX 2014</u>	x	134,5	130,8	115,2	94,0	98,7	95,0	116,7	130,6
<u>I-IX 2015</u> <u>I-IX 2014</u>	94,9	125,0	106,8	132,0	94,7	102,0	104,8	108,4	100,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odglowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	-	7,56	75%	9,18	75%
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2014 IX	10,97	-	12,73	57%	14,16	65%	10,21	-	9,64	75%	10,26	68%
X	10,83	-	12,98	58%	14,16	65%	10,31	-	9,62	76%	10,22	67%
XI	9,29	-	12,78	58%	14,16	65%	10,44	-	9,81	78%	10,39	69%
XII	9,30	-	13,08	59%	14,16	65%	10,53	-	9,65	77%	10,83	72%
2015 I	10,03	-	13,66	61%	14,10	64%	10,67	-	9,80	78%	10,43	69%
II	10,63	-	13,69	61%	14,88	68%	11,05	-	9,95	80%	10,47	70%
III	10,67	-	13,77	61%	14,56	66%	11,13	-	9,86	80%	10,37	70%
IV	10,88	-	14,03	62%	14,94	67%	11,63	-	10,04	81%	10,46	70%
V	10,84	-	13,61	61%	14,76	66%	11,51	-	10,08	82%	10,40	70%
VI	11,04	-	13,75	62%	14,70	65%	11,59	-	10,06	82%	10,42	69%
VII	11,09	-	13,72	62%	15,27	68%	12,16	-	10,10	82%	10,55	70%
VIII	11,09	-	13,66	62%	14,75	65%	12,06	-	9,94	81%	10,44	69%
IX	11,06	-	13,15	59%	14,91	65%	12,06	-	10,04	82%	10,42	69%
X	11,09	-	13,27	59%	14,82	64%	12,14	-	9,97	81%	10,50	70%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>X 2015</u> <u>X 2014</u>	102,4	x	102,2	x	104,7	x	117,7	x	103,6	x	102,7	x
<u>I-X 2015</u> <u>I-X 2014</u>	101,8	x	106,5	x	102,7	x	115,3	x	102,6	x	99,8	x

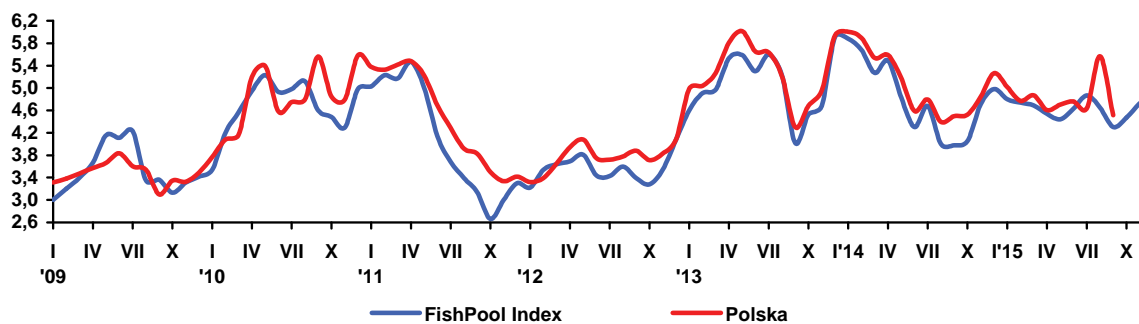
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

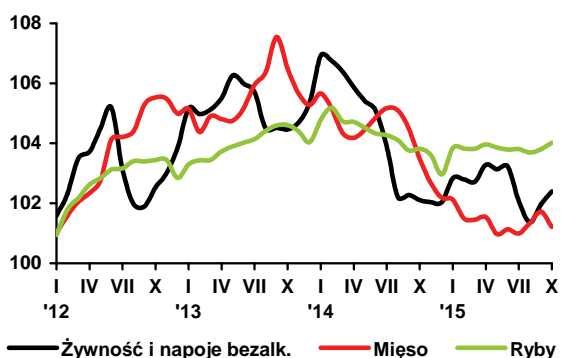
Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2012I-XII	21,42	13,67	26,76	75,30	32,10	17,62	20,10	25,06	29,82	16,02	15,15
2013I-XII	21,83	13,20	26,65	75,66	31,94	16,54	20,95	27,50	33,41	16,05	14,60
2014I-XII	21,76	12,58	26,97	77,54	31,88	16,72	20,77	27,87	34,06	15,24	14,11
2014 IX	21,74	12,42	27,40	76,90	31,57	16,62	20,77	27,94	33,88	15,16	-
X	21,76	12,49	27,57	76,60	31,71	16,66	20,90	27,75	33,94	15,16	14,43
XI	21,75	12,57	27,79	76,40	31,80	16,48	20,57	27,94	33,88	15,08	14,54
XII	21,76	12,54	28,17	76,60	31,79	16,24	20,27	27,81	33,82	14,99	12,87
2015 I	21,96	b.d.	28,76	78,00	31,91	16,22	20,60	27,87	33,71	15,02	13,55
II	21,79	b.d.	29,38	77,20	32,15	16,07	20,72	27,94	33,82	15,02	13,99
III	22,08	b.d.	29,98	76,30	32,26	15,84	20,45	28,00	33,88	14,89	14,26
IV	22,26	b.d.	30,26	76,90	32,35	15,99	20,27	28,06	33,82	14,94	14,24
V	22,41	b.d.	30,47	76,10	32,36	15,97	20,15	28,00	33,82	14,91	-
VI	22,63	b.d.	30,69	75,50	32,42	15,85	20,25	28,00	33,65	15,03	-
VII	22,60	b.d.	30,80	75,90	32,45	15,81	20,20	27,75	33,41	15,04	-
VIII	22,80	b.d.	30,67	75,40	32,46	15,82	20,07	27,87	33,29	15,04	-
IX	22,81	b.d.	31,12	75,40	32,33	15,82	19,70	28,06	33,23	15,07	-
X	23,04	b.d.	31,14	76,10	32,72	15,81	19,72	27,81	33,23	15,07	14,94
Wskaźnik zmian (%)											
X 2015 X 2014	105,9	x	112,9	99,3	103,2	94,9	94,4	100,2	97,9	99,4	103,5
I-X 2015 I-X 2014	103,1	x	113,3	98,1	101,4	94,8	96,9	100,2	98,5	98,2	99,4

Źródło: Dane GUS.

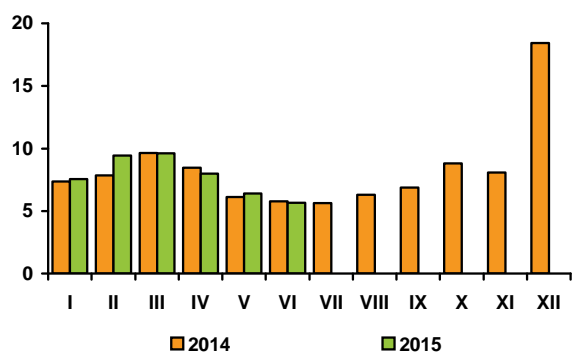
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

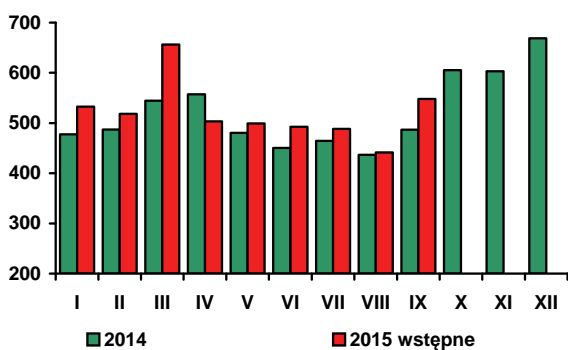
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2011=100)

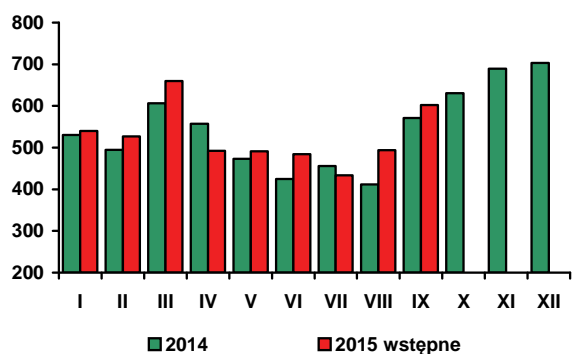
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1 – FishPool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

W październiku 2015 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,4%, wobec wzrostu o 0,6% we wrześniu. Żywność podrożała o 0,4%, a napoje bezalkoholowe o 0,3%, przy wzroście łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,1%. Podrożały głównie: warzywa (o 5,7%), cukier (o 1,6%) i czekolada (o 1,0%). W grupie warzyw najbardziej, bo o 10,4% wzrosły ceny warzyw świeżych, w tym pomidorów o 34,0%, ogórków o 25,0%, sałaty o 7,0% i kalafiorowatych o 4,2%. Spadły natomiast ceny marchwi (o 2,5%), buraków (o 1,8%), kapusty (o 1,5%) i nieznacznie ziemniaków (o 0,5%). Zwiększyły się ceny mięsa wieprzowego i ryżu (po 0,5%), tłuszczów wieprzowych (o 0,3%) oraz masła i ryb (po 0,2%). Obniżyły się ceny mięsa drobiowego (o 3,2%), margaryny (o 0,6%) mleka spożywczego pitnego (o 0,5%) olejów roślinnych i owoców (po 0,3%). Spośród owoców potaniały jabłka (o 6,2%) i owoce cytrusowe (o 5,7%), a podrożały banany (o 4,7%). Spadły także ceny dżemów, marmolad i miodu (o 0,2%) oraz jaj, mięsa wołowego i wędlin (po 0,1%). Ceny pieczywa i mąki utrzymały się na niezmiennym poziomie.

W październiku 2015 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były przeciętnie o 0,4% wyższe niż w październiku 2014 r., przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,7%. Po raz pierwszy od maja 2014 r. przewyższyły one poziom sprzed roku. Zdecydowała o tym znacząca zwyżka cen warzyw (o 14,1%), cukru (o 11,6%) i owoców (o 10,0%). W grupie warzyw wyższe niż rok wcześniej były ceny wszystkich warzyw świeżych z wyjątkiem ogórków. W październiku br. za marchew konsumenci płacili o 67,1% więcej, za kapustę o 60,0%, za ziemniaki o 38,7%, a za cebulę, kalafiorowate i buraki o 25,0%-34,2% więcej niż w analogicznym okresie 2014 roku. Wzrost cen jabłek sięgał 40,8%, a owoców cytrusowych 6,6%, przy spadku cen bananów o 8,6%. Droższe niż przed rokiem były także: ryby mrożone (o 5,4%), czekolada (o 2,9%), mleko w proszku (o 1,1%) i wyroby cukiernicze (o 0,5%). Potaniały natomiast: tłuszcze jadalne (o 7,0%, w tym masło o 11,8%, a margaryny o 4,8%), artykuły mleczarskie (o 3,5%, w tym sery dojrzewające i topione o 6,7%), artykuły mięsne (o 2,2%, w tym mięso wieprzowe o 4,2%, mięso drobiowe o 1,7%, a wędliny o 1,6%). Obniżyły się także ceny jaj (o 1,6%), dżemów, marmolad i miodu (o 0,7%) oraz pieczywa i produktów zbożowych (o 0,3%).

W okresie styczeń – październik 2015 r. średni poziom cen żywności i napojów bezalkoholowych był o 2,0% niższy, w tym żywności o 2,1% niższy niż w okresie styczeń – październik 2014 r., przy spadku cen towarów i usług konsumpcyjnych o 2,0%. Bardziej niż żywność, bo o 9,2% potaniały towary i usługi związane z transportem, w tym paliwa do prywatnych środków transportu o 13,8% oraz odzież i obuwie (o 4,8%). Nieznacznie obniżyły się ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego (o 0,3%) oraz „innych towarów i usług” (o 0,2%). Ceny pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych wykazywały tendencję wzrostową. Najbardziej wzrósł przeciętny poziom cen towarów i usług związanych z łącznością (o 2,1%) i zdrowiem (o 1,7%), a najmniej – towarów i usług związanych z mieszkaniem (o 0,5%, w tym nośników energii o 0,2%). Wzrost cen napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą, edukacją oraz usług w zakresie restauracji i hoteli zawierał się w granicach od 1,0% do 1,3%.

Utrzymująca się deflacja, pozytywne tendencje na rynku pracy i poprawa sytuacji dochodowej ludności sprzyjały wzrostowi konsumpcji. W październiku 2015 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) było o 1,1% wyższe niż przed rokiem, liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy zmniejszyła się w skali roku o 15,0%, a stopa rejestrowanego bezrobocia wyniosła 9,6% i była o 1,7 pkt. proc. niższa niż w październiku 2014 r. W październiku br. siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto

w sektorze przedsiębiorstw była o 4,2% wyższa, a przeciętnej miesięcznej emerytury i renty w systemie pracowniczych o 3,3% wyższa niż przed rokiem.

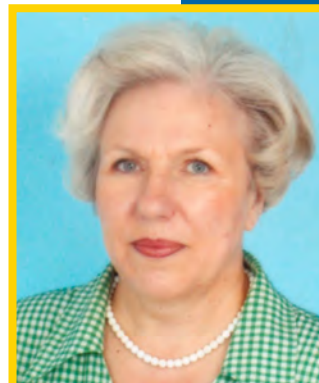
Z danych GUS wynika, że w październiku br. umocniło się tempo sprzedaży detalicznej. W porównaniu z wrześniem br. sprzedaż detaliczna ogółem w cenach stałych wzrosła o 4,7%, wobec wzrostu o 4,0% w analogicznym okresie przed rokiem. Dynamika sprzedaży detalicznej żywności była wyższa niż sprzedaży ogółem. Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób była w październiku br. o 6,2% wyższa niż przed miesiącem i o 4,1% wyższa niż w październiku 2014 r., przy wzroście całkowitej sprzedaży o 3,6% (w cenach stałych). W okresie styczeń – październik br. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 5,3%, podczas gdy sprzedaż ogółem wzrosła o 3,4%.

Znaczący wzrost sprzedaży detalicznej świadczy o utrzymujących się pozytywnych tendencjach w rozwoju konsumpcji prywatnej, będącej głównym motorem wzrostu PKB. Z danych GUS wynika, że w III kwartale br. wzrost PKB wyniósł 3,5%, wobec 3,3% w II kwartale br. Spożycie ogółem w III kwartale 2015 r. było wyższe niż przed rokiem o 2,9%, przy czym wzrost spożycia w sektorze gospodarstw domowych wyniósł 3,1%, a spożycia publicznego – 2,7%. Szacuje się, że dodatni wpływ spożycia ogółem na wzrost PKB wyniósł 2,3 pkt. proc., w tym wpływ spożycia w sektorze gospodarstw domowych 1,8 pkt. proc. Złożył się na to również pozytywny wpływ spożycia żywności.

Według metodologii Eurostat-u, w październiku 2015 r. w UE-28 łączne ceny towarów i usług konsumpcyjnych były takie same, a w strefie euro - o 0,1% wyższe niż przed rokiem. W 12 krajach unijnych inflacja wzrosła, w trzech była stabilna, a w pozostałych spadła, w tym w Polsce o 0,6%. Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w UE-28 wzrosły przeciętnie o 0,7%, a w strefie euro – o 1,4%. Najwyższy ich wzrost odnotowano w Belgii (o 3,1%), Szwecji i na Malcie (po 3,0%) oraz w Grecji (o 2,8%), a najniższy – na Litwie i w Polsce (po 0,2%). Najbardziej spadły ceny żywności w Rumunii (o 6,1%), Irlandii (o 1,4%) i Finlandii (o 1,3%), a tylko w Estonii nie wykazywały zmian.

Według FAO, w październiku 2015 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności wzrosły o 3,9%. Podrożały wszystkie podstawowe grupy produktów spożywczych, z wyjątkiem mięsa. Najbardziej wzrosły ceny artykułów mleczarskich (o 9,3%) i cukru (o 17,2%). Ceny olejów roślinnych podniosły się o 6,2%, a zbóż o 1,7%. W niewielkim stopniu, bo o 0,3% obniżyły się ceny mięsa. Październik był drugim kolejnym miesiącem, w którym odnotowano zwyżkę światowych cen żywności, po utrzymującym się od kwietnia 2014 r. spadkowym ich trendzie spowodowanym presją globalnej podaży artykułów żywnościowych. O wzroście cen zbóż w październiku br. zdecydowała zwyżka cen pszenicy i kukurydzy. Do wzrostu cen pszenicy przyczyniły się obawy dotyczące wpływu suszy na uprawy ozime w niektórych krajach oraz pogorszenie prognoz zbiorów w Australii. Głównym czynnikiem stymulującym wzrost cen kukurydzy była mniejsza sprzedaż przez amerykańskich producentów.

W październiku br. przeciętny poziom światowych cen żywności był o 16,0% niższy niż w analogicznym miesiącu ubiegłego roku. Tańsze były wszystkie grupy artykułów żywnościowych. Notowania mięsa były o 20,0% niższe, a cukru o 17,0% niższe niż przed rokiem. Ceny artykułów mleczarskich obniżyły się o 15,6%, olejów roślinnych o 12,9%, a zbóż o 11,7%.

Krystyna
Świetlik

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w październiku 2015 r.

Wyszczególnienie	X 2015			I - X 2015
	IX 2015=100	X 2014=100	XII 2014 = 100	I - X 2014 = 100
O G Ó Ł E M	100,1	99,3	99,7	99,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,4	100,4	100,4	98,0
w tym żywność	100,4	100,5	100,4	97,9
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	100,9	101,0	101,3
Odzież i obuwie	103,3	95,5	96,7	95,2
Mieszkanie	100,0	100,2	100,2	100,5
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,0	100,4	100,3	100,7
w tym nośniki energii	100,0	99,4	99,4	100,2
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,0	99,6	99,8	99,7
Zdrowie	100,0	102,6	102,8	101,7
Transport	98,7	89,6	93,7	90,8
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	97,8	83,6	90,7	86,2
Łączność	99,7	100,3	100,9	102,1
Rekreacja i kultura	99,7	100,0	99,7	101,0
Edukacja	100,3	101,0	100,9	101,1
Restauracje i hotele	99,9	101,2	101,1	101,3
Inne towary i usługi	100,0	100,2	100,1	99,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w październiku 2015 r.

Wyszczególnienie	X 2015			I-X 2015
	IX 2015 = 100	X 2014=100	XII 2014=100	I-X 2014=100
Żywność (bez napojów bezalkoholowych)	100,4	100,5	100,4	97,9
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	99,7	100,0	99,6
Pieczywo	100,1	99,7	99,7	99,8
Ryż	100,5	98,7	99,6	97,6
Makarony	100,4	100,4	100,5	99,2
Mięso i przetwory	99,5	97,8	99,0	96,9
Mięso wieprzowe	100,5	95,8	97,8	93,7
Mięso wołowe	99,9	99,1	99,0	98,8
Drób	96,8	98,3	100,8	95,6
Przetwory mięsne i wędliny	99,9	98,5	99,2	98,6
Ryby i owoce morza	100,2	100,2	101,0	99,4
Mleko, sery i jaja	99,8	96,7	97,1	97,1
Artykuły mleczarskie	99,7	96,5	97,0	97,0
Mleko	99,5	96,5	96,9	96,3
Sery twarogowe	99,4	97,1	97,8	98,1
Sery dojrzewające i topione	99,9	93,3	94,2	93,9
Jaja	99,9	98,4	98,0	98,0
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,8	93,0	95,2	93,5
Masło	100,2	88,2	90,4	89,8
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	100,3	92,3	94,6	91,1
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,4	95,2	98,6	96,3
Oleje roślinne	99,7	98,1	99,0	96,5
Owoce	99,7	110,0	111,5	100,4
Jabłka	93,8	140,8	144,0	100,6
Owoce cytrusowe	94,3	106,6	141,5	102,4
Banany	104,7	91,4	96,1	99,6
Warzywa	105,7	114,1	104,0	97,7
Ziemniaki	99,5	138,7	142,8	78,0
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,8	102,8	103,8	98,2
Cukier	101,6	111,6	117,8	86,8
Napoje bezalkoholowe	100,3	99,3	99,8	99,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	100,8
	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9	100,2	100,7
	2014	101,5	99,8	99,7	99,5	99,6	99,7	98,9	98,4	100,1	99,8	99,9	100,0
	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3	100,6	100,4		
Pieczywo i produkty zbożowe	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0
	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0
	2014	100,2	99,9	99,9	99,9	100,2	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1	99,9	99,8
	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0		
Mięso	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	99,5
	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0	99,2	99,6
	2014	100,4	99,5	99,2	99,8	100,3	100,4	100,3	99,9	99,4	99,0	99,2	99,5
	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3	100,4	99,5		
Ryby i owoce morza	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	99,4
	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0	99,8	99,7
	2014	100,7	100,4	99,6	100,0	99,8	99,8	99,9	99,8	99,7	100,1	99,8	99,4
	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9	100,1	100,2		
Mleko, sery, jaja	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	100,3
	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8	100,5	100,5
	2014	101,0	100,4	100,0	99,7	100,0	99,7	99,5	99,7	99,9	99,8	99,7	99,9
	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4	100,0	99,8		
Tłuszcze	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	100,3
	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4	100,1	99,5
	2014	100,6	100,1	99,5	98,8	100,6	99,1	100,0	99,3	99,5	99,7	99,1	98,5
	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4	99,6	99,8		
Owoce	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	101,0
	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0	99,5	100,3
	2014	107,3	101,0	103,1	100,7	102,0	97,1	96,0	94,2	99,9	97,8	97,6	100,2
	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8	98,4	99,7		
Warzywa	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	111,9
	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9	104,5	108,9
	2014	106,9	99,3	98,2	98,3	93,3	99,4	90,6	86,6	103,7	102,8	105,1	103,9
	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1	106,6	105,7		
Cukier i wyroby cukiernicze	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	99,5
	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6	99,8	98,7
	2014	100,2	99,0	99,3	97,8	100,0	99,4	99,5	99,4	99,9	99,9	99,5	99,5
	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1	100,5	100,8		
Cukier	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	99,3
	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8	98,0	96,7
	2014	98,0	96,2	96,5	92,2	97,9	96,3	96,8	96,5	97,6	98,5	96,8	97,8
	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5	104,2	101,6		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
	2014	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0	100,0	99,8	99,7
	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7	100,1		
III. Średnia płaca ^a	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8
	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
	2014	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2	102,1	100,6	109,4
	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9	101,3		

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7	103,9	103,9
	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9	101,7	101,5
	2014	101,6	101,6	101,2	100,3	99,2	99,1	98,3	97,9	100,0	97,8	97,5	96,8
	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3	99,8	100,4		
Pieczywo i produkty zbożowe	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	101,9
	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6	100,5	100,4
	2014	100,3	100,3	100,2	100,0	100,2	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,7
	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6	99,7	99,7		
Mięso	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	105,0
	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9	100,1	100,3
	2014	100,5	100,8	99,5	99,4	99,8	99,7	99,3	98,9	97,2	97,2	97,2	97,1
	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4	97,4	97,8		
Ryby i owoce morza	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	102,8
	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1	100,9	101,2
	2014	101,1	101,4	100,9	100,6	100,2	100,0	99,9	99,5	99,0	99,0	99,0	99,0
	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6	100,0	100,2		
Mleko, sery, jaja	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	104,9
	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8	102,0	102,2
	2014	102,8	103,2	103,6	103,6	103,9	103,9	103,3	102,8	101,6	100,5	99,7	99,1
	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7	96,7	96,7		
Tuszcze	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	100,0
	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1	103,8	103,0
	2014	102,8	103,1	103,1	102,0	102,1	100,6	100,2	98,6	97,4	96,6	95,7	94,8
	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7	92,8	93,0		
Owoce	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	105,0
	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2	100,8	99,7
	2014	99,7	100,1	105,6	103,4	99,2	92,2	90,6	89,8	95,8	98,7	96,8	96,5
	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7	108,4	110,0		
Warzywa	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	107,2
	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8	115,3	112,3
	2014	111,3	110,6	106,3	102,3	91,4	95,6	90,1	87,2	91,6	90,4	91,0	86,8
	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3	111,1	114,1		
Cukier i wyroby cukiernicze	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	102,0
	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5	96,2	95,4
	2014	95,5	95,1	94,8	92,7	92,9	92,6	92,7	92,8	92,9	93,2	92,9	93,5
	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3	101,8	102,8		
Cukier	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	99,9
	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1	84,6	82,4
	2014	80,9	78,7	76,7	71,1	70,1	68,4	68,8	68,3	67,4	67,2	66,4	67,2
	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3	108,2	111,6		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
	2014	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7	99,4	99,4	99,0
	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2	99,3		
III. Średnia płaca ^a	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4
	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
	2014	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4	103,8	102,7	103,7
	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1	103,3		

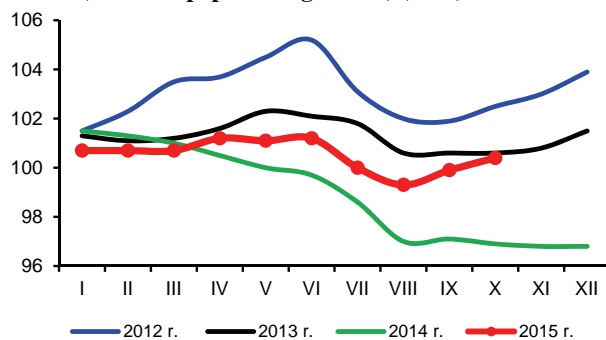
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

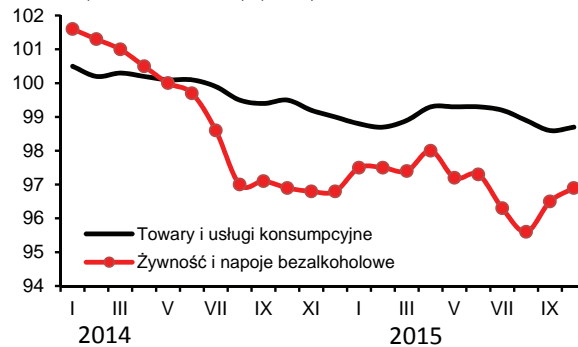
Wyszczególnienie a – 2014 r. b – 2015 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,03	4,03	4,02	4,00	3,95	3,91	3,86	3,86	3,82	3,85	3,82	3,81
	b	3,80	3,80	3,79	3,77	3,79	3,80	3,78	3,80	3,79	3,78		
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,22	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20
	b	2,21	2,21	2,20	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,19	2,20		
Makarony – 250 g	a	2,28	2,30	2,28	2,27	2,27	2,27	2,26	2,25	2,26	2,27	2,26	2,25
	b	2,25	2,24	2,24	2,24	2,24	2,23	2,24	2,24	2,23	2,23		
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,50	2,49	2,49	2,40	2,46	2,47	2,45	2,46	2,45	2,44	2,41	2,39
	b	2,45	2,45	2,41	2,42	2,44	2,43	2,38	2,43	2,43	2,43		
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,37	26,31	26,22	26,26	26,32	26,18	26,24	26,22	26,19	26,10	26,09	25,89
	b	25,94	25,87	25,90	25,94	25,90	25,80	25,93	25,96	26,01	26,02		
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	33,71	33,38	33,13	33,06	33,31	32,97	32,90	32,49	32,64	32,53	32,48	32,45
	b	32,58	32,45	32,28	32,51	32,47	32,32	32,22	32,10	32,03	31,84		
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	15,43	15,01	14,53	14,76	15,02	15,03	15,23	15,08	14,93	14,59	14,50	14,28
	b	14,34	13,98	14,02	14,07	13,96	13,81	13,84	13,89	14,00	14,09		
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,20	7,31	7,47	7,32	7,31	7,63	7,56	7,75	7,39	7,15	6,91	6,93
	b	6,90	6,91	6,95	6,96	6,75	7,10	7,12	7,28	7,39	7,00		
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	24,49	24,47	24,49	24,55	24,57	24,32	24,40	24,47	24,37	24,24	24,22	24,12
	b	24,34	24,18	24,22	24,34	24,46	24,42	24,27	24,22	24,24	24,09		
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	15,90	15,83	15,84	15,87	15,80	15,75	15,90	15,80	15,98	15,94	15,70	15,63
	b	15,58	15,50	15,50	15,32	15,40	15,41	15,46	15,39	15,50	15,44		
Filety mrożone z morskazuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	21,87	21,85	21,79	21,74	21,66	21,66	21,81	21,75	21,74	21,76	21,75	21,76
	b	21,96	21,79	22,08	22,26	22,41	22,63	22,60	22,80	22,81	23,04		
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,98	3,01	3,05	3,00	3,01	3,03	3,00	2,98	2,95	2,94	2,94	2,95
	b	2,95	2,94	2,93	2,92	2,91	2,88	2,88	2,82	2,85	2,83		
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,03	1,04	1,03	1,03	1,01	1,01	1,02	1,03	1,03	1,04	1,03	1,04
	b	1,04	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,04	1,05	1,04	1,05		
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,36	13,48	13,53	13,47	13,52	13,46	13,49	13,44	13,51	13,45	13,44	13,35
	b	13,39	13,30	13,32	13,33	13,23	13,32	13,26	13,18	13,25	13,10		
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	23,15	23,35	23,30	22,98	22,45	21,99	21,67	21,60	21,32	20,92	20,80	20,42
	b	20,29	19,86	19,93	19,76	19,33	19,03	18,95	18,43	18,41	18,33		
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	6,15	6,16	6,25	6,23	6,23	6,22	6,26	6,23	6,24	6,19	6,07	6,05
	b	5,89	5,88	5,90	5,89	5,87	5,88	5,84	5,85	5,82	5,80		
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,54	0,53	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,52
	b	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,50	0,50	0,50	0,51	0,51		
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,76	4,75	4,74	4,66	4,68	4,60	4,61	4,57	4,49	4,49	4,42	4,37
	b	4,35	4,32	4,28	4,26	4,21	4,15	4,07	4,03	3,96	3,97		
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	4,09	4,08	4,04	4,08	4,10	4,05	4,05	4,02	4,03	4,05	4,01	4,00
	b	3,93	4,01	3,90	3,98	3,99	3,95	3,94	3,91	3,95	3,87		
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,66	6,59	6,52	6,42	6,47	6,37	6,32	6,23	6,18	6,11	6,14	5,94
	b	6,07	6,06	6,02	5,96	5,85	5,91	5,86	5,76	5,86	5,83		
Ślonina – 1 kg	a	7,00	6,93	6,67	6,55	6,43	6,34	6,35	6,29	6,30	6,25	6,17	6,12
	b	6,07	5,97	5,92	5,87	5,78	5,65	5,69	5,58	5,55	5,60		
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,93	1,92	1,90	1,89	1,88	1,86	1,86	1,84	1,83	1,83	1,81	1,77
	b	1,78	1,74	1,74	1,73	1,73	1,71	1,72	1,71	1,71	1,71		
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,11	2,99	2,87	2,65	2,58	2,48	2,39	2,30	2,23	2,19	2,12	2,07
	b	2,04	2,06	2,10	2,12	2,13	2,10	2,19	2,29	2,39	2,43		
Jabłka – 1 kg	a	2,71	2,77	2,78	2,77	2,93	3,03	3,17	2,85	2,25	2,00	1,96	1,95
	b	1,99	1,98	2,03	2,36	3,00	3,38	3,56	3,37	2,99	2,81		

Źródło: Dane GUS

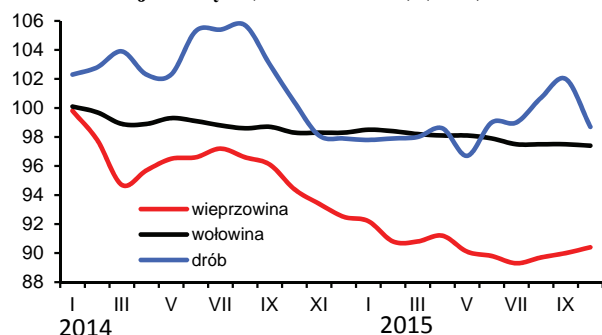
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

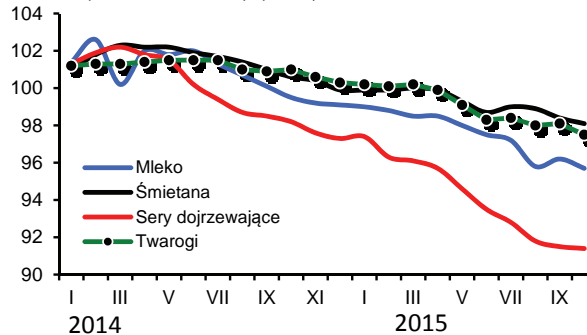
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2013 = 100) (w %)

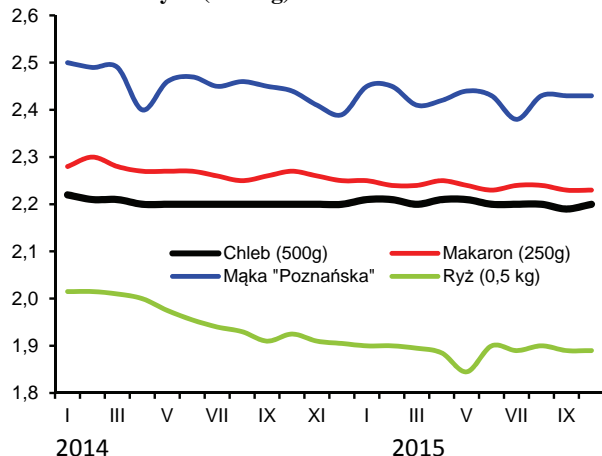
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2013 = 100) (w %)

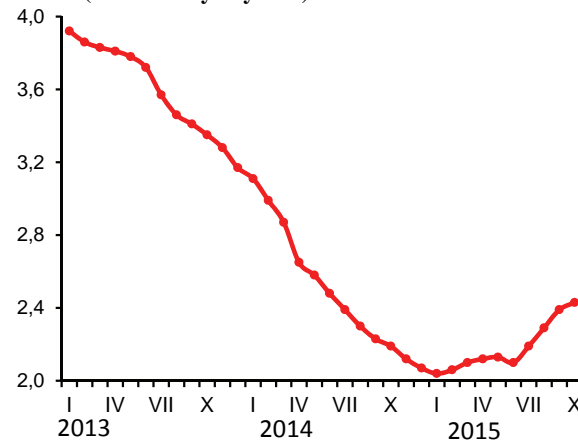
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2013 = 100) (w %)

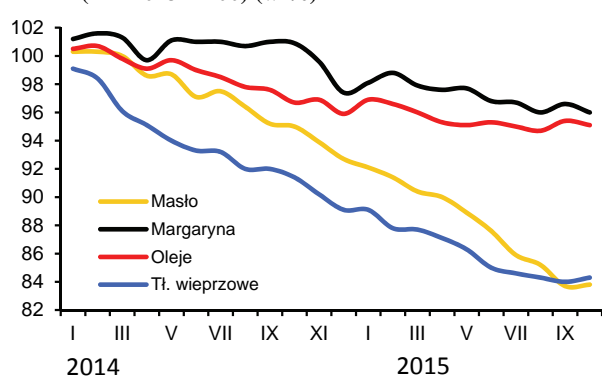
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

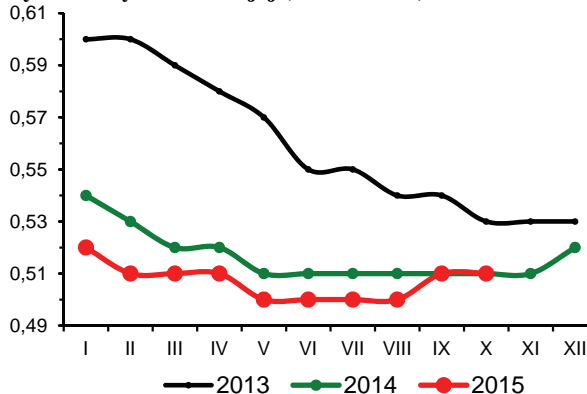
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2013 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W październiku 2015 r. popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa wciąż był niewielki, co skutkowało niewielkimi zmianami cen. W niewielkim stopniu potaniały bezpośrednie nośniki energii natomiast ceny pozostałych środków do produkcji rolniczej nie zmieniły się. Relacje cen większości środków produkcji do cen zbóż pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. Wyraźnie pogorszyły się natomiast relacje cen środków produkcji do cen żywa wieprzowego.

W październiku 2015 r. odnotowano dalszy spadek popytu na nawozy mineralne. Przeciętne ceny nie uległy zmianie, przy czym odnotowano niewielki spadek cen nawozów azotowych, przy jednoczesnym wzroście cen nawozów fosforowych. Ceny nawozów mineralnych w październiku 2015 r. były średnio o 1,1% wyższe niż rok temu o tej porze, przy czym najbardziej wzrosły ceny fosforanu amonu (o 7,4%). W nadchodzących miesiącach z powodu sezonowego spadku popytu oraz niskiego poziomu cen nawozów w handlu światowym, ceny na krajowym rynku powinny być jeszcze niższe.

Relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż nie zmieniły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Na zakup 1 kg NPK w październiku 2015 r. należało przeznaczyć równowartość blisko 5,8 kg pszenicy, tj. o 0,3 kg pszenicy mniej niż rok wcześniej. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,3 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (7,1 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej były wyraźnie gorsze niż miesiąc wcześniej. Na zakup 1 dt NPK należało przeznaczyć równowartość 87 kg żywa wieprzowego, tj. o 4 kg więcej niż miesiąc wcześniej i o 5 kg więcej niż przed rokiem o tej porze.

Ceny nawozów wapniowych w październiku 2015 r. zmalły o 0,2% w porównaniu do poprzedniego miesiąca. W ujęciu rocznym nawozy wapniowe potaniały o 10,3%.

W październiku 2015 r. obserwowano spadki cen nawozów mineralnych w handlu światowym¹ w stosunku do poprzedniego miesiąca. Fosforan amonu² potaniał o 3,9%, mocznik³ o 5,1%, a ceny soli potasowej⁴ i superfosfatu potrójnego⁵ praktycznie nie zmieniły się. W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów na światowym rynku zmniejszyły się o 9,3%, w tym mocznik potaniał o 20,6%, superfosfat potrójny o 7,3%, fosforan amonu o 5,3%, a sól potasowa zdrożała o 3,2%. W najbliższych miesiącach ceny nawozów w handlu światowym powinny nieznacznie zmaleć. Będzie temu sprzyjać ustabilizowana sytuacja popytowo-podażowa oraz relatywnie niskie ceny surowców do produkcji nawozów, głównie gazu ziemnego i węgla, które są wykorzystywane w procesie produkcji nawozów azotowych.

W październiku 2015 r. w porównaniu z wrześniem odnotowano niewielkie obniżki cen na rynku bezpośrednich nośników energii, pod wpływem relatywnie niskich cen ropy naftowej na światowych rynkach. Najbardziej potaniała benzyna (o 3,7%) oraz olej opałowy (o 1,4%). W ciągu 12 miesięcy ceny nośników energii obniżono średnio o 7,5%, co wynikało głównie z uwarunkowań na światowym rynku surowców energetycznych. Najbardziej w tym czasie potaniał

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

gaz propan-butan LPG (o 26,7%), olej opałowy (o 22,1%) oraz olej napędowy (o 16,7%). W najbliższych miesiącach ceny paliw ropopochodnych prawdopodobnie pozostaną relatywnie niskie, pod wpływem niskich cen ropy naftowej na światowych rynkach.

W październiku 2015 r. indeks zmian cen surowców energetycznych na światowych rynkach nie zmienił się. Wzrost cen ropy naftowej Brent (o 1,9%) został skompensowany spadkiem cen gazu ziemnego⁶ (o 7,6%). Odnotowany niewielki wzrost cen ropy naftowej wynikał przede wszystkim z obniżenia prognoz dotyczących wydobycia ropy w USA. Ropa naftowa Brent wciąż jest jednak o 45% tańsza niż w październiku 2014 r. Długookresowy trend spadkowy cen ropy naftowej wynika głównie z nadpodaży surowca na światowych rynkach.

Średnie ceny pestycydów, maszyn rolniczych oraz materiałów budowlanych w październiku 2015 r. utrzymały się na poziomie poprzedniego miesiąca. W ciągu 12 miesięcy ceny maszyn rolniczych wzrosły średnio o 4,4%, środków ochrony o 1,6%, a materiałów budowlanych zmalły o 2,1%.

1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.

2 Notowania fob US Gulf

3 Notowania fob Yuzhnyy

4 Notowania fob Vancouver

5 Notowania fob Tunis

6 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		X 2014	XII 2014	X 2015	X 2015 IX 2015	X 2015 XII 2014	X 2015 X 2014	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	120,88	121,00	122,12	99,0	100,9	101,0	6,60	1,00
Saletra amonowa 34%N	„	140,00	139,92	140,44	99,3	100,4	100,3	6,25	0,94
Mocznik 46%N	„	157,56	158,72	157,40	99,0	99,2	99,9	5,18	0,78
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	95,04	93,64	93,56	101,4	99,9	98,4	7,08	1,07
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	162,64	161,00	163,44	100,1	101,5	100,5	6,18	0,93
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	209,04	207,80	224,44	101,0	108,0	107,4	5,31	0,80
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	168,52	168,20	170,52	99,9	101,4	101,2	4,30	0,65
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	195,24	192,60	195,64	100,5	101,6	100,2	5,29	0,80
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	74,23	74,02	67,29	99,8	90,9	90,7	1,70	0,26

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		X 2014	XII 2014	X 2015	X 2015 IX 2015	X 2015 XII 2014	X 2015 X 2014	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	43,72	43,72	44,16	100,0	101,0	101,0	66,81	10,08
Dursban 480 EC	1 l	52,23	52,34	53,16	99,9	101,6	101,8	80,42	12,14
Decis Mega 50 EW	250 ml	35,07	35,00	35,76	99,7	102,2	102,0	54,10	8,16
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	36,91	36,88	39,72	100,2	107,7	107,6	60,09	9,07
Gwarant 500 SC	1 l	53,95	53,71	53,46	99,9	99,5	99,1	80,88	12,21
Miedzian 50 WP	1,5 kg	64,66	64,41	65,87	100,2	102,3	101,9	99,65	15,04
Roundup	1 l	34,89	34,74	35,48	100,1	102,1	101,7	53,68	8,10
Granstar Ultra SX 50 SG	40 g	42,26	42,17	42,18	99,6	100,0	99,8	63,81	9,63
Fusilade Forte	1 l	130,43	130,21	132,06	99,9	101,4	101,2	199,79	30,15
Chwastox Extra 300 SL	1 l	18,20	18,14	18,49	99,7	101,9	101,6	27,97	4,22
Środek gryzoniobójczy	1 kg	33,83	34,04	33,89	100,1	99,6	100,2	51,27	7,74

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		X 2014	XII 2014	X 2015	X 2015 IX 2015	X 2015 XII 2014	X 2015 X 2014	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	778,34	778,56	767,30	100,5	98,6	98,6	1160,82	175,18
Koks opałowy	t	1069,54	1065,79	1040,63	100,3	97,6	97,3	1574,33	237,59
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,29	4,82	4,47	96,3	92,7	84,5	6,76	1,02
Olej napędowy	1 l	5,22	4,81	4,35	99,3	90,4	83,3	6,58	0,99
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,66	3,31	2,85	98,6	86,1	77,9	4,31	0,65
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,58	2,52	1,89	102,7	75,0	73,3	2,86	0,43
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,71	33,63	32,13	100,1	95,5	95,3	48,61	7,34
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	17,36	17,39	17,86	100,0	102,7	102,9	27,02	4,08
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	15,59	15,39	15,87	100,3	103,1	101,8	24,01	3,62
Płyn do chłodnic „Petrygo”	1 l	12,48	12,5	12,56	100,5	100,5	100,6	19,00	2,87
Energia elektryczna	10 kWh	6,49	6,49	6,59	100,0	101,62	101,54	9,97	1,50

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		X 2014	XII 2014	X 2015	X 2015 IX 2015	X 2015 XII 2014	X 2015 X 2014	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	22,14	22,10	21,36	100,1	96,7	96,5	32,31	4,88
Wapno	1 t	570,44	568,94	576,21	100,3	101,3	101,0	871,72	131,55
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	159,44	158,69	156,42	100,1	98,6	98,1	236,64	35,71
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3453,02	3441,42	3338,73	99,6	97,0	96,7	5051,03	762,27
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,62	13,51	13,16	99,4	97,4	96,6	19,91	3,00
Dwuteownik gruby	1 t	3533,27	3512,16	3399,85	99,7	96,8	96,2	5143,49	776,22
Blacha dachowa	1 m ²	29,53	29,34	28,80	100,3	98,2	97,5	43,57	6,58
Tynk „Atlas”	25 kg	52,05	52,71	51,72	99,8	98,1	99,4	78,25	11,81
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,18	1,18	1,15	100,0	97,5	97,5	1,74	0,26
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	700,72	699,86	690,90	99,9	98,7	98,6	1045,23	157,74
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	723,10	722,33	732,39	100,0	101,4	101,3	1108,00	167,21
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	81,29	79,87	72,27	99,3	90,5	88,9	109,33	16,50
Okno drewniane szklone	1 szt.	1764,99	1773,70	1785,77	100,3	100,7	101,2	2701,62	407,71
Drzwi płytowe 2000x800 mmzew.	1 szt.	1638,62	1630,59	1648,02	100,2	101,1	100,6	2493,22	376,26

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

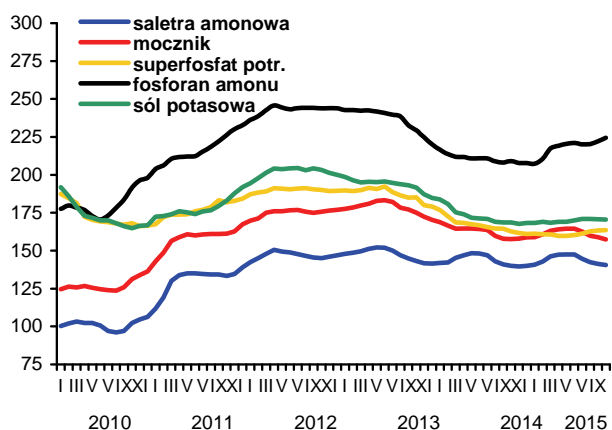
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	X 2014	XII 2014	X 2015	X 2015 IX 2015	X 2015 XII 2014	X 2015 X 2014	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC-5.80	507512,7	521225,9	556251,5	100,7	106,7	109,6	8415,30	1269,98
Kombajn do ziemniaków	80127,8	80285,3	83001,4	100,0	103,4	103,6	1255,69	189,50
Samochód dostawczy	101322,8	101943,9	100813,5	100,0	98,9	99,5	1525,17	230,17
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	48525,9	49031,7	50140,2	101,1	102,3	103,3	758,55	114,48
Siewnik zbożowy 27 redlic	22017,8	21899,2	22214,7	100,0	101,4	100,9	336,08	50,72
Ciągnik 90 kW	198132,1	202027,4	210512,9	100,5	104,2	106,2	3184,76	480,62
Przyczepa do ciągnika samowładowca	36271,4	36177,9	37774,2	100,0	104,4	104,1	571,47	86,24
Kopaczka elewatorowa	14951,7	15003,5	15513,2	100,0	103,4	103,8	571,47	86,24
Zestaw uprawowo-siewny	47094,7	47107,8	53129,7	100,6	112,8	112,8	234,69	35,42
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	7165,9	7100,1	7395,3	99,3	104,2	103,2	803,78	121,30
Gleboğrafzarka „Freza 1,6”	5914,0	5914,9	5944,9	100,0	100,5	100,5	111,88	16,88
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	47195,2	47044,5	49040,6	100,4	104,2	103,9	89,94	13,57
Opryskiwacz 400 l	4982,4	4974,6	5183,1	99,8	104,2	104,0	741,91	111,96
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	8156,2	8173,8	8580,2	100,2	105,0	105,2	78,41	11,83
Rozsiewacz nawozów	1925,3	1920,6	2034,8	100,0	105,9	105,7	129,81	19,59
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	14093,7	14119,9	14629,9	100,0	103,6	103,8	30,78	4,65
Plug 4-skbowy	11540,1	11876,9	12478,7	100,0	105,1	108,1	221,33	33,40
Kultywator 2,1-2,8 m	3748,8	3941,8	4235,7	99,9	107,5	113,0	188,78	28,49
Dojarka 2 konwie ^a	8135,1	8135,1	8093,8	100,0	99,5	99,5	64,08	37,81
Dojarka z rurociągami ^a	43540,8	43540,8	43217,3	100,0	99,3	99,3	122,45	72,25
Schładzarka do mleka 500 l ^a	18070,0	18070,0	18345,7	100,0	101,5	101,5	653,82	385,76

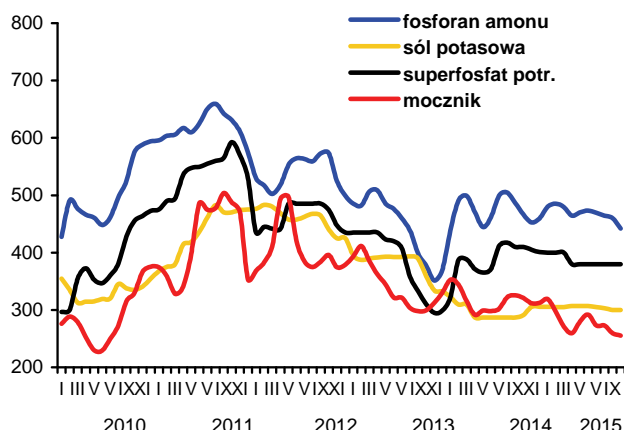
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

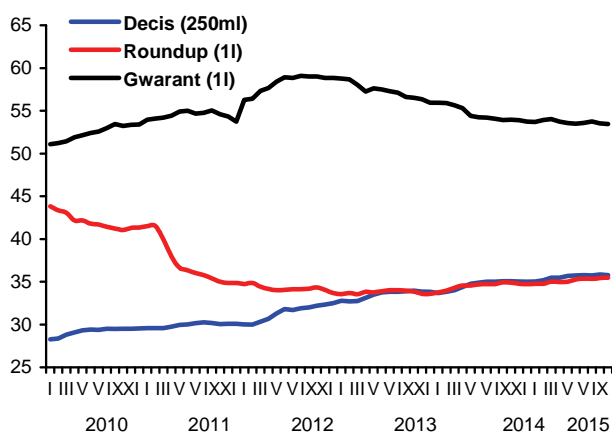
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

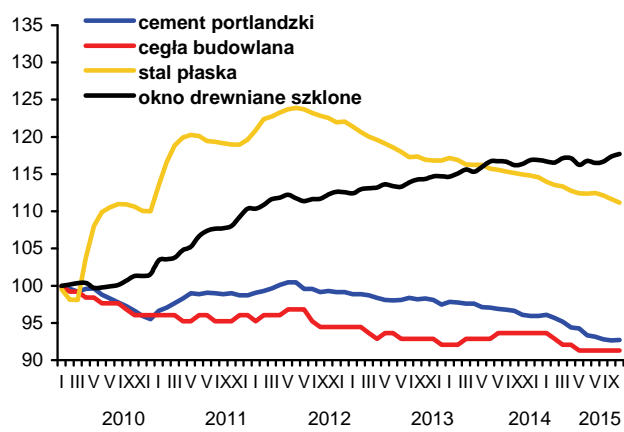
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

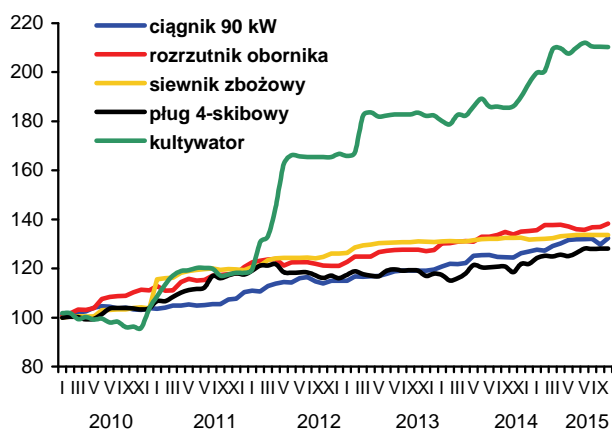
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2009=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2009=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

